

Załącznik do Uchwały nr VIII/42/2019 Rady Miejskiej w Barlinku z dnia 28 marca 2019 r.

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY BARLINEK
NA LATA 2019-2023**

2019

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	3
I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII	5
1. PODSTAWY PRAWNE.....	5
2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE	6
II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE	13
1. DANE PODSTAWOWE O GMINIE	13
2. TRANSPORT I KOMUNIKACJA	14
3. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I ZASOBY MIESZKANIOWE.....	14
4. GOSPODARKA I SYTUACJA NA RYNKU PRACY	18
5. EDUKACJA I WYCHOWANIE	24
6. KULTURA, SPORT I REKREACJA	27
7. ZDROWIE I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	31
8. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	37
9. PROBLEM BEZDOMNOŚCI	44
10. PRZESTĘPCZOŚĆ	45
11. POMOC SPOŁECZNA	46
12. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	59
13. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM” ..	63
14. ANALIZA SWOT.....	77
15. WNIOSKI Z DIAGNOZY	81
III. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	83
IV. PROGRAMY I PROJEKTY	93
V. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII	94

SPIS TABEL I WYKRESÓW..... 98

WPROWADZENIE

Polityka społeczna oznacza racjonalną działalność państwa i innych podmiotów zmierzającą do kształtowania ogólnych warunków pracy i bytu ludności, pożądanych struktur społecznych i stosunków społeczno-kulturowych, służących efektywnemu i sprawiedliwemu zaspokojeniu potrzeb społeczeństwa. Na poziomie lokalnym jednym z podstawowych narzędzi służących jej realizacji jest strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych to dokument przedstawiający koncepcję działań zmierzających do racjonalizacji lokalnej polityki społecznej, szczególnie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i minimalizowania negatywnych skutków występujących problemów społecznych. Strategia stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych w obliczu zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania lokalnej społeczności.

Niniejsza strategia została opracowana w Ośrodku Pomocy Społecznej w Barlinku. Powstała w procesie partycypacyjnym z uwzględnieniem interesów różnych grup społecznych i przy szerokich konsultacjach społecznych. W pracach nad dokumentem uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, w tym sektora pomocy społecznej, oświaty, kultury, sportu i rekreacji, rynku pracy, ochrony zdrowia, a także policji, organizacji pozarządowych, kościoła oraz mieszkańcy gminy. Moderatorem prac nad dokumentem było Centrum Wspierania Służb Społecznych w Częstochowie.

Strategia została przygotowana na lata 2019-2023. Ma umocowanie w dokumentach strategicznych z zakresu polityki społecznej przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym skąd, stosownie do potrzeb mieszkańców, przenosi priorytetowe cele i kierunki działań na poziom lokalny. Dokument umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, i stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

Strategia składa się z pięciu części. W pierwszej z nich zostały przedstawione podstawy prawne tworzenia dokumentu oraz jego uwarunkowania strategiczne i programowe.

Druga część strategii obejmuje podstawowe informacje na temat gminy oraz diagnozę sytuacji społecznej w gminie, która została przygotowana w oparciu o dane pozyskane z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikację mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (analiza SWOT), a także analizę ankiet skierowanych do mieszkańców gminy, w tym przedstawicieli samorządu lokalnego. Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach: *Transport i komunikacja; Sytuacja demograficzna i zasoby mieszkaniowe; Gospodarka i sytuacja na rynku pracy; Edukacja i wychowanie; Kultura, sport i rekreacja; Zdrowie i problem niepełnosprawności; Uzależnienia i przemoc w rodzinie; Problem bezdomności; Przemoc; Pomoc społeczna i Organizacje pozarządowe.*

W trzeciej części strategii, na podstawie wniosków płynących z przeprowadzonej diagnozy oraz przy uwzględnieniu kompetencji samorządu gminnego, zostały sformułowane: misja, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań niezbędnych do podjęcia w okresie programowania dokumentu. Zostali również wskazani realizatorzy strategii, przedstawione źródła finansowania dokumentu i czas realizacji wyznaczonych w nim kierunków działań, ramy finansowe strategii oraz prognoza zmian.

W czwartej części dokumentu wskazane są programy oraz przedstawiona jest informacja na temat projektów mogących służyć realizacji strategii.

Piąta część strategii zawiera informacje na temat sposobu realizacji dokumentu oraz prowadzenia jego monitoringu i ewaluacji przy wykorzystaniu przygotowanego zestawu wskaźników monitoringowych.

Przy istniejącym obecnie ogromnym zapotrzebowaniu na myślenie i działanie strategiczne należy pamiętać, że sam fakt przygotowania strategii to dopiero część teoretyczna procesu, którą należy uzupełnić praktyką i działaniem, czyli wdrożeniem dokumentu. Tutaj, odpowiedzialność spada na lokalnych polityków, działaczy, przedstawicieli różnych instytucji, zarówno administracji samorządowej, jak i organizacji pozarządowych. I tylko ich skoordynowana współpraca, wola i determinacja w przeznaczaniu i pozyskiwaniu środków finansowych przełoży się na skuteczność realizacji strategii.

I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Barlinek na lata 2019-2023 wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Do aktów prawnych regulujących treść strategii oraz wpływających na jej realizację należą również m.in.:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,

- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Barlinek na lata 2019-2023 pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi i programowymi, które opracowano na szczeblu europejskim, krajowym i samorządowym. Należą do nich:

- Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu,
- Strategia Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo,
- Umowa Partnerstwa – Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020,
- Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020,
- Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020,
- Zintegrowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Myśliborskim na lata 2014-2019,
- Strategia Rozwoju Gminy Barlinek 2015-2020.

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu jest dokumentem, którego głównym celem jest wyjście

z kryzysu, w jakim w ostatnich latach znalazła się gospodarka europejska, powrót na ścieżkę rozwoju, a następnie na niej pozostanie. Strategia, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

1. Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
2. Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

W ramach trzech priorytetów tematycznych przygotowano siedem projektów przewodnich. Projekt „*Unia innowacji*” ma na celu poprawę warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, co powinno wzmocnić rolę łańcucha innowacji i zwiększyć poziom inwestycji w całej Unii. Z kolei projekt „*Młodzież w drodze*” służy poprawie wyników systemów kształcenia oraz podniesieniu atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej, a projekt „*Europejska agenda cyfrowa*” zakłada upowszechnienie szybkiego Internetu oraz umożliwienie gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom czerpanie korzyści z jednolitego rynku cyfrowego.

Projekt „*Europa efektywnie korzystająca z zasobów*” ma na celu uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów poprzez zmniejszenie udziału emisji węgla w europejskiej gospodarce, większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, modernizację transportu i propagowanie efektywności energetycznej, natomiast projekt „*Polityka przemysłowa w erze globalizacji*” służy poprawie otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do Małych i Średnich Przedsiębiorstw, oraz wspieraniu rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurowania na rynkach światowych.

Celem projektu „*Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia*” jest modernizacja rynków pracy poprzez zwiększanie mobilności siły roboczej oraz rozwijanie kwalifikacji przez całe życie, co powinno podnieść współczynnik aktywności zawodowej i lepiej dopasować do siebie popyt i podaż na rynku pracy, a projekt „*Europejski program walki z ubóstwem*” zakłada zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 to z kolei najważniejszy średniookresowy dokument rozwojowy na szczeblu krajowym, określający cele strategiczne do 2020 roku. Wyznacza on trzy obszary strategiczne: *Sprawne i efektywne państwo, Konkurencyjna gospodarka, Spójność społeczna i terytorialna*, w których koncentrują się główne działania, oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w celu przyspieszenia procesów rozwojowych.

Celem głównym Strategii jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Dokument z jednej strony wyznacza działania służące usuwaniu barier rozwojowych, w tym ujawnionych przez kryzys gospodarczy słabości polskiej gospodarki, a z drugiej skupia się na wspomnianych powyżej potencjałach, które będą stymulowały rozwój kraju.

Strategia stanowi bazę dla 9 strategii zintegrowanych (Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki, Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Strategia Rozwoju Transportu, Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko, Sprawne Państwo, Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie, Strategia Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego RP, Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa), które powinny przyczynić się do realizacji założonych w niej celów, a zaprojektowane w nich działania rozwijać i uszczegóławiać reformy w niej wskazane. Dokument skierowany jest nie tylko do administracji publicznej, ale także do środowisk społecznych i gospodarczych, które uczestniczą w procesach rozwojowych i mogą je wspomagać zarówno na szczeblu centralnym, jak i regionalnym.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 jest również odniesieniem na gruncie krajowym dla dokumentów strategicznych przygotowywanych w kraju na potrzeby programowania środków Unii Europejskiej na lata 2014-2020, tj. Umowy Partnerstwa i programów operacyjnych (uwzględniających środki z polityki spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa). Wskazane w strategii cele rozwojowe i priorytety w znaczącym zakresie wpisują się w cele strategii unijnej „Europa 2020” i są z nią spójne.

Umowa Partnerstwa jest dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w Polsce w latach 2014-2020 w ramach trzech polityk unijnych: polityki

spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa. Instrumentami realizacji Umowy są krajowe programy operacyjne i regionalne programy operacyjne. Dokumenty te wraz z Umową tworzą spójny system dokumentów strategicznych i programowych na nową perspektywę finansową.

Umowa ściśle wiąże strategię wykorzystania środków europejskich z realizacją Strategii Rozwoju Kraju 2020 i Strategii Europa 2020. Celem konsekwentnie realizowanym w ramach nowej perspektywy finansowej 2014-2020 jest, zgodnie ze Strategią Rozwoju Kraju, oparcie rozwoju na dalszym zwiększaniu konkurencyjności gospodarki, poprawie spójności społecznej i terytorialnej oraz podnoszeniu sprawności i efektywności państwa. Biorąc pod uwagę wskazane powyżej cele rozwojowe kraju, w Umowie wyróżniono cztery priorytety finansowania ze środków europejskich, do których zaliczono: otoczenie sprzyjające przedsiębiorczości i innowacjom, spójność społeczną i aktywność zawodową, infrastrukturę sieciową na rzecz wzrostu i zatrudnienia oraz środowisko i efektywne gospodarowanie zasobami. Priorytety te będą realizowane w ramach właściwych celów tematycznych, wskazanych w projektach rozporządzeń Unii Europejskiej.

Umowa wskazuje m.in. rodzaje inwestycji, mogących liczyć na dofinansowanie, proponuje układ programów operacyjnych, prezentuje zarys systemu ich wdrażania, a także przedstawia ogólne założenia opartego na zasadzie subsydiarności podziału interwencji pomiędzy poziom krajowy i regionalny. Zapewnieniu koordynacji pomiędzy funduszami polityki spójności na poziomie regionalnym służyć ma, umożliwiona po raz pierwszy w okresie programowania 2014-2020, realizacja przez samorzady województw programów dwufunduszowych (Europejski Fundusz Społeczny i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego). Instrumentem zapewniającym komplementarność interwencji realizowanych przez rząd i samorząd terytorialny będzie kontrakt terytorialny.

Zgodnie z Umową Partnerstwa w latach 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny będzie współfinansował krajowy **Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020**, dotyczący rozwoju kompetencji i umiejętności, włączenia społecznego i dobrego rządzenia oraz 16 regionalnych programów operacyjnych. Krajowy program (zasili go 28% środków funduszu) będzie się koncentrował na zmianach strukturalnych poszczególnych polityk sektorowych, a także na takich przedsięwzięciach, które mają charakter ogólnopolski i są priorytetowe z punktu widzenia polityki państwa, natomiast na poziomie regionalnym

interwencja Europejskiego Funduszu Społecznego (72% środków funduszu) będzie dotyczyła bezpośredniego wsparcia osób w celu poprawy ich sytuacji na rynku.

Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój obejmuje pięć następujących osi priorytetowych: I. Osoby młode na rynku pracy, II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa oraz V. Pomoc Techniczna.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 zawiera 10 osi priorytetowych. Problematykę społeczną ujęto głównie w ramach osi priorytetowej 6. Rynek pracy i osi priorytetowej 7. Włączenie społeczne.

Cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych wyznaczonych w ramach osi priorytetowej 6. zakładają wzrost liczby przedsiębiorstw z sektora mikro, małych i średnich, które zrealizowały cel rozwojowy, wzrost zdolności przystosowania się przedsiębiorstw do zmian oraz zniwelowanie ryzyka bezrobocia pracowników przedsiębiorstw przechodzących procesy adaptacyjne, zwiększenie liczby nowo utworzonych przedsiębiorstw i utworzonych miejsc pracy w tych przedsiębiorstwach, zwiększenie zatrudnienia wśród osób bezrobotnych, poszukujących pracy i nieaktywnych zawodowo, znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, wzrost zatrudnienia oraz powrót na rynek pracy osób, którym utrudnia to sytuacja rodzinna wynikająca z opieki nad dziećmi do lat 3. oraz wdrożenie programów zdrowotnych dla osób w wieku aktywności zawodowej dotyczących chorób negatywnie wpływających na rynek pracy.

Z kolei cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych sformułowanych w ramach osi priorytetowej 7. zakładają aktywną integrację osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym zwiększającą ich zatrudnienie, wzrost poziomu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej, a także zwiększenie dostępności usług społecznych i zdrowotnych, w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, dla osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym.

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020 roku jest dokumentem stanowiącym podstawę do prowadzenia polityki rozwoju w regionie. Określa kierunki tej polityki i wytycza cele do osiągnięcia w przyjętym horyzoncie czasowym. W oparciu o diagnozę stanu województwa oraz uwarunkowania jego rozwoju, sformułowano wizję i misję rozwoju oraz wyznaczono cele strategiczne i kierunkowe rozwoju województwa.

Do celów kierunkowych istotnych z punktu widzenia niniejszego dokumentu zaliczono m.in.: wzmocnienie więzi i warunków funkcjonowania rodziny, zapewnienie opieki i wspieranie aktywności osób w wieku poprodukcyjnym, rozwijanie sportu i rekreacji oraz promowanie zdrowego stylu życia, stworzenie spójnego systemu realizacji zadań ochrony zdrowia i bezpieczeństwa zdrowotnego, wspieranie działań aktywizujących rynek pracy, przeciwdziałanie procesom marginalizacji społecznej, stworzenie systemu realizacji zadań polityki socjalnej, wspieranie rozwoju budownictwa i rynku mieszkaniowego, rozwijanie infrastruktury społecznej na obszarach wiejskich, kształtowanie postaw przedsiębiorczych, innowacyjnych i proekologicznych, budowanie społeczeństwa uczącego się, wzmocnienie środowiskowej roli systemu edukacyjnego i europejskiej współpracy w edukacji, budowanie społeczeństwa informacyjnego, poprawę przestrzennej i zawodowej struktury rynku pracy, zwiększenie mobilności zawodowej ludności, podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości programów edukacyjnych, zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego – zwiększenie poczucia bezpieczeństwa ludności, wzmocnienie tożsamości społeczności lokalnych oraz wspieranie rozwoju demokracji lokalnej i społeczeństwa obywatelskiego.

Podkreślono również potrzebę wzrostu innowacyjności gospodarki, wspierania współpracy, rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości oraz wzrostu eksportu, rozwijania i promowania produktów turystycznych regionu, restrukturyzacji i wspierania prorynkowych form produkcji rolnej i rybołówstwa, zrównoważonego rozwoju gospodarki morskiej, podnoszenia bezpieczeństwa obrotu gospodarczego, popierania rozwoju lokalnych produktów i usług, podnoszenia atrakcyjności inwestycyjnej regionu oraz wspierania rozwoju instytucjonalnego, finansowego i usługowego otoczenia biznesu.

Zintegrowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Myśliborskim na lata 2014-2019 jest dokumentem, w którym na podstawie diagnozy sytuacji społecznej w powiecie, identyfikacji występujących na jego terenie problemów społecznych oraz analizy strategicznej w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, sformułowano misję strategii oraz cele, kierunki działań i zadania do realizacji.

Sformułowane kierunki działań zakładają: wspieranie osób długotrwale poszukujących pracy, rozwijanie i doskonalenie systemu przeciwdziałania uzależnieniom, udzielanie wsparcia rodzinom żyjącym w ubóstwie, rozwijanie współpracy międzysektorowej, wspieranie istniejących i powstających organizacji pozarządowych i nieformalnych grup społecznych

działających w zakresie pożytku publicznego i integracji społecznej, integrowanie działań na rzecz realizacji funkcji społecznych przez rodzinę, wspieranie instytucjonalne oraz pozainstytucjonalne dla rodzin niewydolnych wychowawczo, zintensyfikowanie opieki nad rodzinami wielodzietnymi oraz z osobami niepełnosprawnymi, zapewnienie wsparcia dla rodzin wielopokoleniowych oraz rodzin wiejskich, wspieranie pieczy zastępczej, udoskonalanie i rozwijanie form kształcenia, przekwalifikowania i rozwijania umiejętności, wspieranie osób rozpoczynających karierę zawodową, aktywizowanie osób młodych, które mają postawę pasywną (nie pracują, nie uczą się), rozwijanie przedsiębiorczości, przygotowanie pracowników do zmian, wspieranie innowacyjności w gospodarce, dopasowanie systemów kształcenia do potrzeb rynku pracy, a także wspieranie profilaktyki zdrowotnej oraz propagowanie zdrowego stylu życia.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Barlinek do roku 2023 jest podstawowym dokumentem strategicznym wyznaczającym kierunki rozwoju gminy. W oparciu o raport o stanie gminy, analizę jej mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń, jakie przed nią stoją, sformułowano w nim wizję gminy, a także wyznaczono cele strategiczne i operacyjne.

Do celów strategicznych i operacyjnych istotnych z punktu widzenia niniejszego dokumentu zaliczono: wsparcie i wzmocnienie aktywności przedsiębiorców ukierunkowanej na tworzenie innowacyjnych rozwiązań, w tym wsparcie rozwoju i dostosowania edukacji zawodowej do potrzeb lokalnych przedsiębiorców, a także wykreowanie Barlinka jako ośrodka turystyki kwalifikowanej o znaczeniu ponadregionalnym w oparciu o zasoby naturalne, w szczególności jezioro w centrum miasta oraz markę Europejska Stolica Nordic Walking, w tym stworzenie nowych całorocznych produktów turystycznych w oparciu o wyróżniającą się infrastrukturę turystyczną, wykorzystanie zasobów kulturowych i przyrodniczych terenów wiejskich dla ich rozwoju oraz podniesienie stopnia spójności z miastem Barlinek.

II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE

1. DANE PODSTAWOWE O GMINIE

Gmina Barlinek jest gminą miejsko-wiejską, położoną we wschodniej części powiatu myśliborskiego, w województwie zachodniopomorskim. Graniczy z gminami Myślibórz i Nowogródek Pomorski (powiat myśliborski), gminami Pełczyce (powiat choszczeński), Lipiany i Przelewice (powiat pyrzycki), gminą Dolice (powiat stargardzki) oraz z dwiema gminami w województwie lubuskim – Kłodawa (powiat gorzowski) i Strzelce Krajeńskie (powiat strzelecko-drezdenecki).

Gmina zajmuje powierzchnię 258,77 km², co stanowi 21,9% powierzchni powiatu, a w jej skład wchodzi miasto Barlinek i 20 sołectw: Dziejnice, Dzikowo, Dzikówko, Jarząbki, Krzynka, Lutówko, Łubianka, Moczkowo, Moczydło, Mostkowo, Okunie, Osina, Ożar, Płonno, Równno, Rychnów, Strąpie, Swadzim Stara Dziejzina i Żydowo.

Gmina Barlinek leży na styku Pojezierza Myśliborskiego i Równiny Gorzowskiej. Samo miasto położone jest w obszarze źródłowym rzeki Płoni. Krajobraz gminy jest urozmaicony i malowniczy, obok terenów rolniczych występują liczne zbiorniki wodne – jeziora i stawy oraz znaczne połacie lasu. We wschodniej części gminy znajduje się Barlinecko-Gorzowski Park Krajobrazowy z rezerwatami „Skalisty Jar Libberta” i „Markowe Błota”; w gminie występuje także kilkanaście innych form ochrony przyrody, w tym obszary Natura 2000, obszar chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne oraz zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

Na terenie gminy udokumentowano występowanie złóż surowców mineralnych; są to głównie kruszywa naturalne.

O historii gminy świadczą zachowane na jej terenie zabytki, m.in. fragmenty murów obronnych z XIV i XV wieku, domy mieszczkańskie z XIX wieku, rynek miejski z „Gęsiarką” – fontanną wykonaną w 1912 roku, kościół Niepokalanego Serca NMP z XIII i XIV wieku (przebudowany w XIX wieku), kościół św. Bonifacego z 1923 roku, Młyn Papiernia – była fabryka papieru czerpanego, obecnie muzeum oraz Pałacyk Cebulowy – przedwojenna willa położona nad Jeziolem Barlineckim.

2. TRANSPORT I KOMUNIKACJA

Przez obszar gminy Barlinek przebiega droga wojewódzka nr 156 do Strzelec Krajeńskich oraz droga wojewódzka nr 151 do Gorzowa Wielkopolskiego. W budowie jest obwodnica Barlinka. System komunikacyjny gminy uzupełniają sieci dróg powiatowych (o łącznej długości nieco powyżej 101 km) oraz dróg gminnych (o łącznej długości ok. 93 km).

Barlinek położony jest w odległości ok. 30 km od Myśliborza i Gorzowa Wielkopolskiego, 70 km od Szczecina, 140 km od Poznania i ok. 150 km od Berlina.

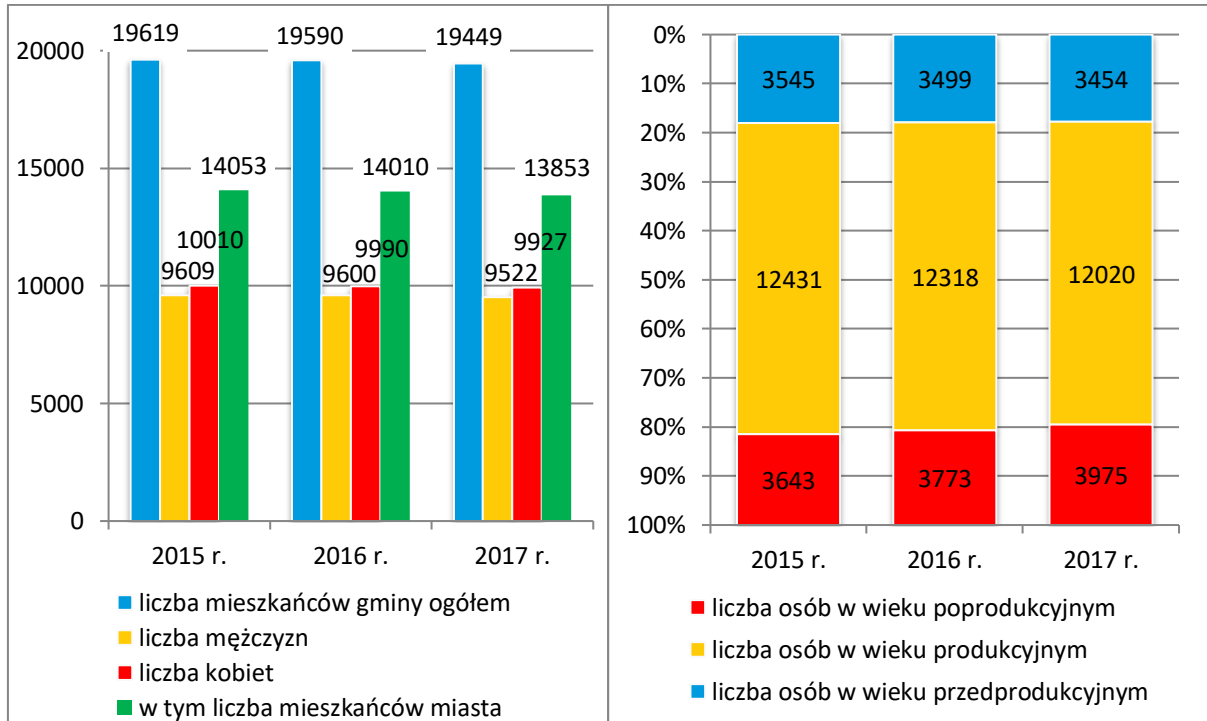
Usługi komunikacyjne na terenie gminy świadczą firmy: Minibus Komunikacja Barlinecka, Paan Bus ze Szczecina oraz PKS Sp. z o.o. z Myśliborza.

3. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I ZASOBY MIESZKANIOWE

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2015-2017 liczba ludności gminy Barlinek systematycznie zmniejszała się (z 19.619 w 2015 r. do 19.449 w 2017 r.). Na koniec kolejnych lat większość wśród mieszkańców stanowiły kobiety (10.010 w 2015 r., 9.990 w 2016 r., 9.927 w 2017 r.).

W analizowanym okresie systematycznie spadała liczba dzieci i młodzieży oraz osób w wieku produkcyjnym, zwiększała się natomiast liczba osób starszych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykresy 1-2. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2015-2017

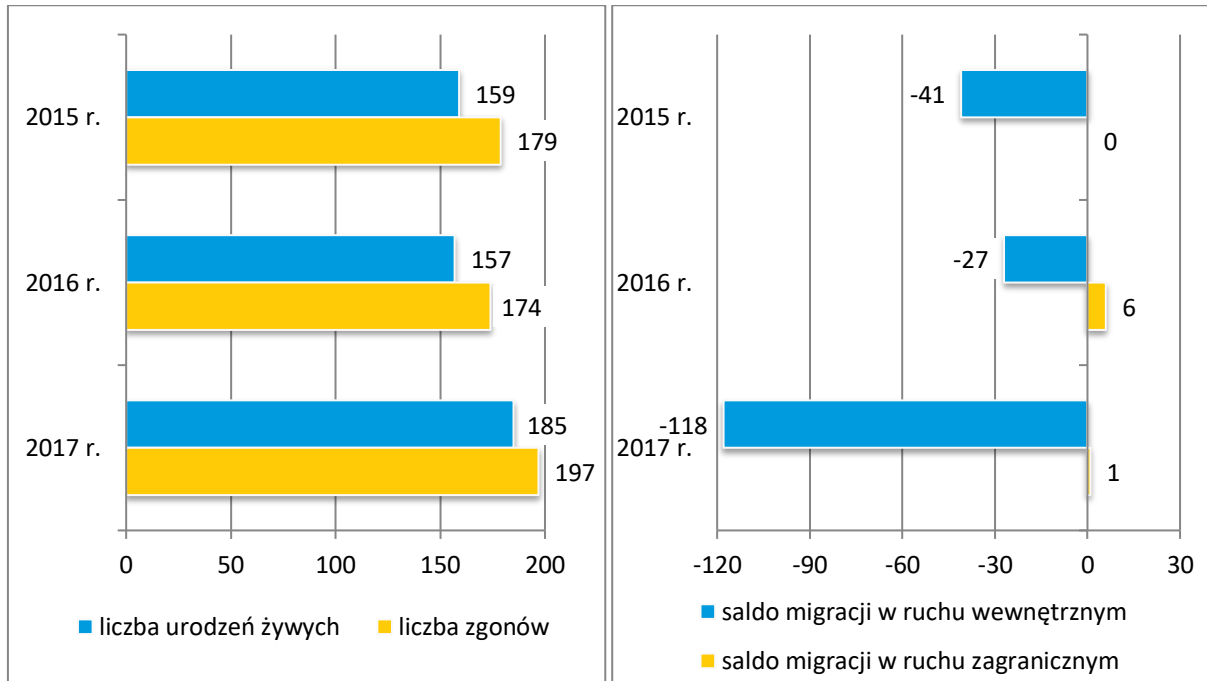
Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2015-2017 przyrost naturalny w gminie był niekorzystny (-20 w 2015 r., -17 w 2016 r., -12 w 2017 r.). Ujemne było również saldo migracji (-41 w 2015 r., -21 w 2016 r., -117 w 2017 r.), odbywającej się głównie w ruchu wewnętrznym.

Z informacji Urzędu Miejskiego w Barlinku wynika, że głównym kierunkiem migracji w ruchu zagranicznym mieszkańców gminy są Niemcy.

Dane szczegółowe na temat ruchu naturalnego i salda migracji mieszkańców gminy przedstawiają poniższe wykresy.

Wykresy 3-4. Ruch naturalny i saldo migracji ludności gminy w latach 2015-2017

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

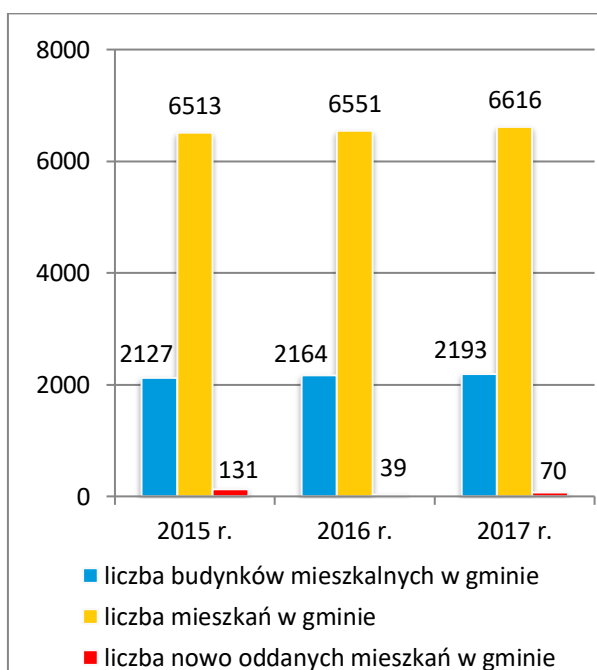
Analizując sytuację demograficzną w gminie, należy podkreślić, iż przyjęty do badania trzyletni okres jest zbyt krótki, aby jednoznacznie zdefiniować charakter zachodzących zmian. Niemniej uwagę zwraca spadek liczby dzieci i młodzieży oraz osób w wieku produkcyjnym, któremu towarzyszy stały wzrost liczby osób starszych. Na tej podstawie przypuszczać należy, że w niedługim czasie gmina zmagać się będzie z postępującym procesem starzenia się społeczności lokalnej, co w niedługiej perspektywie będzie m.in. wymagało dostosowania w szerszym zakresie niż dotychczas wachlarza usług społecznych do potrzeb seniorów.

Sytuacja demograficzna w gminie jest jednym z uwarunkowań lokalnej polityki mieszkaniowej. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2015-2017 liczba mieszkań w gminie zwiększała się z roku na rok (z 6.513 w 2015 r. do 6.616 w 2017 r.). W latach 2016-2017 liczba nowo oddanych mieszkań w gminie była mniejsza niż w 2015 roku (131 w 2015 r., 39 w 2016 r., 70 w 2017 r.). W 2015 i 2017 roku wśród nowo oddanych mieszkań znajdowały się mieszkania poszerzające zasoby gminy – odpowiednio 34 i 1. Z danych Urzędu Miejskiego w Barlinku wynika, że w latach 2015-2017 liczba mieszkań komunalnych dających w zasobach gminy stale zwiększała się (z 642 w 2015 r. do 654 w 2017 roku). Wśród nich rosła także liczba mieszkań socjalnych (z 73 w 2015 r. do 97 w 2017 r.).

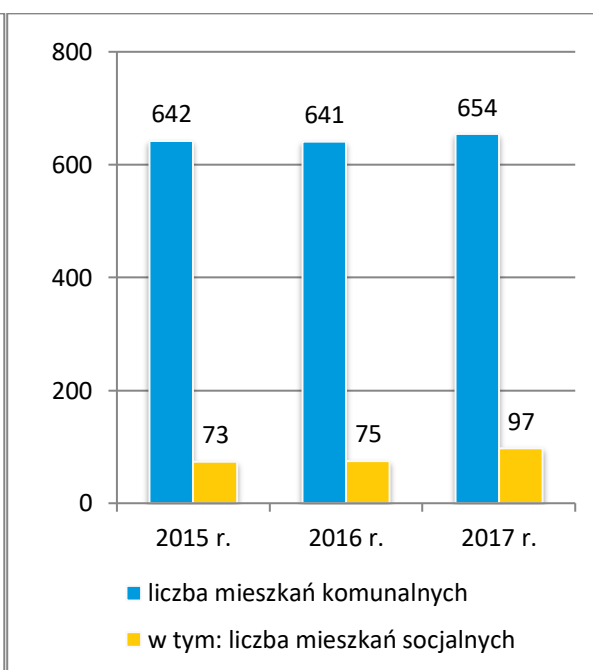
W latach 2015-2017 liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy ulegała wahaniom (63 w 2015 r., 93 w 2016 r., 74 w 2017 r.), natomiast liczba osób oczekujących na mieszkanie socjalne w 2017 roku była wyższa niż w latach 2015-2016 (po 44 w latach 2015-2016, 68 w 2017 r.). Warto dodać, że w 2015 roku wydano 7 wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego, rok później 6, a w 2017 roku 5.

Dane szczegółowe na temat zasobów mieszkaniowych w gminie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2014-2016

Wykres 6. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2015-2017

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny oraz Urząd Miejski w Barlinku.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, na koniec 2017 roku większość mieszkań w gminie była wyposażona w instalacje techniczno-sanitarne w postaci wodociągu, łazienki i centralnego ogrzewania. Do sieci wodociągowej podłączonych było 99,6% mieszkań w mieście oraz 96,8% mieszkań na terenach wiejskich gminy, ustęp spółkiwany i łazienkę posiadało odpowiednio 99,3 i 98,3% mieszkań w mieście oraz odpowiednio 91,5 i 88,9% na wsi, a centralne ogrzewanie 90,6% mieszkań w mieście i 75,4% mieszkań na obszarze wiejskim gminy. Ponadto 92,3% mieszkańców miasta miało dostęp do sieci gazowej, a na wsi jedynie 18,7%.

Mieszkańcy gminy, którzy z uwagi na trudną sytuację materialną nie byli w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, otrzymywali, po spełnieniu określonych warunków, dodatki mieszkaniowe. Jest to świadczenie pieniężne udzielane w ramach zadań własnych gminy.

W analizowanym okresie w gminie wypłacano również dodatki energetyczne. Ta forma pomocy udzielana jest osobom, którym przyznano dodatek mieszkaniowy oraz które są stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkują w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Dane szczegółowe na temat dodatków mieszkaniowych i energetycznych przyznanych w gminie przedstawia poniższa tabela.

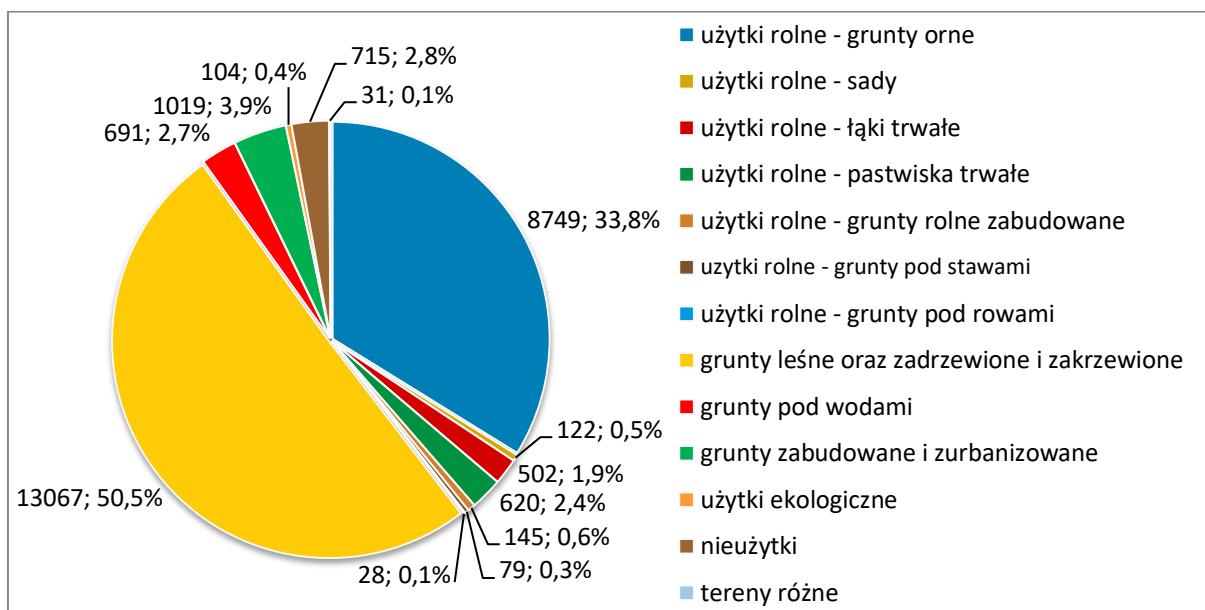
Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne przyznane w gminie w latach 2015-2017

	2015 r.	2016 r.	2017 r.
liczba gospodarstw, którym przyznano dodatki mieszkaniowe	389	387	380
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	647.656	637.101	632.186
liczba gospodarstw, którym przyznano dodatki energetyczne	252	230	30
wartość przyznanych dodatków energetycznych (w zł)	3.801	3.442	3.549

Źródło danych: Urząd Miejski w Barlinku.

4. GOSPODARKA I SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Gmina Barlinek jest gminą o charakterze rolniczo-przemysłowym. W strukturze użytkowania gruntów użytki rolne zajmują 39,6%, w tym grunty orne (33,8%) oraz łąki i pastwiska (4,3%). Dominującą część obszaru zajmują grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione (50,5%). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki (w ha) w gminie

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Większość gleb na terenie gminy Barlinek (ponad 84%) znajduje się w III i IV klasie bonitacyjnej. W gminie występują złoża surowców mineralnych, głównie kruszyw naturalnych.

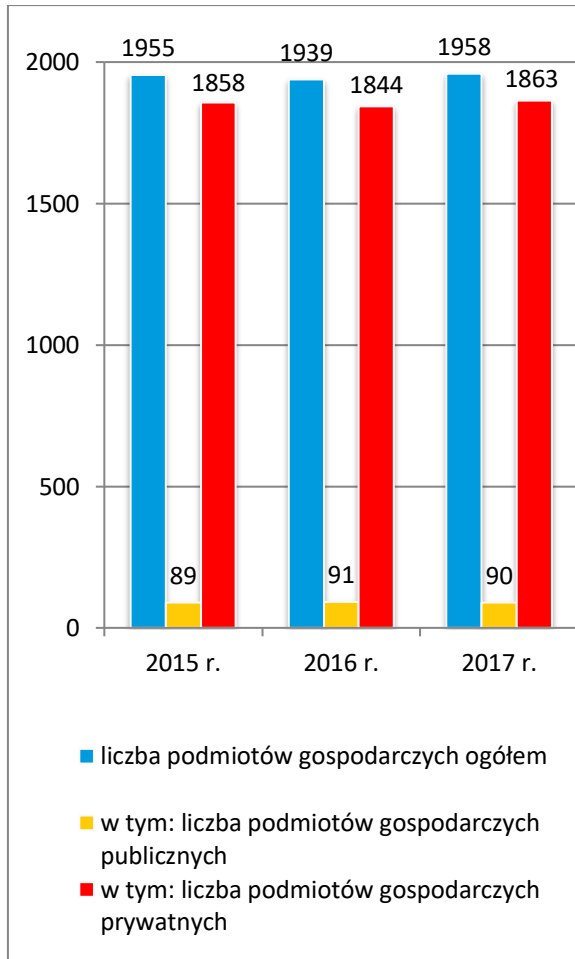
Według danych Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku w gminie funkcjonowały 424 gospodarstwa rolne, w tym 407 gospodarstw prowadzących działalność rolniczą. Wśród gospodarstw rolnych były 23 gospodarstwa małe o powierzchni do 1 ha, 144 gospodarstw o powierzchni od 1 do 5 ha, 96 gospodarstw o powierzchni od 5 do 10 ha, 37 gospodarstw o powierzchni od 10 do 15 ha oraz 107 gospodarstw o powierzchni 15 ha i więcej.

W strukturze upraw dominowały zboża (uprawą zbóż zajmowało się 290 gospodarstw rolnych spośród 325 trudniących się uprawą) i ziemniaki (103). Podstawowy kierunek produkcji zwierzęcej stanowił z kolei chów trzody chlewnej (zajmowało się nim 59 gospodarstw spośród 126 utrzymujących zwierzęta gospodarskie) i bydła (32). Prowadzono także chów koni (17), a w większości gospodarstw (105) hodowano drób.

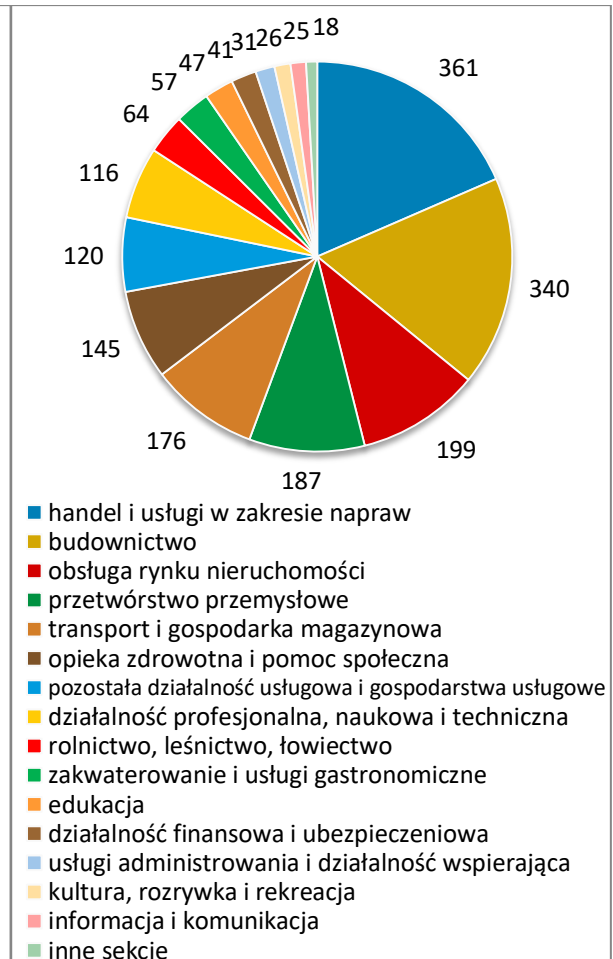
W latach 2015-2017 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie ulegała wahaniom (1.955 w 2015 r., 1.939 w 2016 r., 1.958 w 2017 r.). Zdecydowana większość z nich znajdowała się w rękach prywatnych (1.858 w 2015 r., 1.844 w 2016 r., 1.863 w 2017 r.). W 2017 roku dominującymi rodzajami działalności gospodarczej prowadzonej w gminie były: handel i usługi w zakresie napraw (364) oraz budownictwo (322 podmioty).

Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 8. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2015-2017

Wykres 9. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2017 roku

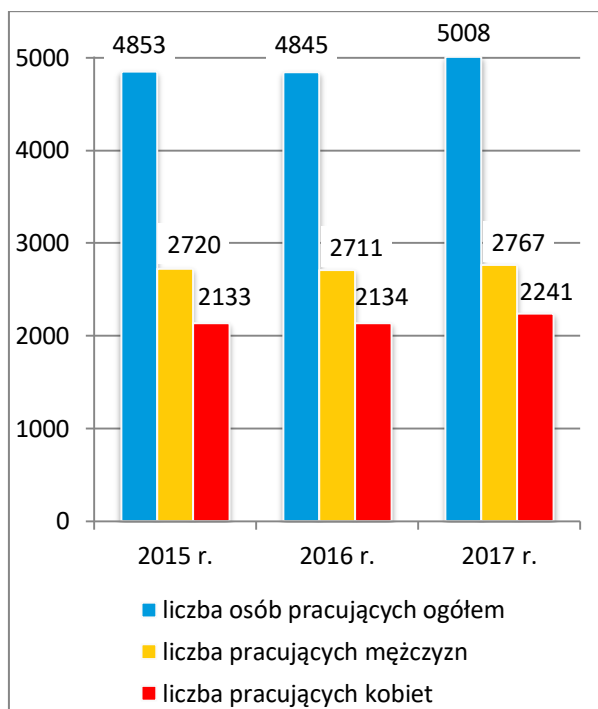
Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Sytuacja gospodarcza w gminie wpływa na kondycję lokalnego rynku pracy. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2017 roku liczba posiadających zatrudnienie mieszkańców gminy Barlinek była wyższa niż w latach 2015-2016 (4.853 w 2015 r., 4.845 w 2015 r., 5.008 w 2016 r.). Z kolei z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Myśliborzu wynika, że w 2017 roku liczba osób bezrobotnych w gminie Barlinek była niższa niż w latach 2015-2016 (668 w 2015 r., 683 w 2016 r., 494 w 2017 r.). Wśród osób pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety (406 w 2015 r., 379 w 2016 r., 293 w 2017 r.).

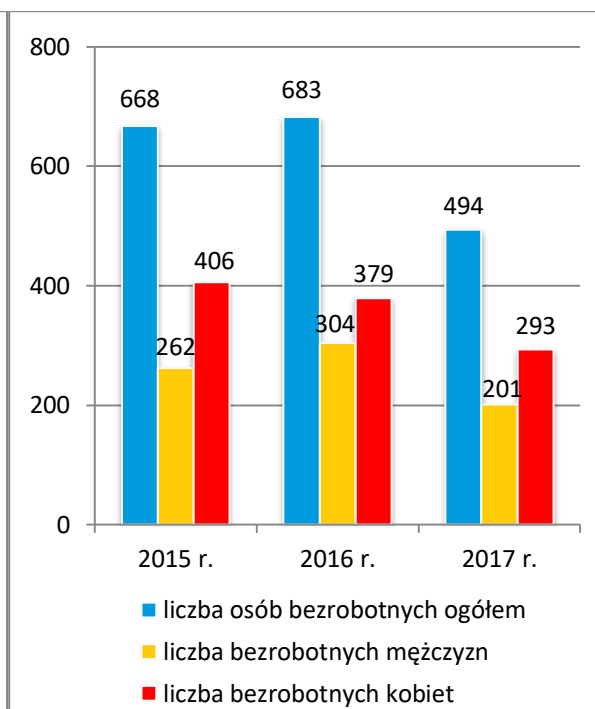
W latach 2015-2017 udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców gminy będących w wieku produkcyjnym zmieniał się. W 2015 roku wyniósł 5,4%, rok później wzrósł do 5,5%, a w 2017 roku spadł do 4,1%.

Dane szczegółowe na temat pracujących i bezrobotnych mieszkańców gminy przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 10. Mieszkańcy gminy posiadający zatrudnienie w latach 2015-2017*

Wykres 11. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2015-2017

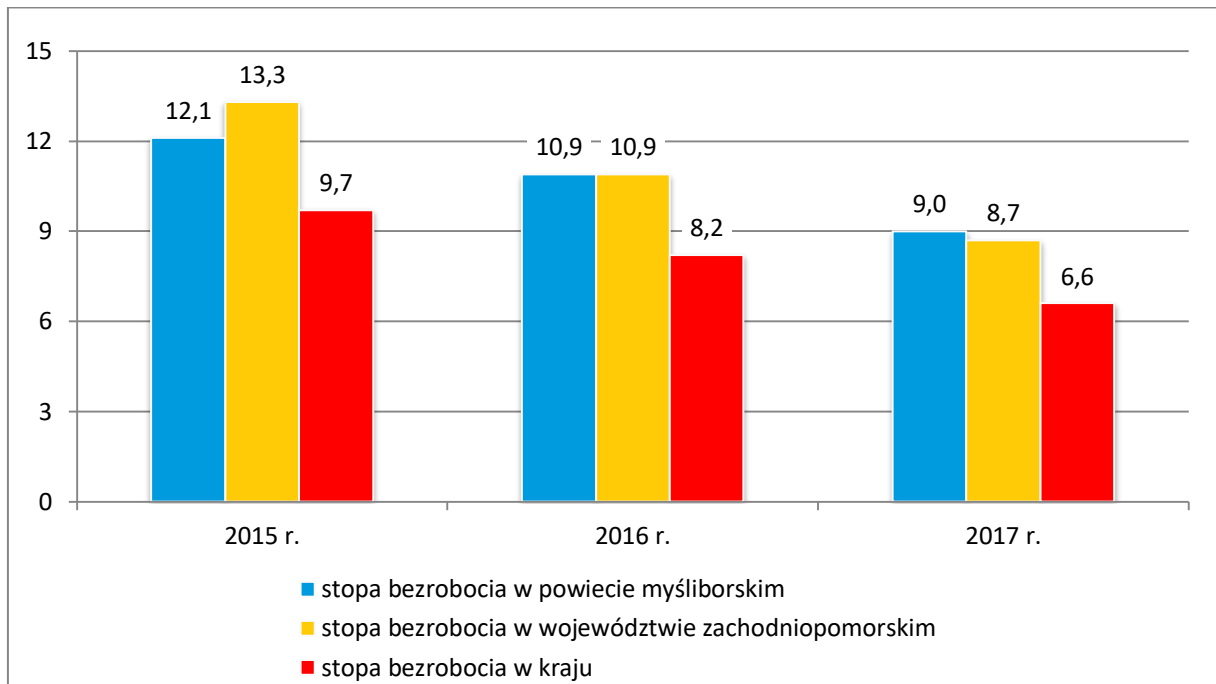

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny i Powiatowy Urząd Pracy w Myśliborzu.

*bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

W latach 2015-2017 stopa bezrobocia w powiecie myśliborskim była wyższa niż w kraju. Z kolei w porównaniu z województwem zachodniopomorskim, w 2015 i 2017 roku była wyższa, a w 2016 roku taka sama. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 12. Stopa bezrobocia w powiecie myśliborskim, w województwie zachodniopomorskim i w kraju w latach 2015-2017 (w %)

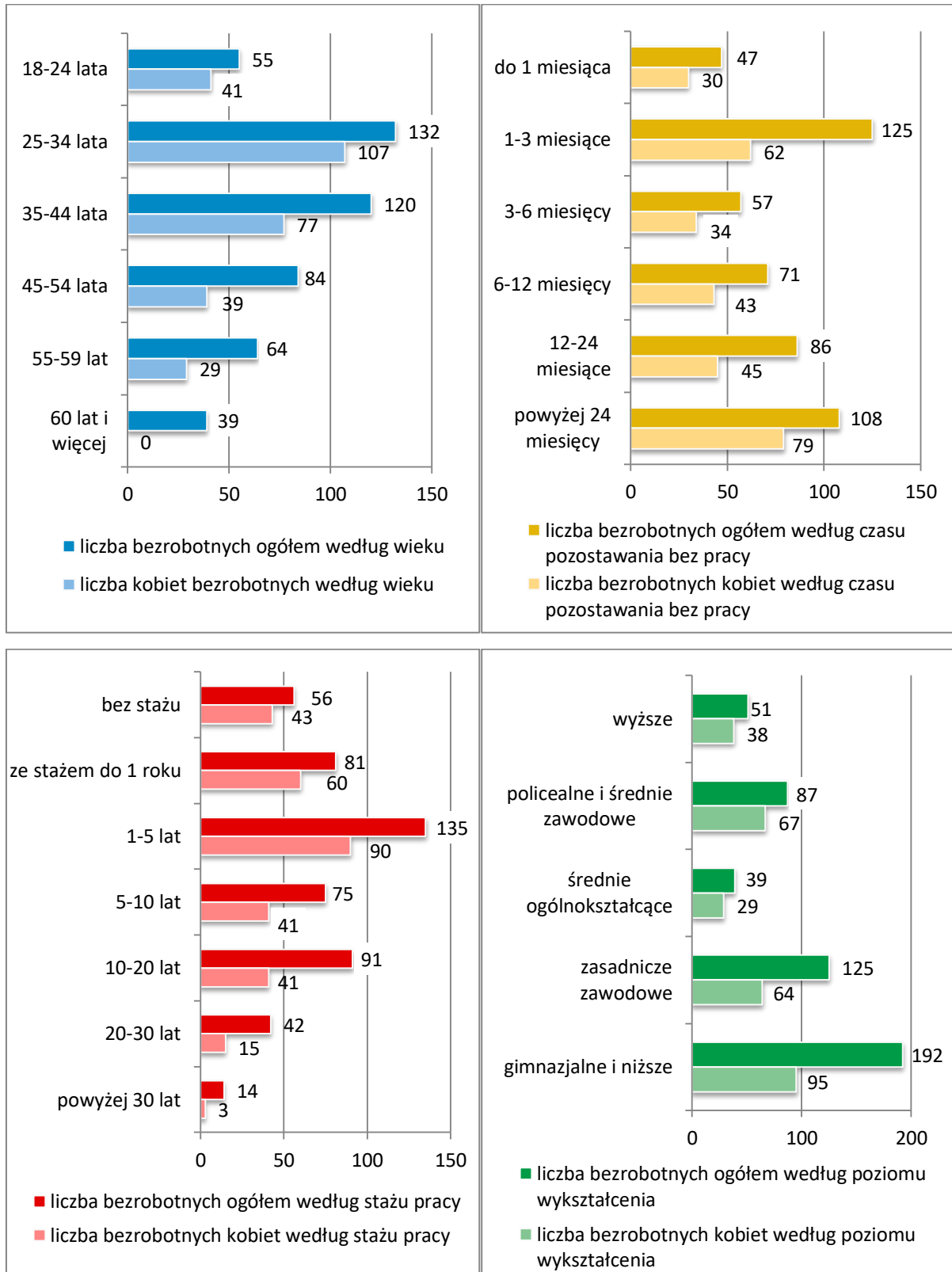

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Na koniec 2017 roku wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (132 osoby, w tym 107 kobiet) oraz 35-44 lata (120 osób, w tym 77 kobiet), osoby pozostające bez zatrudnienia dłużej niż 12 miesięcy (192 osoby, w tym 124 kobiety), osoby ze stażem pracy od roku do 5 lat (135 osób, w tym 90 kobiet), a także osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (192 osoby, w tym 95 kobiet).

Dane szczegółowe uwzględniające podział bezrobotnych w gminie według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i poziomu wykształcenia przedstawiają poniższe wykresy.

Wykresy 13-16. Bezrobotni w gminie na koniec 2017 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy oraz poziomu wykształcenia

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Myśliborzu.

Bezrobocie należy do zasadniczych problemów gminy Barlinek i stanowi jeden z głównych powodów przyznawania świadczeń z pomocy społecznej. Rozważając położenie mieszkańców gminy pozostających bez zatrudnienia, należy zwrócić uwagę na potrzebę zwiększania kompetencji i kwalifikacji osób bezrobotnych, tak aby skuteczniej i trafniej odpowiadały na zapotrzebowanie regionalnego rynku pracy. Bardzo ważne jest wsparcie ludzi młodych, umożliwienie im podjęcia pierwszej pracy i zdobycia doświadczenia zawodowego, a także osób w wieku 45 lat i więcej, którym należy zapewnić dostęp do szkoleń pozwalających na zmianę i podniesienie kwalifikacji zawodowych. Istotne wydaje się również pobudzanie kreatywności mieszkańców i wspieranie przedsiębiorczości w oparciu o istniejące w gminie obszary potencjalnego rozwoju, np. turystykę.

Dla zwiększenia liczby osób zaktywizowanych istotne jest także podejmowanie inicjatyw przy wykorzystaniu środków unijnych. Korzyści mogłoby również przynieść zainicjowanie procesu tworzenia podmiotów ekonomii społecznej, np. spółdzielni socjalnych. Podmioty takie powstają z myślą o mających trudności w znalezieniu pracy osobach zagrożonych wykluczeniem społecznym i stanowią nie tylko instrument walki z bezrobociem, ale także aktywizacji zawodowej osób marginalizowanych.

5. EDUKACJA I WYCHOWANIE

W gminie Barlinek funkcjonuje 7 przedszkoli (w tym 5 niepublicznych). 6 szkół podstawowych (w tym 2 niepubliczne i 1 dla dorosłych) oraz 3 szkoły ponadpodstawowe połączone organizacyjnie w zespół szkół. W gminie działają również 2 żłobki – Żłobek Miejski w Barlinku (ul. Podwale 11, 74-320 Barlinek) i Klub Dziecięcy Akademia Malucha „Filokubino” w Barlinku (ul. Dworcowa 5, 74-320 Barlinek).

Dane szczegółowe na temat placówek oświatowych działających w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Placówki oświatowe w gminie

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Szkoła Podstawowa Nr 1 w Barlinku	ul. Jeziorna 12, 74-320 Barlinek
2.	Szkoła Podstawowa Nr 4 w Barlinku	ul. Kombatantów 3, 74-320 Barlinek
3.	Szkoła Podstawowa w Mostkowie	Mostkowo 37d, 74-322 Mostkowo

4.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Radosna” w Dziejicach	Dziejice 45, 74-322 Mostkowo
5.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa Montessori School Barlinek	ul. Szosowa 2, 74-320 Barlinek
6.	Szkoła Podstawowa dla Dorosłych w Barlinku	ul. Św. Bonifacego 36, 74-320 Barlinek
7.	Przedszkole Miejskie Nr 1 w Barlinku	ul. Kombatantów 3, 74-320 Barlinek
8.	Przedszkole Miejskie Nr 2 w Barlinku	ul. Podwale 11, 74-320 Barlinek
9.	Niepubliczne Przedszkole Specjalne „Bratek” w Barlinku	ul. H. Sienkiewicza 15, 74-320 Barlinek
10.	Niepubliczne Przedszkole „Akademia Przedszkolaka” w Dziejicach	Dziejice 45, 74-322 Mostkowo
11.	Niepubliczne Przedszkole Językowe „W Wiśniowym Sadzie” w Barlinku	ul. Stodolna 8, 74-320 Barlinek
12.	Niepubliczne Przedszkole Akademia Malucha „Filokubino” w Barlinku	ul. Dworcowa 5, 74-320 Barlinek
13.	Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Małe Przedszkole” w Rychnowie	Rychnow 58/3, 74-320 Barlinek
14.	Zespół Szkół i Placówek Oświatowych w Barlinku	ul. Szosowa 2, 74-320 Barlinek
	w tym: Liceum Ogólnokształcące	
	Technikum	
	Branżowa Szkoła I Stopnia z oddziałami Zasadniczej Szkoły Zawodowej	

Źródło danych: Urząd Miejski w Barlinku.

W roku szkolnym 2017/2018 do przedszkoli uczęszczało łącznie 682 dzieci, w szkołach podstawowych naukę pobierało w sumie 1.796 uczniów, a w szkołach ponadpodstawowych 531 uczniów. W placówkach oświatowych zatrudnionych było łącznie 340 nauczycieli, z czego 89 nauczycieli w przedszkolach, 197 nauczycieli w szkołach podstawowych i 54 nauczycieli w szkołach ponadpodstawowych. Z oferty żłobków korzystało 48 dzieci, którymi zajmowało się 6 opiekunów.

Placówki oświatowe w gminie są wyposażone w sprzęt audiowizualny, zapewniają dostęp do sal gimnastycznych, boisk szkolnych, świetlic, bibliotek i sprzętu komputerowego; do dyspozycji uczniów są także stołówki, w których prowadzone jest dożywianie. Uczniowie w zależności od potrzeb objęci są opieką pedagoga, logopedy i pielęgniarki, mogą również korzystać z porad doradcy zawodowego.

Równocześnie placówki wskazują na braki w swoich zasobach i najpilniejsze potrzeby niezbędne do dalszego rozwoju. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela. Poniżej zestawienie występujących braków w zasobach i najpilniejszych potrzeb zgłoszonych przez placówki.

Tabela 3. Braki w zasobach placówek oświatowych w gminie oraz najważniejsze ich potrzeby

lp.	nazwa placówki	występujące braki w zasobach i najważniejsze potrzeby
1.	Szkoła Podstawowa Nr 1 w Barlinku	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zainstalowanie bezprzewodowej sieci Internet, ▪ wyposażenie klasopracowni w komputery, ▪ stworzenie infrastruktury dla aktywności w czasie przerw (np. stoły do ping ponga, mini boiska), ▪ utworzenie świetlicy środowiskowej, ▪ remont sanitariatów, ▪ ułatwienie dostępu do psychologa i terapeuty psychologicznego.
2.	Szkoła Podstawowa Nr 4 w Barlinku	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyciszenie sal gimnastycznych, ▪ remont łazienek, ▪ wymiana nawierzchni placu zabaw, ▪ malowanie pomieszczeń, ▪ przygotowanie szatni dla klas VI-VIII.
3.	Szkoła Podstawowa w Mostkowie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wybudowanie pełnowymiarowej sali gimnastycznej, ▪ naprawienie drogi wjazdowej do szkoły i budowa ogrodzenia, ▪ naprawa starego kortu, ▪ zatrudnienie psychologa, ▪ doposażenie w pomoce dydaktyczne i książki, ▪ wprowadzenie bezpłatnej nauki pływania, ▪ zwiększenie liczby godzin nauki języka obcego.
4.	Szkoła Podstawowa dla Dorosłych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zakupienie komputerów i pomocy dydaktycznych, ▪ wyposażenie w nowoczesny sprzęt audiowizualny.
5.	Przedszkole Miejskie Nr 1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ konieczność rozbudowy przedszkola, ▪ stworzenie możliwości korzystania z sali gimnastycznej i pomieszczeń do prowadzenia zajęć specjalistycznych i rewalidacyjnych, ▪ pozyskanie dodatkowych środków na usługi transportowe.
6.	Przedszkole Miejskie Nr 2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ potrzeba przeprowadzenia remontów i modernizacji, w tym m.in. malowanie sal zabaw, cyklinowanie podłóg, częściowa wymiana instalacji elektrycznej, stolarki drzwiowej, ▪ doposażenie placu zabaw i zorganizowanie „ścieżki sprawnościowej”, ▪ doposażenie sal w pomoce i przybory do zajęć dydaktycznych, w tym zakup monitorów interaktywnych, ▪ rozszerzenie oferty zajęć bezpłatnych, jak m.in. nauka gry w szachy, zajęcia korekcyjne.

Źródło danych: Urząd Miejski w Barlinku.

Szkoły w gminie organizują zajęcia pozalekcyjne, w tym koła zainteresowań, uczestniczą w projektach i programach służących rozwijaniu umiejętności uczniów i wyrównywaniu ich szans edukacyjnych oraz doskonaleniu nauczycieli, a także realizują programy profilaktyczne i wychowawcze. Placówki oświatowe w gminie wykonują zadania profilaktyczne zawarte w programach wychowawczych i szkolnym programie wychowawczo-profilaktycznym, biorą udział w ogólnopolskich kampaniach, podejmują współpracę

z podmiotami wspierającymi (np. z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespół Interdyscyplinary w Barlinku, z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną i Sądem Rodzinnym w Myśliborzu, Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Szczecinie, z placówkami kulturalnymi w Barlinku i powiecie). Placówki prowadzą także lekcje na temat uzależnień, pogadanki, spotkania ze specjalistami (policjanci, pielęgniarki) i działania w kierunku pedagogizacji rodziców.

Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi mogą korzystać z zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, rewalidacyjnych, korekcyjno-kompensacyjnych i logopedycznych; realizowane są także zajęcia rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne oraz zajęcia ogólnorozwojowe – słuchowo-ruchowe. W szkołach prowadzona jest również terapia psychologiczna (w Szkole Podstawowej Nr 4 w Barlinku) oraz nauka języka dla obcokrajowców (w Szkole Podstawowej Nr 1 w Barlinku).

6. KULTURA, SPORT I REKREACJA

Główną instytucją prowadzącą działalność kulturalną w gminie Barlinek jest Barlinecki Ośrodek Kultury, w strukturze którego działają: Muzeum Regionalne w Barlinku, Biblioteka Publiczna w Barlinku oraz Dom Kultury „Panorama”.

Podstawowym zadaniem Ośrodka jest edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę, gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie, ochrona i udostępnianie dóbr kultury, tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką, tworzenie warunków dla rozwoju folkloru, a także rękodzieła ludowego i artystycznego; rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych, organizowanie i prowadzenie badań, ekspedycji naukowych oraz prac wykopaliskowych.

Ośrodek zajmuje się w szczególności organizowaniem i prowadzeniem (w obiektach zamkniętych i w plenerze) spektakli, koncertów, wystaw, odczytów, pokazów, prelekcji, szkoleń, spotkań, konferencji, seansów filmowych, dyskotek, balów, zabaw, festynów, imprez estradowych, artystycznych i turystycznych, festiwali, przeglądów, giełd, loterii, aukcji, konkursów i zawodów sportowych, kursów, w tym językowych, artystycznych i sportowych. W ramach Biblioteki Publicznej prowadzona jest działalność biblioteczna polegająca

na gromadzeniu, opracowywaniu, przechowywaniu i ochronie zbiorów bibliotecznych, udostępnianiu książek, czasopism i innych materiałów bibliotecznych, prowadzeniu działalności informacyjnej, gromadzeniu i opracowywaniu dokumentów życia społecznego miasta, gminy i regionu. Placówka prowadzi również informację turystyczną. Ośrodek zatrudnia 26 etatowych pracowników.

Bazę do prowadzenia działalności kulturalnej w gminie stanowią: w Barlinku – budynek merytoryczno-administracyjny i budynek sali widowiskowej (ul. Podwale 9), budynek Muzeum Regionalnego (ul. Niepodległości 17), budynek Europejskiego Centrum Spotkań (ul. Leśna 1), budynek Centrum Informacji Turystycznej (ul. I. Paderewskiego 7) oraz punkty filii bibliotecznych w Rychnowie, Płonnie i Mostkowie.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2017 roku księgozbiór biblioteczny liczył 51.958 woluminów, liczba czytelników wyniosła 1.502, a liczba wypożyczeń księgozbioru na zewnątrz – 19.510 woluminów. Placówka umożliwia czytelnikom korzystanie z komputerów z dostępem do sieci Internet. Obok podstawowej działalności Biblioteka m.in. organizuje spotkania poetyckie i autorskie, wieczory literackie i muzyczne, prowadzi Dyskusyjny Klub Książki, promuje czytelnictwo poprzez m.in. udział w Tygodniu Bibliotek, akcji Narodowe Czytanie i „Cała Polska czyta dzieciom” oraz prowadzi działania świetlicowe w wakacje i ferie. Biblioteka zatrudnia 5 etatowych pracowników.

Na terenie gminy działa Barlinecki Uniwersytet Trzeciego Wieku oraz Koło Gospodyń Wiejskich w Rychnowie.

Poniższa tabela zawiera wykaz placówek kulturalnych funkcjonujących w gminie.

Tabela 4. Placówki kulturalne w gminie

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Barlinecki Ośrodek Kultury	ul. Podwale 9, 74-320 Barlinek
2.	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Barlinku	ul. Podwale 9, 74-320 Barlinek
	w tym: Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Barlinku, Filia w Mostkowie	Mostkowo 37d, 74-322 Mostkowo
	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Barlinku, Filia w Rychnowie	Rychnów 56, 74-320 Barlinek
	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Barlinku, Filia w Płonnie	Płonno 38, 74-320 Barlinek

3.	Muzeum Regionalne w Barlinku	ul. Niepodległości 17, 74-320 Barlinek
	w tym: Muzeum Regionalne w Barlinku, Filia w Dziejicach	Dziejice 45, 74-322 Mostkowo
4.	Kino przy BOK w Barlinku	ul. Podwale 9, 74-320 Barlinek
5.	Europejskie Centrum Spotkań w Barlinku	ul. Leśna 1, 74-320 Barlinek
6.	Centrum Informacji Turystycznej w Barlinku	ul. I. Paderewskiego 7, 74-320 Barlinek

Źródło danych: Urząd Miejski w Barlinku.

Gmina Barlinek posiada różnorodny kalendarz imprez – kulturalnych, rozrywkowych i rekreacyjnych. Ich organizacją zajmuje się głównie Barlinecki Ośrodek Kultury, ale także placówki oświatowe, sołectwa oraz organizacje pozarządowe, w tym kluby sportowe. Do najważniejszych imprez kulturalnych organizowanych w gminie należą: Dni Barlinka, Dożynki Gminne, Majówka oraz Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

Upowszechnianiu kultury fizycznej, sportu i rekreacji w gminie służy dostępna na jej terenie infrastruktura sportowo-rekreacyjna. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie

lp.	nazwa obiektu	adres obiektu
1.	Stadion im. Bronisława Bagińskiego	ul. Sportowa 2, 74-320 Barlinek
2.	Euroboisko im. Alfreda Pluszczyka	ul. Strzelecka, 74-320 Barlinek
3.	Korty Barlineckiego Klubu Tenisowego	ul. Sportowa 1, 74-320 Barlinek
4.	Kręgielnia Bowling Bar	ul. Gorzowska 63b, 74-320 Barlinek
5.	Hala sportowa	Szkoła Podstawowa Nr 1, ul. Jeziorna 12, 74-320 Barlinek
6.	Hala sportowa	Szkoła Podstawowa Nr 4, ul. Kombatantów 3, 74-320 Barlinek
7.	Kompleks Boisk Sportowych „Moje Boisko Orlik 2012”	ul. Leśna 10, 74-320 Barlinek
8.	Kompleks Boisk Sportowych „Moje Boisko Orlik 2012”	74-322 Mostkowo 37d
9.	Boisko Sportowe	Szkoła Podstawowa Nr 1, ul. Jeziorna 10 74-320 Barlinek
10.	Kompleks Boisk Sportowych	Szkoła Podstawowa Nr 4, ul. Kombatantów 3, 74-320 Barlinek
11.	Boiska Sportowe	Zespół Szkół i Placówek Oświatowych, ul. Szosowa 2, 74-320 Barlinek
12.	Studio New Body Fitness	ul. Niepodległości 39, 74-320 Barlinek

13.	Klub Fitness	ul. Rynek 10, 74-320 Barlinek
14.	Siłownia Outdoor	ul. Sportowa, 74-320 Barlinek
15.	Boisko sportowe	Rychnów, 74-320 Barlinek
16.	Boisko sportowe	Lutówko, 74-320 Barlinek
17.	Boisko sportowe	74-322 Mostkowo
18.	Boisko sportowe	Płonno, 74-320 Barlinek
19.	Stadnina Koni	Płonno, 74-320 Barlinek
20.	PZW Barlinek Koło Nr 1	ul. 31 Stycznia 18, 74-320 Barlinek
21.	PZW Barlinek Koło Nr 2	ul. Jeziorna 5, 74-320 Barlinek

Źródło danych: Urząd Miejski w Barlinku.

W gminie odbywają się liczne imprezy sportowo-rekreacyjne. Najważniejsze to Mistrzostwa Polski i Mistrzostwa Europy Nordic Walking – nieoficjalnie Barlinek uznawany jest za europejską stolicę nordic walking. Wśród innych ważniejszych wymienić należy: Mistrzostwa Barlinka w Tenisie Stołowym, Międzynarodowy Turniej Szachowy pamięci dr Emanuela Laskera, Biegi Leśne im. Jana Dobaczewskiego, Biegi przełajowe – Barlinecka 10, Turniej Piłki Nożnej Młodzików im. Alfreda Pluszczyka, Turniej Amatorskiej Piłki Nożnej Kobiet, Barlinecka Liga Halowa, Regaty żeglarskie, Zawody wędkarskie, Dzień Przedszkolaka na sportowo oraz rajdy – 4 pory roku z nordic walking.

Gmina posiada bogate zasoby przyrodnicze i kulturowe pozwalające na rozwój na jej terenie różnych form wypoczynku i rekreacji. Wśród największych walorów turystycznych gminy wymienić należy: Barlinecko-Gorzowski Park Krajobrazowy, 32 akweny, w tym 4 jeziora w Barlinku, Rezerwat Jar Liberta. Na terenie gminy znajduje się ok. 200 km tras rowerowych, pieszych, nordic walking oraz ścieżka wodna na Jeziorze Barlineckim. O atrakcyjności Barlinka i okolic świadczą także zachowane zabytki. Gmina posiada rozbudowaną bazę noclegową i gastronomiczną oraz wypożyczalnię sprzętów wodnych.

7. ZDROWIE I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

W gminie Barlinek funkcjonuje 6 zakładów opieki zdrowotnej oraz działa 6 aptek. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Zakłady opieki zdrowotnej i apteki w gminie

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Szpital Barlinek Sp. z o.o. w Barlinku	ul. Szpitalna 10, 74-320 Barlinek
2.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Eskulap” S.C. w Barlinku	ul. Szpitalna 11, 74-320 Barlinek
3.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespołowa Praktyka Lekarska Medycyny Rodzinnej w Barlinku – lek. med. Marek Grzywina	ul. Kwiatowa 8, 74-320 Barlinek
4.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medyk” S.C. w Barlinku	ul. Szpitalna 11, 74-320 Barlinek
5.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Żyjmy Zdrowo” w Barlinku – Iwona Olejnik-Pastorini	ul. Szpitalna 8, 74-320 Barlinek
6.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Lekarzy i Fizjoterapeutów w Barlinku	ul. Szpitalna 11, 74-320 Barlinek
7.	Apteka „Centrum Zdrowia” w Barlinku	ul. Niepodległości 12, 74-320 Barlinek
8.	Apteka „Centrum Zdrowia” w Barlinku	Aleja 1 Maja 11, 74-320 Barlinek
9.	Apteka „112” w Barlinku	ul. Niepodległości 17, 74-320 Barlinek
10.	DOZ Apteka „Dbam o zdrowie” w Barlinku	ul. Szpitalna 11, 74-320 Barlinek
11.	DOZ Apteka „Dbam o zdrowie” w Barlinku	ul. Kombatantów 4, 74-320 Barlinek
12.	Apteka „Remedium” w Barlinku	ul. Gorzowska 4, 74-320 Barlinek

Źródło danych: Urząd Miejski w Barlinku.

Na terenie gminy brakuje lekarzy w następujących specjalizacjach: pediatra, psychiatra, endokrynolog, dermatolog, neonatolog, urolog, radiolog i reumatolog.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2015-2017 liczba porad udzielonych w gminie w ramach podstawowej opieki zdrowotnej ulegała wahanom (112.178 w 2015 r., 108.568 w 2016 r., 114.238 w 2017 r.), a liczba porad udzielonych w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2017 roku była wyższa niż w latach 2015-2016 (145.357 w 2015 r., 144.910 w 2016 r., 153.574 w 2017 r.).

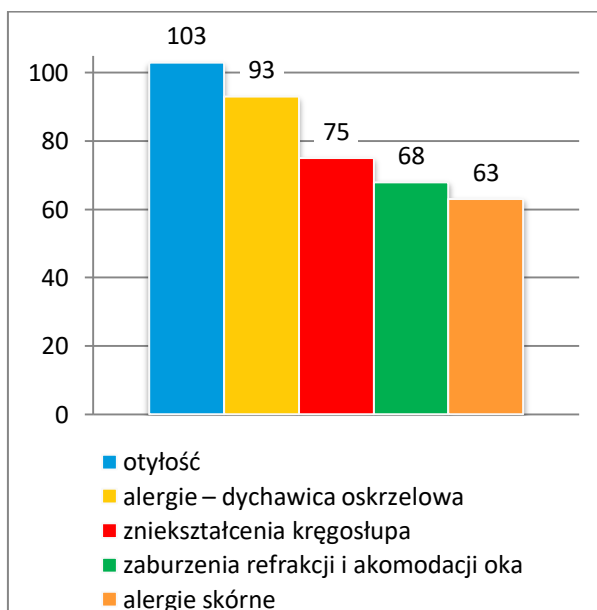
Świadczenia zdrowotne w warunkach zamkniętych oraz nocną i świąteczną opiekę lekarską i pielęgniarską dla mieszkańców gminy realizuje Szpital Barlinek Sp. z o.o. w Barlinku.

Informacji na temat stanu zdrowia mieszkańców gminy dostarczają dane przekazane przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medyk” S.C. w Barlinku. Wynika z nich, że w 2017 roku z powodu chorób przewlekłych pod opieką czynną lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej pozostawało 606 dzieci i młodzieży oraz 5.774 osoby dorosłe. Najczęściej stwierdzanymi u osób w wieku przedprodukcyjnym schorzeniami były: otyłość (103 osoby), alergie – dychawica oskrzelowa (93), zniekształcenia kręgosłupa (75), zaburzenia refrakcji i akomodacji oka (68), alergie skórne (63), zaburzenia rozwoju (36), niedokrwistość (31), alergie pokarmowe (27) i choroby układu moczowego (26). Z kolei u osób dorosłych najczęściej odnotowywano choroby układu krążenia (1.946 osób), choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej (1.056), choroby obwodowego układu nerwowego (617), cukrzycę (575), przewlekłe choroby układu trawiennego (562), przewlekły nieżyt oskrzeli – dychawicę oskrzelową (401), choroby tarczycy (232), otyłość (153), nowotwory (139) i niedokrwistość (69).

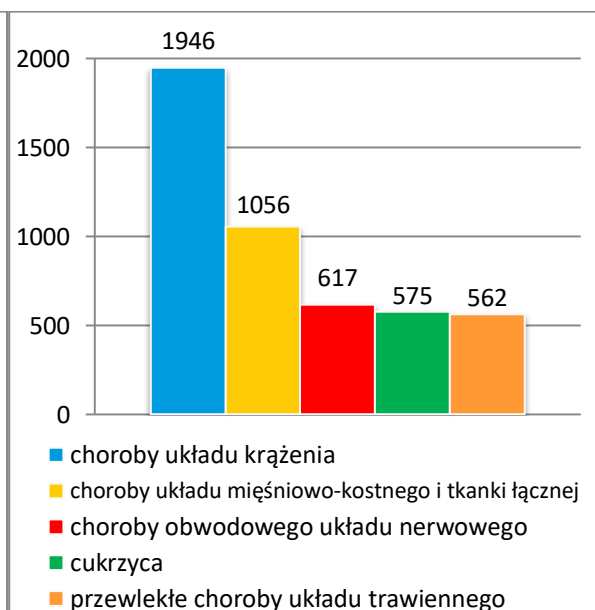
Na koniec 2017 roku łączna liczba osób zadeklarowanych do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej w ww. placówce wynosiła 11.059, w tym 3.695 dzieci i 7.364 osoby dorosłe.

Dane szczegółowe na temat schorzeń najczęściej stwierdzanych u dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 17. Schorzenia najczęściej stwierdzane u dzieci i młodzieży w 2017 roku

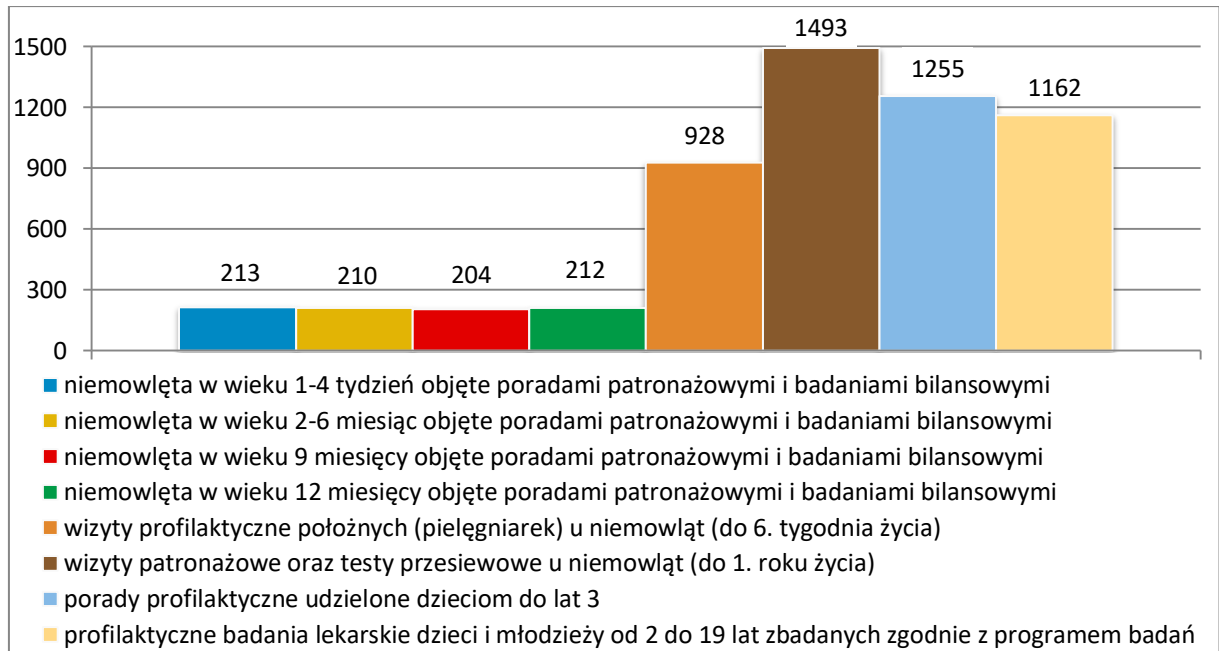
Wykres 18. Schorzenia najczęściej stwierdzane u osób dorosłych w 2017 roku

Źródło danych: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medyk” S.C. w Barlinku.

W 2017 roku Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medyk” S.C. w Barlinku sprawował także opiekę profilaktyczną nad matką i dzieckiem. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 19. Opieka profilaktyczna nad matką i dzieckiem w 2017 roku

Źródło danych: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medyk” S.C. w Barlinku.

W 2017 roku poradom patronażowym i badaniom bilansowym (w tym przesiewowym) poddano 213 niemowląt od 1 do 4 tygodnia życia, 210 niemowląt od 2 do 6 miesiąca, 204 niemowląt w wieku 9 miesięcy oraz 212 niemowląt w wieku 12 miesięcy. Liczba wizyt profilaktycznych położnych (pielęgniarek) u niemowląt do 6. tygodnia życia oraz liczba wizyt patronażowych pielęgniarek i testów przesiewowych u niemowląt do 1. roku życia wyniosła odpowiednio 928 i 1.493. Z porad profilaktycznych korzystały również dzieci do lat 3 (udzielono 1.255 takich porad), natomiast profilaktycznym badaniom lekarskim poddano 1.162 dzieci i młodzieży w wieku od 2 do 19 lat.

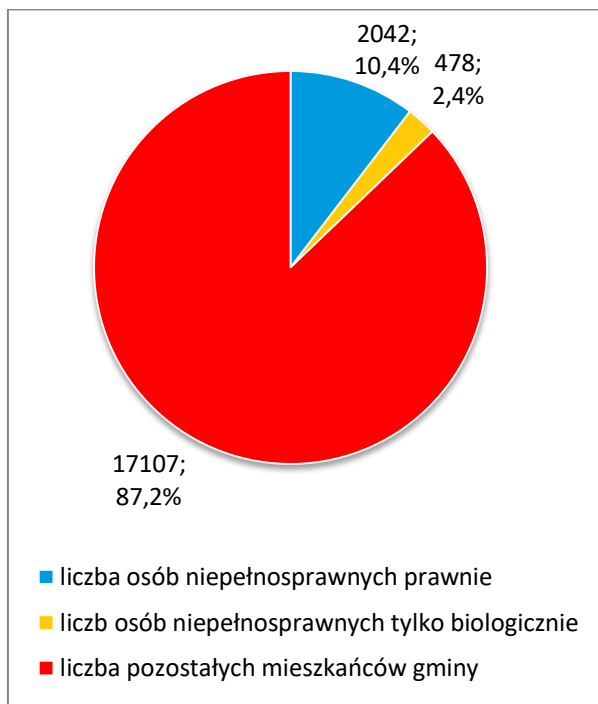
Schorzeniami najczęściej stwierdzanymi u dorosłej populacji są choroby układu krążenia. Obok schorzeń narządów ruchu i neurologicznych należą one do najczęstszych przyczyn niepełnosprawności, która oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Relatywnie rzadziej o obniżonej sprawności w codziennym życiu decydują uszkodzenia narządu wzroku i słuchu, choroba psychiczna oraz upośledzenie umysłowe.

Mimo upływu ponad dziesięciu lat, jedynym, pełnym źródłem informacji, które na szczeblu gminnym pozwala ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz dokonać ich charakterystyki są dane Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku. Wyniki ostatniego, przeprowadzonego w 2011 roku Spisu nie zostały bowiem szczegółowo opracowane na szczeblu gminnym.

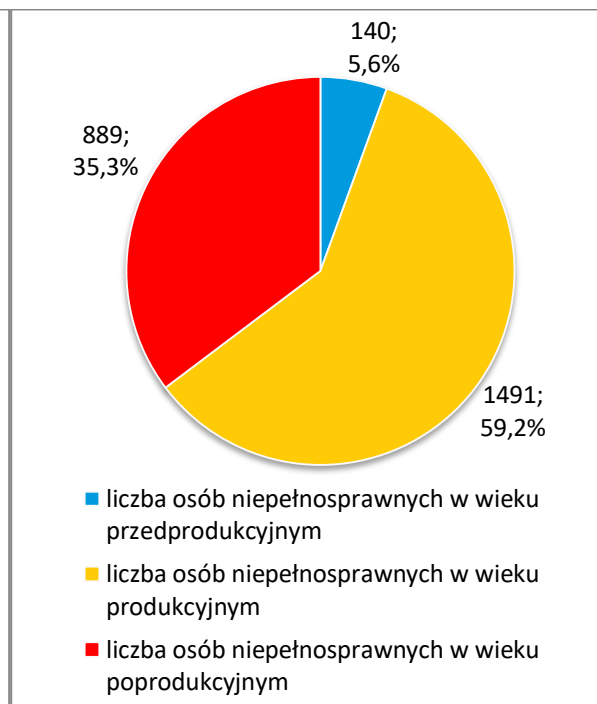
W 2002 roku w gminie Barlinek mieszkało 2.520 osób niepełnosprawnych, w tym 1.228 mężczyzn i 1.292 kobiety. Wśród nich większość stanowiły osoby niepełnosprawne prawnie (2.042 osoby, tj. 79,6%), czyli takie, które w czasie badania posiadały aktualne orzeczenie ustalające niezdolność do pracy, stopień niepełnosprawności, celowość przekwalifikowania lub inwalidztwo (osoby w wieku 16 lat i więcej) lub dysponowały uprawnieniem do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego (dzieci poniżej 16 roku życia). Osoby niepełnosprawne tylko biologicznie, czyli takie, które nie posiadały orzeczenia, ale miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych, stanowiły grupę 478 osób (20,4%).

Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogóle mieszkańców gminy wynosił 12,8%, a w ich strukturze wiekowej dominowały osoby w wieku produkcyjnym (1.491 osób, tj. 59,2%) i poprodukcyjnym (889 osób, tj. 35,3%). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 20. Osoby niepełnosprawne w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku

Wykres 21. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku

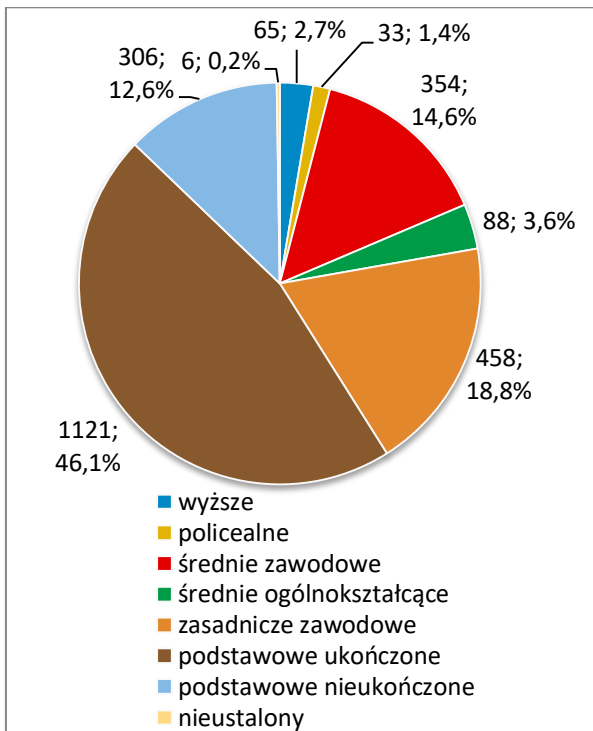
Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002.

Osoby niepełnosprawne będące w wieku produkcyjnym stanowiły 11,9% ogółu ludności gminy będącej w tej ekonomicznej grupie wieku w 2002 roku. Większy był udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w gronie osób w wieku poprodukcyjnym, wynosił on bowiem 39,2%.

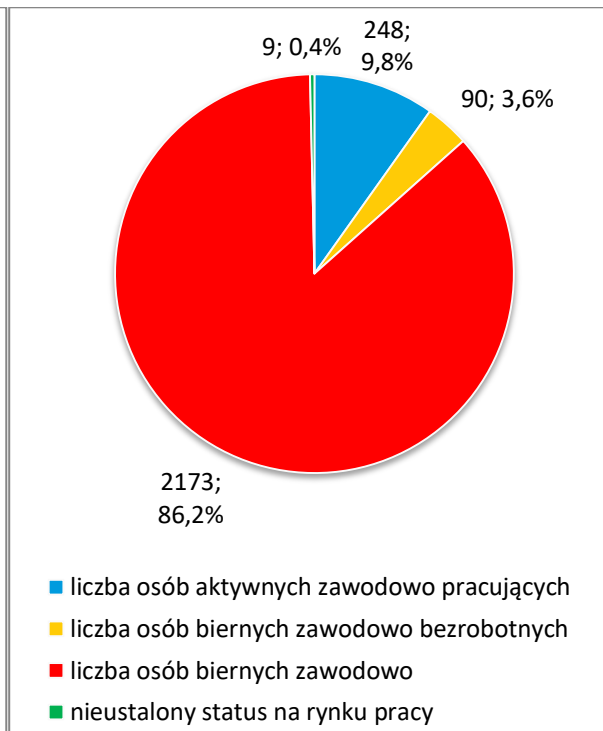
Na poziom uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym ma wpływ nie tylko rodzaj i stopień niepełnosprawności czy wiek, ale również posiadane wykształcenie, a co za tym idzie przygotowanie zawodowe. W 2002 roku wśród mieszkańców gminy w wieku 13 lat i więcej dotkniętych niepełnosprawnością największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym (1.121 osób). Niski poziom wykształcenia w znaczący sposób utrudniał osobom niepełnosprawnym znalezienie i utrzymanie zatrudnienia. Potwierdzają to dane dotyczące poziomu ich aktywności zawodowej, z których wynika, że zdecydowana większość osób dotkniętych niepełnosprawnością była bierna zawodowo (2.173 osoby, tj. 76,5%).

Dane szczegółowe na temat poziomu wykształcenia osób niepełnosprawnych z gminy oraz ich aktywności ekonomicznej przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 22. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku

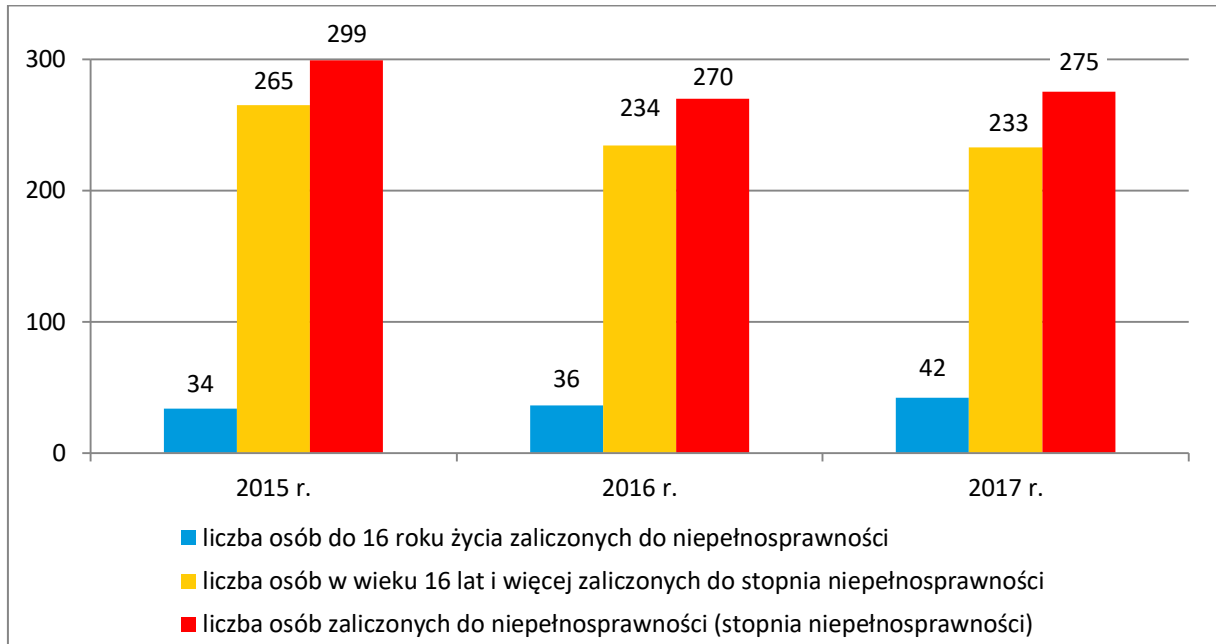

Wykres 23. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002.

Orzecznictwem o niepełnosprawności w odniesieniu do mieszkańców gminy Barlinek zajmuje się Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Myśliborzu. Według jego danych, w latach 2015-2017 liczba osób do 16 roku życia zaliczonych do niepełnosprawności zwiększała się z roku na rok (z 34 w 2015 r. do 42 w 2017 r.), a w latach 2016-2017 liczba osób w wieku 16 lat i więcej zaliczonych do stopnia niepełnosprawności była niższa niż w 2015 roku (265 w 2015 r., 234 w 2016 r., 233 w 2017 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 24. Mieszkańcy gminy zaliczeni przez PZON w Myśliborzu do osób niepełnosprawnych i stopnia niepełnosprawności w latach 2015-2017

Źródło danych: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Myśliborzu.

8. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie, a także zdolność do konkurencji na rynku pracy.

Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych i utrata zatrudnienia. Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów. Przemoc w rodzinie jest z kolei problemem mającym często swoje źródło w uzależnieniach i ubóstwie. Jej ofiarami są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Trudno jest ustalić liczbę osób zmagających się z problemami alkoholowymi, które niejednokrotnie są przyczyną wystąpienia przemocy w rodzinie. Dane szacunkowe w tym

zakresie przygotowała Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zawiera je poniższa tabela.

Tabela 7. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

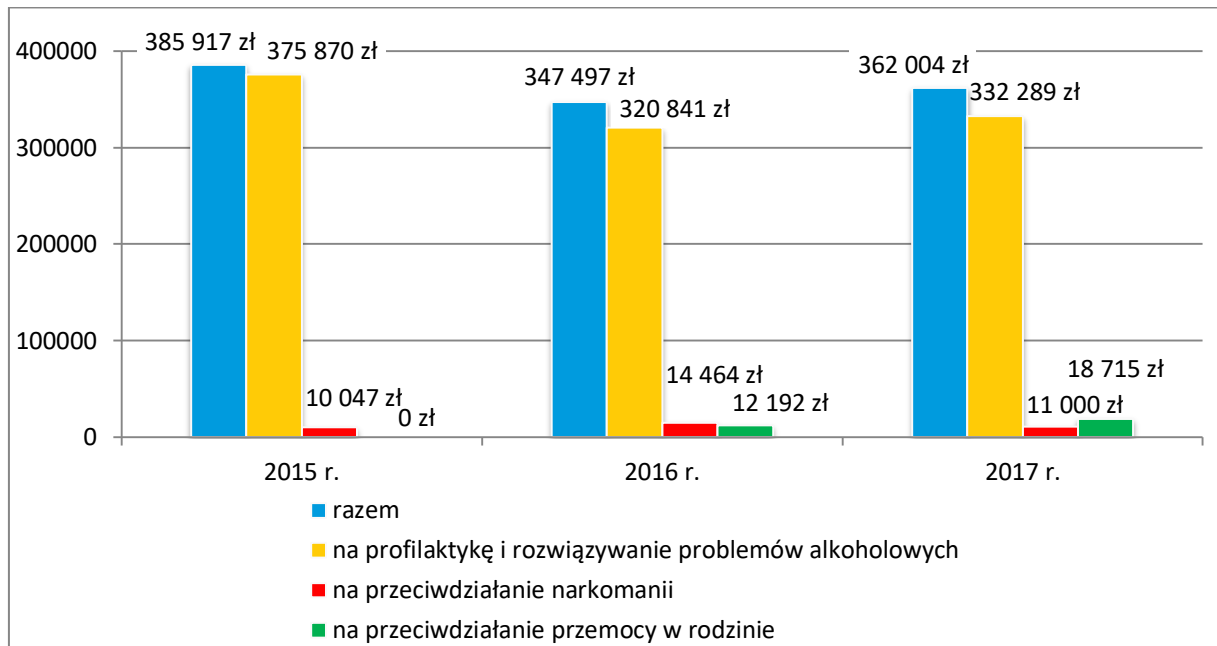
		w Polsce	w 100-tys. mieście	w 25-tys. mieście	w 10-tys. gminie
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Źródło danych szacunkowych: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych należy do zadań własnych gminy. Działania te podejmowane są w oparciu o gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz przy wykorzystaniu zaplanowanych w ich ramach środków finansowych.

Poniższy wykres przedstawia wysokość środków finansowych wydatkowanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie w gminie Barlinek w latach 2015-2017.

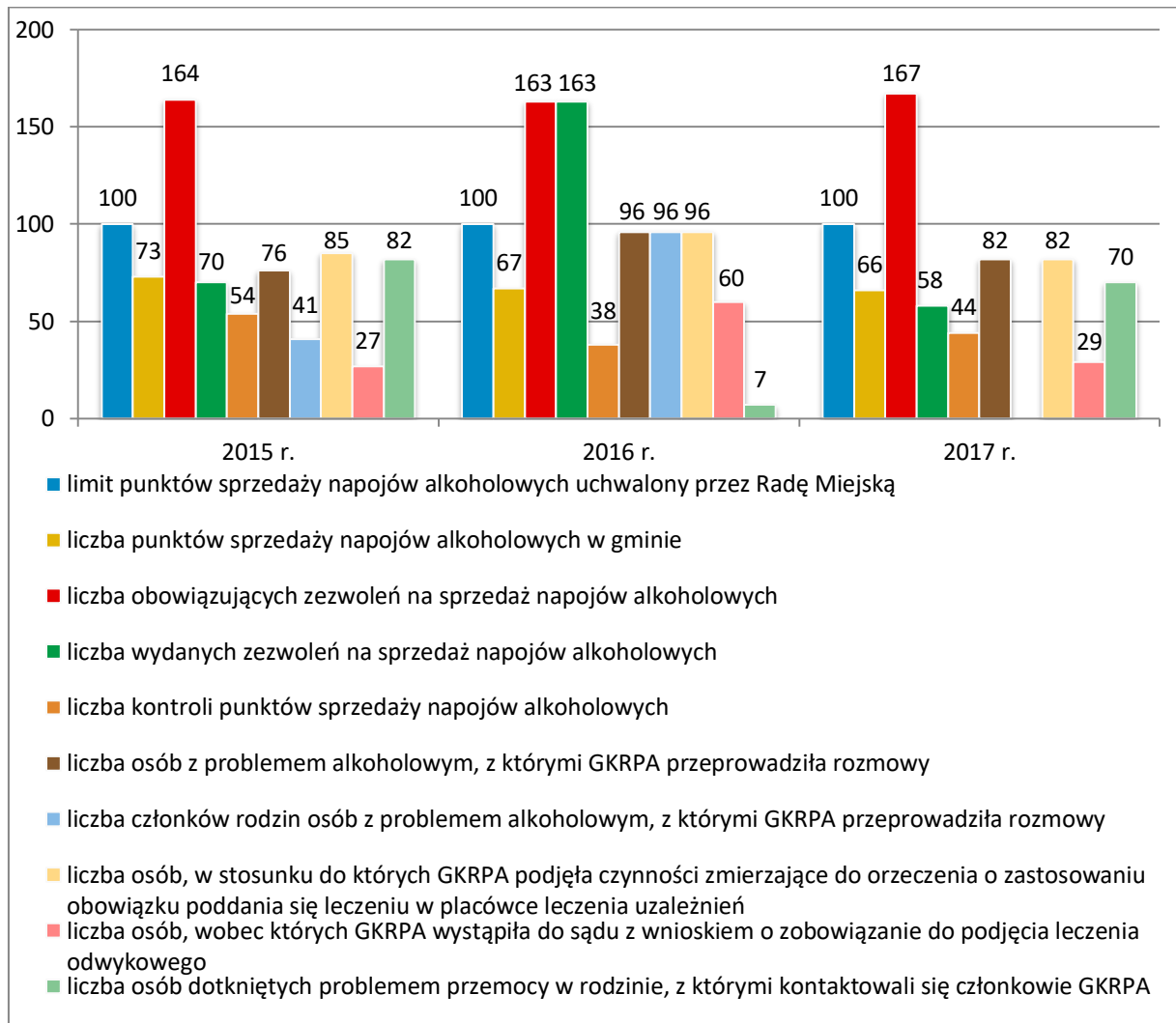
Wykres 25. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2015-2017

Źródło danych: Urząd Miejski w Barlinku.

W latach 2015-2017 wysokość środków finansowych wydatkowanych w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie ulegała wahaniom (385.917 zł w 2015 r., 347.497 zł w 2016 r., 362.004 zł w 2017 r.).

Poniższy wykres przedstawia wybrane dane na temat rynku napojów alkoholowych w gminie Barlinek, a także aktywności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która zajmuje się inicjowaniem działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. W ramach swoich zadań podejmuje ona m.in. czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Wykres 26. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności GKRPA w latach 2015-2017

Źródło danych: Urząd Miejski w Barlinku.

W latach 2015-2017 uchwalony przez Radę Miejską limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie był taki sam (100 w każdym roku), a ich liczba nieznacznie zmniejszała się z roku na rok (z 73 w 2015 r. do 66 w 2017 r.). W analizowanym okresie liczba obowiązujących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych była na podobnym poziomie (164 w 2015 r., 163 w 2016 r., 167 w 2017 r.), a liczba wydanych zezwoleń ulegała wahaniom (70 w 2015 r., 163 w 2016 r., 58 w 2017 r.). Warto dodać, że w analizowanym okresie nie wydano żadnej decyzji w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

W latach 2015-2017 liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy, zmieniała się (76 w 2015 r., 96 w 2016 r., 82 w 2017 r.), a liczba

członków rodzin tych osób w 2016 roku była ponad dwukrotnie wyższa niż w 2015 roku (41 w 2015 r., 96 w 2016 r.).

W analizowanym okresie GKRPA podejmowała również czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnień (wobec 85 osób w 2015 r., 96 osób w 2016 r. i 82 osób w 2017 r.), a także występowała w tej sprawie do sądu (w przypadku 27 osób w 2015 r., 60 osób w 2016 r. i 29 osób w 2017 r.).

W latach 2015-2017 członkowie GKRPA kontaktowali się z odpowiednio 40, 5 i 35 osobami doznającymi przemocy w rodzinie, z odpowiednio 41, 2 i 35 osobami stosującymi przemoc w rodzinie oraz w 2015 roku 1 świadkiem przemocy w rodzinie.

Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie gminy odgrywają: w Barlinku – Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie, Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Pełnomocnik Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, Barlinecki Klub Abstynenta (w tym grupy samopomocowe AA i Al-Anon), Komisariat Policji, Poradnia Leczenia Uzależnień, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, a także Ośrodek Terapii Uzależnień „Zmiana” w Choszcznie oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Punkt Interwencji Kryzysowej w Myśliborzu.

Dane szczegółowe na ich temat podmiotów mogących wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Podmioty mogące wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie

nazwa jednostki	adres jednostki
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Barlinku	ul. Strzelecka 29, 74-320 Barlinek
Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie w Barlinku	ul. Strzelecka 29, 74-320 Barlinek
Ośrodek Pomocy Społecznej w Barlinku	ul. Strzelecka 29, 74-320 Barlinek
Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Barlinku	ul. Strzelecka 29, 74-320 Barlinek

Pełnomocnik Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Barlinku	ul. Strzelecka 29, 74-320 Barlinek
Barlinecki Klub Abstynenta (w tym grupy samopomocowe AA i Al-Anon)	ul. Strzelecka 29, 74-320 Barlinek
Poradnia Leczenia Uzależnień w Barlinku	ul. Szpitalna 11, 74-320 Barlinek
Komisariat Policji w Barlinku	ul. Ogrodowa 8, 74-320 Barlinek
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Barlinku	ul. Szosowa 2b, 74-320 Barlinek
Ośrodek Terapii Uzależnień „Zmiana” w Choszcznie (Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, Poradnia Psychologiczna dla Dorosłych)	ul. Drawieńska 32, 73-200 Choszczno
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu	ul. Północna 15, 74-300 Myślibórz
Punkt Interwencji Kryzysowej w Myśliborzu	ul. Północna 15, 74-300 Myślibórz

Źródło danych: Urząd Miejski w Barlinku.

W ramach Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie w Barlinku wsparcie osobom uzależnionym, współuzależnionym, doznającym i stosującym przemoc w rodzinie świadczą: specjalista ds. uzależnień, współuzależnienia i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, doradca rodzinny – pracownik socjalny oraz psycholog dziecięcy. Obejmuje ono: konsultacje i interwencję kryzysową, motywowanie do podjęcia leczenia osób uzależnionych i współuzależnionych, pomoc po zakończonym leczeniu odwykowym, rozpoznanie zjawiska przemocy domowej oraz udzielanie wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy.

W latach 2015-2017 w Punkcie udzielono pomocy odpowiednio 78, 46 i 24 osobom z problemem alkoholowym, odpowiednio 19, 14 i 26 dorosłym członkom rodzin osób z problemem alkoholowym (w tym współuzależnionym i dorosłym dzieciom alkoholików), odpowiednio 21, 12 i 9 osobom doznającym przemocy w rodzinie oraz 8 w 2015 roku i 3 w 2016 roku osobom stosującym przemoc w rodzinie.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Barlinku wynika, że w latach 2015-2017 liczba rodzin objętych wsparciem z powodu alkoholizmu zwiększała się z roku na rok (55 w 2015 r., 60 w 2016 r., 62 w 2017 r.), a liczba osób w nich przebywających była zbliżona (96 w 2015 r., 97 w 2016 r., 93 w 2017 r.). Na podobnym poziomie pozostawała również liczba rodzin i osób w rodzinach dotkniętych przemocą (odpowiednio 16 i 46 w 2015 r., 12 i 39 w 2016 r., 15 i 41 w 2017 r.). Jednocześnie w 2017 roku, w stosunku do lat 2015-2016, czterokrotnie wzrosła

liczba rodzin zmagających się z problemem narkomanii (po 2 w latach 2015 i 2016, 8 w 2017 r.), a ponad dwukrotnie liczba osób w nich przebywających (7 w 2015 r., 6 w 2016 r., 15 w 2017 r.).

Ośrodek Pomocy Społecznej w Barlinku zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Na jego posiedzeniach omawiane są poszczególne przypadki rodzin doświadczających przemocy domowej oraz podejmowane są konkretne działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa członków tych rodzin. W ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty” powoływane są grupy robocze, które podejmują interwencję w rodzinach z problemem przemocy. W 2017 roku założono 68 „Niebieskich Kart”. Wśród osób wskazanych jako ofiary przemocy domowej odnotowano 58 kobiet, 12 mężczyzn i 6 dzieci, natomiast wśród osób wskazanych jako osoby stosujące przemoc odnotowano 60 mężczyzn i 8 kobiet. Liczba rodzin doświadczających przemocy domowej, w której przebywały małoletnie dzieci poniżej 18 roku życia, wynosiła 30.

Poradnia Leczenia Uzależnień – Poradnia Leczenia Uzależnień w Barlinku udziela świadczenia terapeutycznego w zakresie leczenia uzależnień od środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. Pacjenci podejmujący leczenie realizują w toku indywidualnych sesji psychoterapeutycznych podstawowy program terapii i/lub są kierowani na leczenie stacjonarne do ośrodka terapii uzależnienia od alkoholu. Poradnia udziela również pomocy osobom współuzależnionym.

Ośrodek Terapii Uzależnień „Zmiana” w Choszcznie świadczy nieodpłatną pomoc w zakresie terapii uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych dla mieszkańców gminy Barlinek, którym w 2017 roku udzielił następujących świadczeń: porady diagnostyczne – 22 (objęto nimi 17 osób), porady kolejne – 22 (10 osób), sesje psychoterapii indywidualnej – 116 (23 osoby). W analizowanym roku przyjęto 5 pacjentów ze względu na szkodliwe używanie substancji, 13 pacjentów z zespołem uzależnienia i 2 pacjentów z zaburzeniami adaptacyjnymi stanowiącymi wynik uwikłania w życie z osobą uzależnioną.

Prowadzona w gminie działalność profilaktyczna z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie (w szczególności w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych, wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz w świetlicach wiejskich) obejmuje m.in. udział, organizowanie i realizowanie kampanii, akcji i programów profilaktycznych, jednorazowych prelekcji i pogadarek, spektakli profilaktycznych, festynów i innych imprez plenerowych, imprez sportowych, konkursów oraz szkoleń i warsztatów dla

rodziców, nauczycieli i wychowawców, pozalekcyjnych zajęć sportowych, zajęć w placówce wsparcia dziennego i świetlicach wiejskich oraz wypoczynku dla dzieci i młodzieży.

9. PROBLEM BEZDOMNOŚCI

W ujęciu socjologicznym bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Ze względu na trudną do określenia skalę, złożone przyczyny oraz szczególnie dotkliwe społeczno-ekonomiczne skutki jest zjawiskiem o zasięgu i znaczeniu globalnym, mającym jednocześnie specyficzne regionalne i lokalne uwarunkowania, które wpływają na dobór odpowiednich środków przeciwdziałania.

Zapobieganie bezdomności wymaga aktywnego, zintegrowanego i kompleksowego działania. Wykorzystanie istniejących zasobów środowiska i tworzenie warunków do wdrażania nowych form wsparcia na rzecz osób bezdomnych i ich integracji z otoczeniem powinno stanowić podstawowy cel prowadzonej na szczeblu lokalnym polityki społecznej.

W gminie Barlinek występuje problem bezdomności. Pomoc osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością świadczy Ośrodek Pomocy Społecznej w Barlinku. W 2015 i 2016 roku w gminie zarejestrowano 45 osób bezdomnych, w 2017 roku ich liczba wzrosła do 48.

W 2015 roku osoby bezdomne w gminie otrzymały pomoc w kwocie 213.000 zł w postaci zasiłków stałych, celowych, okresowych i opłat za schroniska, w 2016 roku tylko na pokrycie kosztów pobytu osób bezdomnych w placówkach wydatkowano 38.717 zł, a w 2017 roku 40.500 zł.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Barlinku udziela osobom bezdomnym pomocy pieniężnej (zasiłki stałe, okresowe i celowe) i niepieniężnej (składki zdrowotne, kierowanie do schronisk, ciepłe posiłki, ubranie, paczki żywnościowe). Ośrodek podejmuje działania na rzecz osób bezdomnych, szczególnie w zakresie: udzielania informacji na temat możliwości uzyskania pomocy i schronienia, poradnictwa w sprawach mieszkaniowych, leczenia, w tym odwykowego, załatwiania spraw urzędowych, pomocy w uzyskaniu świadczeń emerytalnych i rentowych, aktywizowaniu i wspieraniu w utrzymaniu higieny i trzeźwości, poszukiwaniu pracy i kontaktowaniu ze specjalistami (prawnik, psycholog, terapeuta, doradca zawodowy).

W gminie nie ma placówek zapewniających schronienie osobom bezdomnym. Osoby te otrzymują pomoc w postaci posiłku i schronienia w placówkach na terenie innych gmin.

Należą do nich: Schronisko dla mężczyzn w Dębnie, prowadzone przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta, Koło Dębnowskie, Centrum Socjalne Caritas w Stargardzie – Dom Miłosierdzia „Betania” w Poczerninie, Schronisko „Feniks” w Szczecinie, Schronisko dla kobiet w Szczecinie, Dom dla matek z małymi dziećmi i kobiet w ciąży w Karnowie, Schronisko dla bezdomnych mężczyzn w Kępnie, Schronisko dla bezdomnych w Szczecinie, Schronisko św. Franciszka w Wolinie.

10. PRZESTĘPCZOŚĆ

Przestępczość jest dynamicznym, podlegającym rozwojowi zjawiskiem społecznym, które stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego. W zależności od swej intensywności i częstotliwości wpływa na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciska piętno na jej funkcjonowaniu.

Zapobieganie przestępczości wymaga zastosowania rozwiązań kompleksowych, zakładających wspólne zaangażowanie instytucji i organizacji państwowych, samorządowych i społecznych, przedstawicieli społeczności lokalnych oraz środków masowego przekazu. Ważną rolę w zakresie inicjowania i organizowania tej działalności odgrywa policja.

Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy Barlinek czuwa Komenda Powiatowa Policji w Myśliborzu (ul. Łużycka 21a, 74-300 Myślibórz), a bezpośrednie czynności policyjne wykonują funkcjonariusze Komisariatu Policji w Barlinku (ul. Ogrodowa 8, 74-320 Barlinek).

Według danych Komisariatu Policji w Barlinku, w 2017 roku na terenie gminy Barlinek odnotowano 230 przestępstw kryminalnych oraz ustalono i zatrzymano 121 podejrzanych o ich popełnienie.

Dane szczegółowe na temat wybranych kategorii przestępstw popełnionych w gminie w 2017 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Wybrane kategorie przestępstw popełnionych w gminie w 2017 roku

kategoria przestępstwa	liczba przestępstw	liczba podejrzanych
kradzież	44	19
kradzież z włamaniem	35	10
uszkodzenie mienia	13	3
uszkodzenie ciała	9	9
bójka	2	5
rozbój	2	3
kradzież samochodu	5	1

Źródło danych: Komisariat Policji w Barlinku.

Z konsultacji społecznych przeprowadzonych przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Myśliborzu w 2016 roku wynika, że najistotniejszym problemem mającym wpływ na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy są zdarzenia z udziałem osób nielegalnie zamieszkujących na terenie ogródków działkowych w Barlinku. Mieszkańcy wnioskowali także m.in. o zwiększenie liczby patroli policyjnych w gminie oraz poprawę infrastruktury komunikacyjnej poprzez prawidłowe oznakowanie przejść dla pieszych, miejsc dla podróżnych czy zaznaczenie tzw. „czarnych punktów” na mapie zagrożeń.

11. POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 2 pkt 1 i art. 3 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej).

Zadania pomocy społecznej w gminie Barlinek wykonuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Barlinku. Podejmuje on działania m.in. na podstawie następujących przepisów prawa: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej

finansowanych ze środków publicznych, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawa o Karcie Dużej Rodziny, ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawa o dodatkach mieszkaniowych oraz ustawa – Prawo energetyczne.

W 2017 roku kadre Ośrodka stanowiły 44 osoby, w tym dyrektor i jego zastępca, 11 pracowników socjalnych oraz 31 innych pracowników. W strukturze administracyjnej Ośrodka wyodrębniono następujące sekcje i samodzielne stanowiska: Sekcja Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego, Sekcja Usług Opiekuńczych, Sekcja Pomocy Środowiskowej, Zespół administracyjno-gospodarczy, Księgowość, Samodzielne stanowisko ds. dodatków mieszkaniowych i energetycznych oraz stypendiów szkolnych i zasiłków, Samodzielne stanowisko ds. kadr, Samodzielne stanowisko ds. świadczeń, Sekretariat. Pracownicy Ośrodka regularnie uczestniczą w szkoleniach podnoszących kwalifikacje i umiejętności.

W analizowanym roku Ośrodek spełniał wynikający z art. 110 ust. 11-12 ustawy o pomocy społecznej obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników, bowiem na 1 pracownika socjalnego przypadało 1.778 mieszkańców gminy.

Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w OPS-ie i kwalifikacji pracujących w nim osób przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Kadra OPS-u i jej kwalifikacje w 2017 roku

	liczba osób
kadra kierownicza	2
wykształcenie wyższe	2
specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	2
pracownicy socjalni	11
wykształcenie wyższe	8
wykształcenie średnie	3
specjalizacja 1-ego stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	3
specjalizacja 2-ego stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	0
specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	2
pozostali pracownicy	31
wykształcenie wyższe	14
wykształcenie średnie	4

wykształcenie inne	13
wolontariusze	0
pracownicy zatrudnieni w ramach zatrudnienia subsydiowanego	6
staże	2

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Barlinku.

W latach 2016-2017 wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie były znacznie wyższe niż w 2015 roku (12.654.519 zł w 2015 r., 22.091.168 zł w 2016 r., 24.016.102 zł w 2017 r.). Przyczyniło się do tego głównie świadczenie wychowawcze, na które w 2016 roku wydatkowano 8.151.243 zł, a rok później 10.981.890 zł.

W analizowanym okresie systematycznie zwiększały się środki finansowe przeznaczone m.in. na zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz na składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, pokrywanie kosztu pobytu dzieci z gminy w pieczy zastępczej oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie w latach 2015-2017

rozdziały	wysokość wydatków (w zł)		
	w 2015 r.	w 2016 r.	w 2017 r.
ochrona zdrowia			
przeciwdziałanie narkomanii	10.047	14.464	11.000
przeciwdziałanie alkoholizmowi	375.870	320.841	332.289
pomoc społeczna			
domy pomocy społecznej	402.054	455.225	431.414
ośrodki wsparcia	500.571	572.560	551.003
przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	0	12.192	18.715
składki na ubezpieczenia zdrowotne	110.955	125.349	124.426
zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	1.089.202	1.112.224	1.487.464
dotądki mieszkaniowe	647.656	637.101	632.186
zasiłki stałe	640.400	738.273	691.435
Ośrodek Pomocy Społecznej	1.431.268	1.503.938	1.526.176
usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	629.215	663.901	640.421
pomoc w zakresie dożywiania	X	X	910.000
pozostała działalność	900.350	860.758	X
rodzina			
świadczenie wychowawcze	X	8.151.243	10.981.890

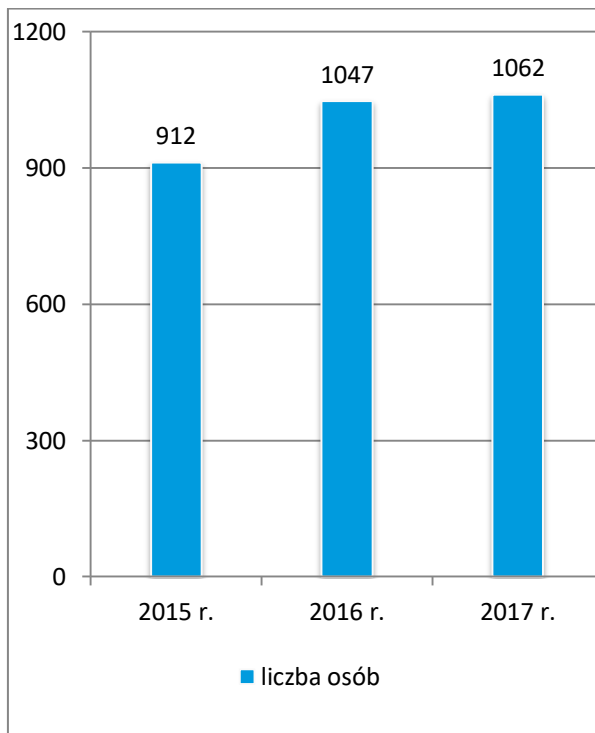
świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	5.521.056	6.436.685	6.527.959
wspieranie rodziny	121.049	154.771	143.142
rodziny zastępcze	127.056	189.524	221.785
edukacyjna opieka wychowawcza			
pomoc materialna dla uczniów	147.770	142.119	114.311
ogółem	12.654.519	22.091.168	24.016.102
w tym w budżecie OPS-u	12.654.519	22.091.168	24.016.102

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Barlinku.

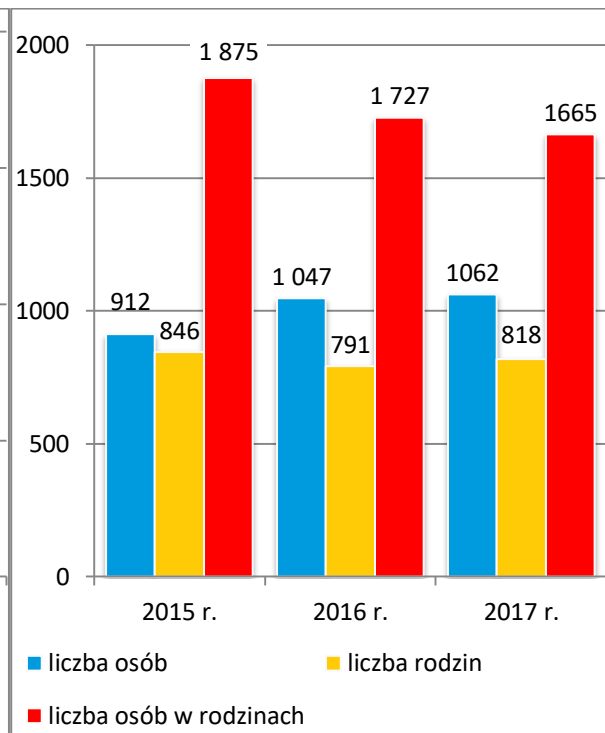
W latach 2015-2017 liczba osób, którym udzielono w gminie pomocy i wsparcia, zwiększała się z roku na rok (z 912 w 2015 r. do 1.062 w 2017 r.). Jednocześnie systematycznie spadała liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie (z 1.875 w 2015 r. do 1.665 w 2017 r.), świadczenie pieniężne (z 1.661 w 2015 r. do 1.395 w 2017 r.) i niepieniężne (z 942 w 2015 r. do 821 w 2017 r.).

Poniższe wykresy przedstawiają dane szczegółowe na temat korzystających z pomocy społecznej w gminie.

Wykres 27. Osoby w gminie, którym w latach 2015-2017 udzielono pomocy i wsparcia

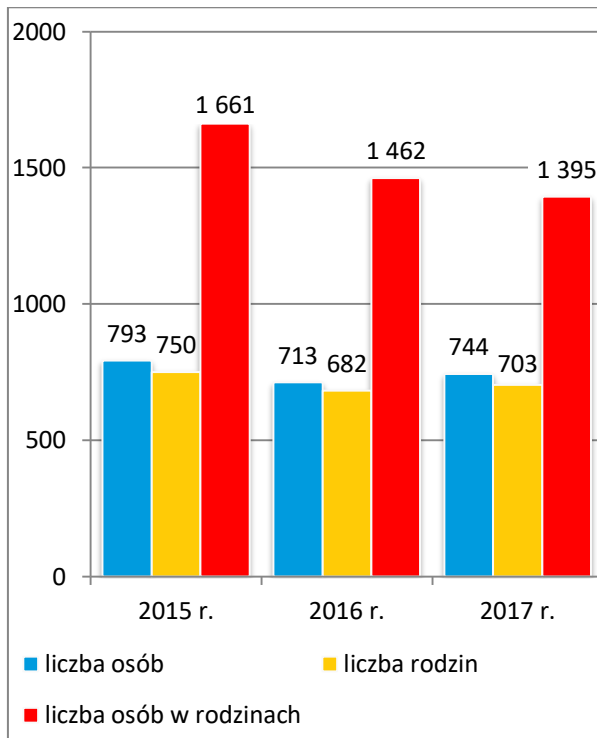

Wykres 28. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2015-2017 przyznano świadczenie

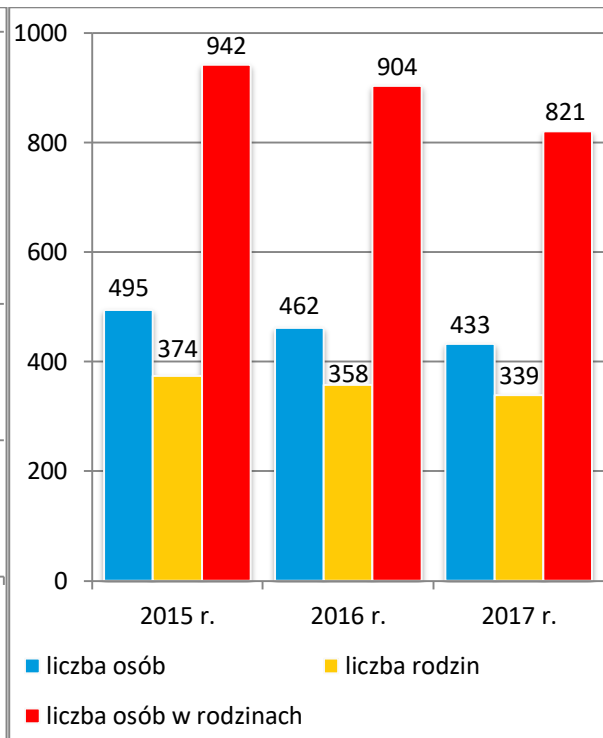

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Barlinku.

Wykres 29. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2015-2017 przyznano świadczenie pieniężne

Wykres 30. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2015-2017 przyznano świadczenie niepieniężne

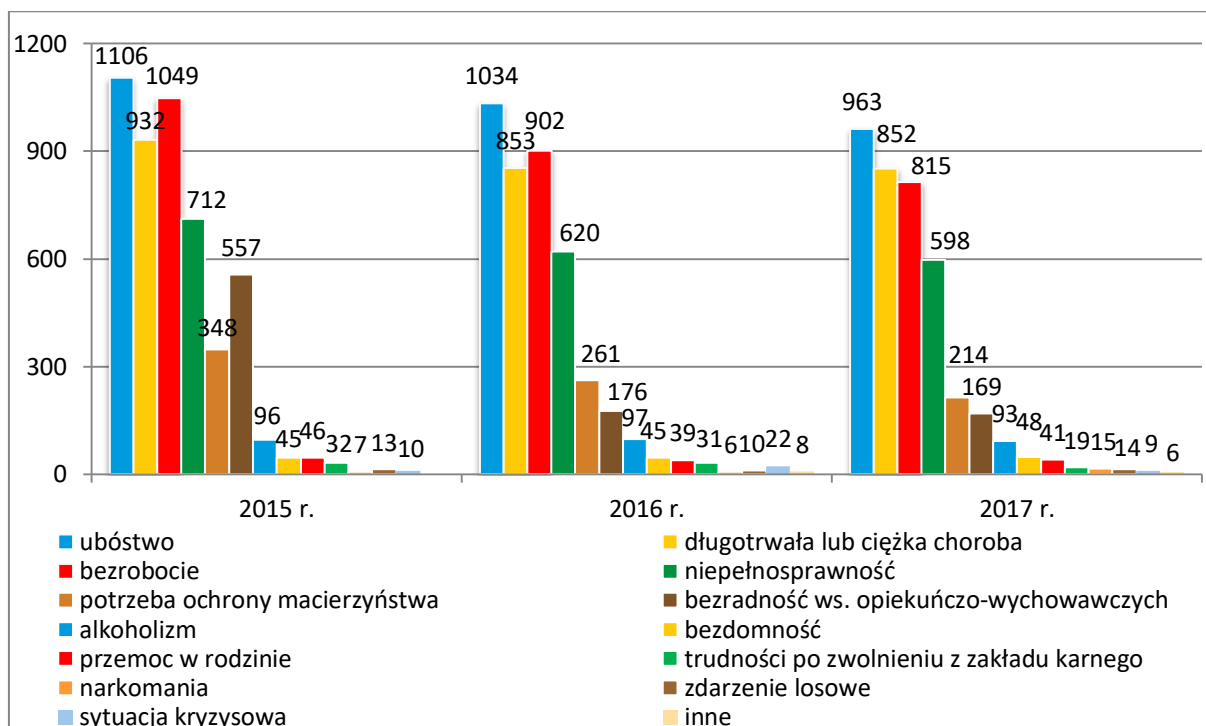

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Barlinku.

W latach 2015-2017 liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy, ulegała wahaniom (846 w 2015 r., 791 w 2016 r. i 818 w 2017 r.), a liczba osób przebywających w tych rodzinach stale zmniejszała się (1.875 w 2015 r., 1.727 w 2016 r., 1.665 w 2017 r.).

Wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia OPS-u w latach 2015-2017 najliczniejsze grupy stanowiły rodziny dotknięte bezrobociem i ogólnie rozumianym ubóstwem. Znaczna część beneficjentów świadczeń pomocy społecznej zmagająca się z długotrwałą lub ciężką chorobą i niepełnosprawnością. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 31. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2015-2017 (liczba osób w rodzinach)

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Barlinku.

W latach 2015-2017 systematycznie spadała liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z głównych powodów przyznawania świadczeń w gminie, tj. ubóstwa (z 1.106 w 2015 r. do 963 w 2017 r.), długotrwałej lub ciężkiej choroby (z 932 w 2015 r. do 852 w 2017 r.), bezrobocia (z 1.049 w 2015 r. do 815 w 2017 r.), niepełnosprawności (z 712 w 2015 r. do 598 w 2017 r.), potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności (z 348 w 2015 r. do 214 w 2017 r.), bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego (z 557 w 2015 r. do 169 w 2017 r.). Jednocześnie na podobnym poziomie utrzymywała się liczba beneficjentów, którzy zmagali się z alkoholizmem (96 w 2015 r., 97 w 2016 r., 93 w 2017 r.) i bezdomnością (po 45 w latach 2015-2016, 48 w 2017 r.).

Świadczenia pomocy społecznej udzielane przez OPS mają głównie charakter pieniężny, niepieniężny i usługowy. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2015-2017 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez OPS w latach 2015-2017

formy świadczeń		liczba osób			liczba świadczeń		
		2015 r.	2016 r.	2017 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.
pieniężne	zasitek stały	148	147	140	1.438	1.483	1.390
	zasitek okresowy	306	320	357	1.486	1.574	2.115
	zasitek celowy	713	616	631	X	X	X
	w tym: zasitek celowy przyznany w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”	606	538	542	2.644	2.422	2.665
niepieniężne	posiłek	408	383	343	48.048	43.914	39.362
	w tym: posiłek przyznany w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”	373	337	300	42.639	37.732	35.381
	schronienie	6	8	11	1.478	1.712	1.974
	ubranie	0	0	0	0	0	0
	sprawienie pogrzebu	2	1	1	2	1	1
	odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	22	25	22	204	215	210
usługi	usługi opiekuńcze	85	75	89	14.765	14.681	15.973
	specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0
	specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi	15	11	12	2.423	2.475	2.218
	poradnictwo specjalistyczne	6*	3*	14*	X	X	X
	praca socjalna	673*	613*	664*	X	X	X
	interwencja kryzysowa	4*	2*	9*	X	X	X
	kontrakt socjalny	17	14	23	X	X	X
	projekt socjalny	X	X	0	X	X	X
indywidualne programy pomocy	indywidualny program wychodzenia z bezdomności	0	0	0	X	X	X
	indywidualny program zatrudnienia socjalnego (CIS)	0	0	0	X	X	X
wspieranie rodziny i piecza zastępcza	wspieranie rodziny przez asystenta rodziny (liczba asystentów rodziny)	26* (3)	32* (3)	35* (2)	X	X	X
	liczba dzieci z gminy w pieczy zastępczej	32	31	33	X	X	X

*liczba rodzin

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Barlinku.

Spośród świadczeń pieniężnych najczęściej udzielaną formą pomocy w latach 2015-2017 był zasiłek celowy. Jest on przyznawany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, obuwia, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, opłat za gaz, energię, wodę i czynsz, a także kosztów pogrzebu. W latach 2016-2017 liczba osób nim objętych była niższa niż w 2015 roku (713 w 2015 r., 616 w 2016 r., 631 w 2017 r.).

Dominujący rodzaj pomocy niepieniężnej stanowił z kolei posiłek, który był wsparciem udzielanym głównie dzieciom w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”). Celem tego Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych. W latach 2015-2017 liczba osób objętych posiłkiem stale zmniejszała się (z 408 w 2015 r. do 343 w 2017 r.).

Ważną formą wsparcia niepieniężnego było również pokrywanie kosztów pobytu mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej. W latach 2015-2017 OPS dofinansował bądź pokrył koszt pobytu w domach pomocy społecznej za ponad 20 osób w każdym roku (26 w 2015 r., 25 w 2016 r., 21 w 2017 r.). Mieszkańcy gminy kierowani byli głównie do placówek znajdujących się w Myśliborzu, Nowych Bielicach, Modrzewcu, Wieleniu, Rokitnie, Piotrowicach, Moryniu, Gorzowie Wielkopolskim i Glinieku.

Wśród usług najistotniejszą rolę odgrywała praca socjalna mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych i tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W latach 2015-2017 liczba rodzin, które objęto pracą socjalną, zmieniała się (673 w 2015 r., 613 w 2016 r., 664 w 2017 r.).

Praca socjalna świadczona mieszkańcom gminy prowadzona była również w oparciu o kontrakty socjalne (17 w 2015 r., 14 w 2016 r., 23 w 2017 r.), które dotyczyły w szczególności: bezdomności, bezrobocia, uzależnienia, przemocy i zadłużenia czynszowego.

W analizowanym okresie Ośrodek realizował również zadania z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej. W latach 2015-2016 zatrudniał 3, a w 2017 roku 2 asystentów rodziny, pod których opieką pozostawały odpowiednio 26, 32 i 35 rodzin. Środki na pokrycie kosztów związanych z zatrudnieniem asystenta rodziny zostały pozyskane w ramach Programu „Asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej”. Ośrodek ponosił również odpłatność za pobyt dzieci z gminy w pieczy zastępczej – w 2015 roku 127.056 zł za 32 dzieci, w 2016 roku 189.524 zł za 31 dzieci, a w 2017 roku 221.785 zł za 33 dzieci. Dzieci przebywały w rodzinach zastępczych spokrewnionych, rodzinach zastępczych zawodowych, w rodzinnym domu dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

W latach 2015-2017 OPS realizował również zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, będąc odpowiedzialnym za obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, a także delegując do niego swoich pracowników.

Od 2014 roku w gminie realizowany jest także rządowy program pomocy dla rodzin wielodzietnych. Koordynacją jego realizacji zajmuje się OPS, który wydaje uprawnionym Karty Dużej Rodziny. W 2017 roku Kartę Dużej Rodziny posiadało 641 osób w gminie, w tym 226 rodziców i 415 dzieci.

W latach 2016-2017 Ośrodek realizował również zadanie wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, przyznając świadczenia wychowawcze. W 2016 roku przyznano 16.307 świadczeń na 1.983 dzieci, a w 2017 roku 22.054 świadczenia dla 3.810 dzieci na łączną kwotę odpowiednio 8.151.243 zł i 10.981.890 zł.

W ramach realizowanych zadań OPS przyznawał również świadczenia rodzinne. W latach 2015-2017 ogólna liczba udzielonych świadczeń zwiększała się z roku na rok (z 22.647 w 2015 r. do 25.384 w 2017 r.), podobnie jak liczba wypłaconych zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków (z 14.883 w 2015 r. do 17.387 w 2017 r.). Z kolei systematycznie spadała liczba przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych (z 6.546 w 2015 r. do 6.004 w 2017 r.).

Dane szczegółowe na temat przyznanych w gminie świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2015-2017

	2015 r.	2016 r.	2017 r.
zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych			
liczba świadczeń	14.883	16.560	17.387
zasiłek pielęgnacyjny			
liczba świadczeń	6.546	6.195	6.004
świadczenia pielęgnacyjne			
liczba świadczeń	833	879	914
dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego			
liczba świadczeń	0	X	X
specjalny zasiłek opiekuńczy			
liczba świadczeń	233	301	376
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka			
liczba świadczeń	152	142	168
świadczenie rodzicielskie			
liczba świadczeń	X	858	535
ogółem			
liczba świadczeń	22.647	24.662	25.384
zasiłek dla opiekuna			
liczba świadczeń	372	299	236
jednorazowe świadczenie w wysokości 4.000 zł			
liczba świadczeń	X	X	0

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Barlinku.

W analizowanym okresie Ośrodek przyznawał również zasiłek dla opiekunów osób niepełnosprawnych. Przysługuje on osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku w związku z wygaśnięciem z mocy prawa (na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2012 r., poz. 1548) decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. W latach 2015-2017 OPS wypłacił odpowiednio 372, 299 i 236 zasiłków dla opiekuna na łączną kwotę odpowiednio 51.289, 43.680 i 33.156 zł.

Za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy OPS opłacał składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz zdrowotne. W latach 2015-2017 liczba tych składek systematycznie rosła (1.546 w 2015 r., 1.633 w 2016 r., 1.807 w 2017 r.), podobnie jak ich wartość (310.936 zł w 2015 r., 358.212 zł w 2016 r., 410.356 zł w 2017 r.).

W 2017 roku Ośrodek nie przyznawał jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Świadczenie to przyznawane jest w oparciu o art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, wynosi 4.000 zł i jest finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa.

Kolejną formę pomocy udzielanej przez Ośrodek stanowiły świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które służą wsparciu osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych. W latach 2015-2017 liczba rodzin, którym przyznano tę pomoc, zmniejszała się z roku na rok (ze 142 w 2015 r. do 125 w 2017 r.), podobnie jak liczba wypłaconych świadczeń (z 2.645 w 2015 r. do 2.255 w 2017 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2015-2017

	2015 r.	2016 r.	2017 r.
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	142	130	125
liczba wypłaconych świadczeń	2.645	2.423	2.255
łączna kwota wypłaconych świadczeń (w zł)	1.001.467	927.225	913.021

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Barlinku.

Pomoc społeczna polega również na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Obejmuje ona zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. W gminie Barlinek, obok Ośrodka Pomocy Społecznej, funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy w Osinie (Osina 19a, 74-320 Barlinek) – placówka przeznaczona dla 35 osób z upośledzeniem umysłowym i przewlekle psychicznie chorych, w wieku od 18 do 60 lat – organem prowadzącym placówkę jest Burmistrz Barlinka. Na terenie gminy działa także Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Barlinku (ul. Szosowa 2B, 74-320 Barlinek) – zajmująca się udzielaniem pomocy psychologiczno-pedagogicznej, logopedycznej, pomocy w wyborze zawodu i kierunku kształcenia oraz porad związanych z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży – organem prowadzącym placówkę jest Rada Powiatu Myśliborskiego.

Mieszkańcy gminy mają natomiast możliwość korzystania z oferty instytucji udzielających wsparcia poza gminą. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Instytucje udzielające wsparcia poza gminą, z oferty których mogą korzystać lub korzystają mieszkańcy gminy

nazwa i adres instytucji	zakres oferowanych usług oraz kategoria klienta
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu, ul. Północna 15, 74-300 Myślibórz.	Zakres oferowanych usług: realizacja zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej, rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rehabilitacji społecznej oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Kategoria klienta: mieszkańcy powiatu.
Punkt Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Społecznej w Myśliborzu, ul. Północna 15, 74-300 Myślibórz.	Zakres oferowanych usług: udzielanie pomocy psychologicznej i pedagogicznej, socjoterapia. Kategoria klienta: osoby i rodziny dotknięte przemocą lub znajdujące się w sytuacji kryzysowej.
Dom Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekle Somatycznie Chorych w Myśliborzu, ul. Celna 23, 74-300 Myślibórz.	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby przewlekle somatycznie chore.
Dom Pomocy Społecznej dla Przewlekle Chorych Psychiczenie w Wieleniu, ul. Chopina 9, 64-730 Wieleni.	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby przewlekle psychiczenie chore.
Dom Pomocy Społecznej w Nowych Bielicach, Nowe Bielice 1-3, 76-039 Biesiekierz.	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: dzieci i młodzież, osoby dorosłe z niepełnosprawnością intelektualną.
Dom Pomocy Społecznej w Modrzewcu, Modrzewiec 8, 78-331 Rąbino.	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: mężczyźni z niepełnosprawnością intelektualną.
Dom Pomocy Społecznej w Rokitnie, Rokitno 58, 66-340 Rokitno.	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: mężczyźni z niepełnosprawnością intelektualną.
Dom Pomocy Społecznej w Piotrowicach, Piotrowice 1, 78-113 Dygowo.	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby przewlekle psychiczenie chore.

<p>Dom Pomocy Społecznej w Moryniu, ul. Rynkowa 27, 74-503 Moryń.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby dorosłe z niepełnosprawnością intelektualną.</p>
<p>Dom Pomocy Społecznej w Gorzowie Wielkopolskim, ul. Podmiejska 10, 66-400 Gorzów Wielkopolski.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby przewlekle somatycznie chore oraz z niepełnosprawnością.</p>
<p>Dom Pomocy Społecznej w Glińsku, Glińsk 51, 66-200 Glińsk.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby przewlekle psychicznie chore.</p>
<p>Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Renicach, Renice 9, 74-300 Myślibórz.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa placówka resocjalizacyjno-wychowawcza. Kategoria klienta: chłopcy niedostosowani społecznie.</p>
<p>Dom Wczasów Dziecięcych w Myśliborzu, ul. Marcinkowskiego 10, 74-300 Myślibórz.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: placówka publiczna zapewniająca opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem zamieszkania; działa w oparciu o program „Zielonej Szkoły”. Kategoria klienta: dzieci i młodzież w wieku szkolnym.</p>
<p>Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna w Dębnie, ul. Mickiewicza 30b, 74-400 Dębno.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: wychowanie, leczenie, rehabilitacja i rewalidacja. Kategoria klienta: dzieci wymagające specjalistycznej opieki i rehabilitacji.</p>
<p>Centrum Socjalne „Caritas” w Stargardzie, ul. Krasińskiego 10, 73-110 Stargard.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: schronienie, wyżywienie, pomoc specjalistów. Kategoria klienta: bezdomni mężczyźni.</p>
<p>Schronisko „Feniks” w Szczecinie, ul. Zamknięta 5, 71-830 Szczecin.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: schronienie, wyżywienie, pomoc specjalistów. Kategoria klienta: osoby bezdomne.</p>
<p>Schronisko dla kobiet i Dom dla Matek z Dziećmi w Szczecinie, ul. Piaseczna 4, 70-891 Szczecin-Płonia.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: schronienie i wyżywienie, pomoc w uregulowaniu sytuacji społeczno-prawnej: ubezpieczenia zdrowotnego, wyrobienia dokumentów tożsamości oraz nabycia prawa do renty lub emerytury, pomoc w ulokowaniu na oddziałach pielęgnacyjno-opiekuńczych, w domach pomocy społecznej, pomoc w znalezieniu pracy osobom zdolnym do podjęcia zatrudnienia. Kategoria klienta: kobiety bezdomne.</p>
<p>Noclegownia dla bezdomnych mężczyzn w Kępnie, Mianowice 3d, 63-600 Kępno.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: schronienie, pomoc rzeczowa. Kategoria klienta: osoby bezdomne.</p>

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Barlinku, Starostwo Powiatowe i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu.

12. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form jego aktywności. Pełnią istotną rolę nie tylko w konsolidacji społeczności lokalnej, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

Współpraca samorządu lokalnego z podmiotami należącymi do sektora pozarządowego nie tylko pozwala skuteczniej i efektywniej działać na rzecz rozwoju oraz poprawy warunków i jakości życia mieszkańców, lecz również umożliwia istotne odciążenie sektora publicznego w realizacji zadań.

W gminie Barlinek funkcjonuje kilkadziesiąt organizacji pozarządowych. Samorząd gminy posiada uchwalany corocznie program współpracy Gminy Barlinek z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, w oparciu o który ma możliwość podejmowania z nimi współpracy.

W 2017 roku gmina Barlinek zawarła 25 umów z organizacjami pozarządowymi na realizację zadań publicznych i przekazała im na ten cel 264.790 zł.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat sektora pozarządowego w gminie.

Tabela 16. Organizacje pozarządowe w gminie

lp.	nazwa i adres organizacji	charakterystyka działania
1.	Stowarzyszenie „Lider Pojezierza”, ul. Niepodległości 20, 74-320 Barlinek.	Działalność na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, aktywizacja i integracja społeczności lokalnej, podnoszenie jakości życia mieszkańców.
2.	Towarzystwo Miłośników Barlinka, ul. Sądowa 8, 74-320 Barlinek.	Propagowanie naturalnych wartości „Małej ojczyzny”, działalność na rzecz środowiska miasta i gminy Barlinek, m.in. w dziedzinie kultury, ochrony dziedzictwa kulturowego, sportu i turystyki.

3.	Stowarzyszenie Przyjaciół Dziedzic , Dziedzice 8, 74-322 Mostkowo.	Podnoszenie poziomu kulturalnego społeczności wiejskiej, dbałość o zachowanie kultury materialnej i niematerialnej.
4.	Barlineckie Towarzystwo Polsko-Niemieckie , ul. Podwale 9, 74-320 Barlinek.	Działalność w obszarach edukacji, kultury i sztuki, współpraca międzynarodowa.
5.	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom „Bratek” , ul. Sienkiewicza 15, 74-320 Barlinek.	Udzielanie różnych form pomocy dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin, aktywizowanie społeczeństwa na rzecz osób niepełnosprawnych i zagrożonych patologią oraz rozwijanie samopomocowego ruchu rodzin.
6.	Stowarzyszenie Zwycię Miłośników Kresów w Barlinku , ul. Leśna 1, 74-320 Barlinek.	Upowszechnianie wiedzy o Kresach, kultywowanie tradycji kresowych, ratowanie pamięci o Kresach.
7.	Barlinecki Klub Artystów Nieprofesjonalnych BA-KAN , ul. Niepodległości 17, 74-320 Barlinek.	Promowanie twórczości nieprofesjonalnej w zakresie malarstwa, ceramiki, rzeźby i haftu.
8.	Stowarzyszenie Przyjaciół Chóru „Halka” , ul. Leśna 1, 74-320 Barlinek.	Pomoc finansowa dla chóru „Halka”.
9.	Stowarzyszenie Przyjaciół „Feeling Dance Group” , ul. Podwale 9, 74-320 Barlinek.	Propagowanie i promowanie działalności artystycznej zespołu.
10.	Stowarzyszenie Przyjaciół Zespołu Tańca „Barlinek – Uśmiechy” , ul. Podwale 9, 74-320 Barlinek.	Wspieranie działalności artystycznej i wychowawczej zespołu.
11.	Forum Inicjatyw Oświatowych , ul. Leśna 10, 74-320 Barlinek.	Inicjowanie i prowadzenie różnych form pracy i pomocy w sprawach dotyczących poprawy warunków nauki, wychowania, zdrowia, warunków socjalnych dzieci, młodzieży i ich rodzin.
12.	Barlinecki Uniwersytet Trzeciego Wieku , ul. Leśna 1, 74-320 Barlinek.	Prowadzenie działalności na rzecz aktywizacji osób starszych i osób niepełnosprawnych, propagowanie wiedzy, kultury, zdrowia, dobrych obyczajów oraz idei kształcenia.
13.	Stowarzyszenie Zwycię Kulturalnego Ruchu Seniorów w Barlinku , ul. Leśna 1, 74-320 Barlinek.	Prowadzenie działalności artystycznej Zespołu Śpiewaczego „Retro”, działalność na rzecz mieszkańców miasta i gminy w dziedzinie upowszechniania kultury, tradycji regionu, organizacji imprez rocznicowych.
14.	Organizacja Przedsiębiorców Barlinek , ul. Sądowa 8, 74-320 Barlinek.	Inspirowanie, wspieranie i promowanie inicjatyw gospodarczych i społecznych służących rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości i gospodarki, świadczenie pomocy i doradztwa w rozwoju przedsiębiorczości i działalności gospodarczej.
15.	Fundacja „In Plus” , ul. Leśna 1, 74-320 Barlinek.	Promocja i wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw i innych przedsięwzięć przyczyniających się do rozwoju środowiska lokalnego i regionu.

16.	Barlinecki Klub Abstynenta , ul. Strzelecka 29, 74-320 Barlinek.	Propagowanie trzeźwego stylu życia, pomoc w wychodzeniu z uzależnienia.
17.	Stowarzyszenie Opiekuńcze Dom Dziennego Pobytu , ul. Stodolna 2a/7, 74-320 Barlinek.	Prowadzenie działalności opiekuńczej, organizowanie spotkań integracyjnych, prowadzenie kuchni ludowej – wydawanie posiłków za niską cenę lub bezpłatnie.
18.	Lions Club Barlinek , ul. Leśna 1, 74-320 Barlinek.	Działalność charytatywna, kulturalna, pomoc dzieciom, osobom starszym, promocja zdrowia.
19.	Koło Gospodyń Wiejskich , Rychnów 45, 74-320 Barlinek.	Reprezentowanie interesów kobiet wiejskich, działalność na rzecz poprawy warunków życia i pracy kobiet, upowszechnianie postępu w gospodarstwach domowych i w rolnictwie, kultywowanie tradycji ludowej.
20.	Stowarzyszenie Kulturalno-Turystyczno-Sportowe „Pegaz” , ul. Podwale 9, 74-320 Barlinek.	Dbałość o zachowanie dziedzictwa kulturowego, edukacja kulturalna dzieci, młodzieży i dorosłych, organizacja imprez kulturalnych, turystycznych i sportowych.
21.	Miejski Klub Sportowy „Pogoń” Barlinek , ul. Sportowa 2, 74-320 Barlinek.	Upowszechnianie rekreacji ruchowej, a zwłaszcza piłki nożnej.
22.	Stowarzyszenie Centrum Rozwoju Sportu w Barlinku , ul. Sportowa 2, 74-320 Barlinek.	Prowadzenie działalności sportowej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, stwarzanie warunków do uprawiania sportów, organizacja zawodów, imprez sportowych, imprez turystycznych, organizacja imprez charytatywnych i integracyjnych
23.	Barlineccy Sympatycy Piłki Siatkowej , ul. św. Bonifacego 36, 74-320 Barlinek.	Propagowanie sportu, a w szczególności piłki siatkowej.
24.	Klub Sportowy „Grom” Płonno , Płonno 34/1, 74-320 Barlinek.	Działalność w zakresie sportu i rekreacji.
25.	Klub Sportowy „Iskra” Lutówko , Lutówko 15/8, 74-320 Barlinek.	Działalność w zakresie sportu i rekreacji.
26.	Klub Sportowy „Koral” Mostkowo , Mostkowo 48a/4, 74-322 Mostkowo.	Działalność w zakresie sportu i rekreacji.
27.	Klub Sportowy „Spartakus” Rychnów , Rychnów 56/3, 74-320 Barlinek.	Działalność w zakresie sportu i rekreacji.
28.	Klub Sportowy „Trojan” Strąpie w Strąpiu , Dzikówko 6/1, 74-320 Barlinek.	Działalność w zakresie sportu i rekreacji.
29.	Klub Szachowy „Lasker” Barlinek , ul. Podwale 9, 74-320 Barlinek.	Krzewienie kultury fizycznej, ze szczególnym uwzględnieniem sportu szachowego.
30.	Klub Żeglarski Sztorm Barlinek , ul. Sportowa 1, 74-320 Barlinek.	Organizowanie i popularyzowanie aktywnego wypoczynku, rozwijanie i popularyzowanie żeglarstwa amatorskiego.
31.	Międzyszkolny Ludowy Klub Sportowy „Lubusz” Barlinek , ul. Kombatantów 3, 74-320 Barlinek.	Działalność w zakresie sportu i rekreacji.

32.	Stowarzyszenie Aperto Porto , Osina 19a, 74-320 Barlinek.	Działalność sportowa oraz integracja środowisk kobiecych w obszarze edukacji, kultury, rekreacji, wsparcie pozazawodowe aktywnych kobiet.
33.	Szkolne Koło Ligi Ochrony Przyrody , Szkoła Podstawowa Nr 4 w Barlinku, ul. Kombatantów 3, 74-320 Barlinek.	Edukacja ekologiczna.
34.	Koło łowieckie „Szarak” w Barlinku , ul. Tunelowa 56a/2, 74-320 Barlinek.	Rozwój łowiectwa i ochrona środowiska przyrodniczego; zachowanie tradycji myśliwskich.
35.	Ochotnicza Straż Pożarna w Barlinku , ul. Szpitalna 4, 74-320 Barlinek.	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom, uczestnictwo w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń, informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi, rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej.
36.	Ochotnicza Straż Pożarna w Mostkowie , 74-322 Mostkowo.	
37.	Ochotnicza Straż Pożarna w Rychnowie , Rychnów 50, 74-320 Rychnów.	
38.	Ochotnicza Straż Pożarna w Lutówku , Lutówko 16, 74-320 Lutówko.	

Źródło: Urząd Miejski w Barlinku.

Na terenie gminy Barlinek działalność prowadzą również organizacje pozarządowe zarejestrowane w innych powiatach oraz będące oddziałami i kołami organizacji ogólnopolskich. Wśród ważniejszych wymienić należy: Stowarzyszenie Na Rzecz Ochrony Dziedzictwa „Młyn Papiernia” ze Szczecina, Polski Komitet Pomocy Społecznej w Barlinku, Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, Oddział w Barlinku, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Oddział Rejonowy w Barlinku, Polski Związek Niewidomych Okręg Zachodniopomorski, Polski Związek Wędkarski, Koło nr 2 „Troć”, Polski Związek Wędkarski, Koło Nr 1 w Barlinku, Okręg Gorzów Wielkopolski, Szczecińska Fundacja „Talent – Promocja – Postęp”, Zachodniopomorskie Forum Organizacji Socjalnych „ZaFOS”, Związek Nauczycielstwa Polskiego, Zarząd Oddziału w Barlinku, Związek Sybiraków Terenowe Koło w Barlinku Oddział Gorzów Wielkopolski, Związek Dzieci Wojny i Kombatantów RP w Barlinku, Harcerski Szczęp Puszczy Barlineckiej ZHP, Fundacja Przyjaciele Czterech Łap w Rokitnie oraz Akademia Sportów Walki Boran Team w Lubiszynie.

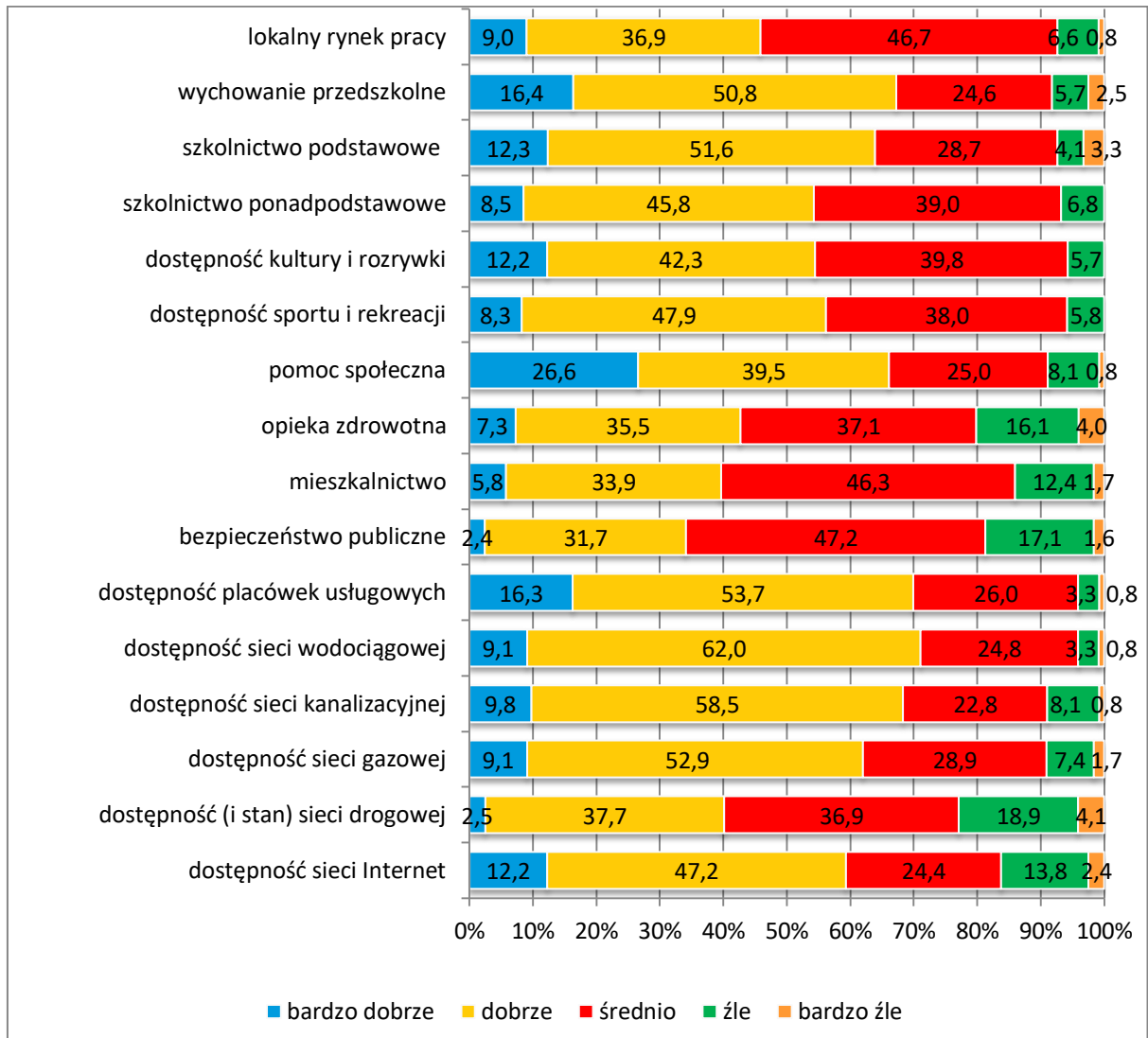
13. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM”

Badania ankietowe przeprowadzone w ramach diagnozy sytuacji społecznej w gminie Barlinek posłużyły identyfikacji, określeniu przyczyn i skali występujących na jej terenie problemów społecznych oraz wskazaniu działań, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia ich natężenia oraz zminimalizowania ich skutków.

Badania zostały przeprowadzone przy pomocy ankiet, które zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego, radnych, sołtysów, pracowników Urzędu Miejskiego, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, m.in. placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, a także przedstawicieli jednostek służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych i kościoła. W sumie do analizy przedłożono 124 wypełnione anonimowo ankiety.

W pierwszym pytaniu poproszono przedstawicieli środowiska lokalnego o ocenę warunków życia w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 32. Warunki życia w gminie

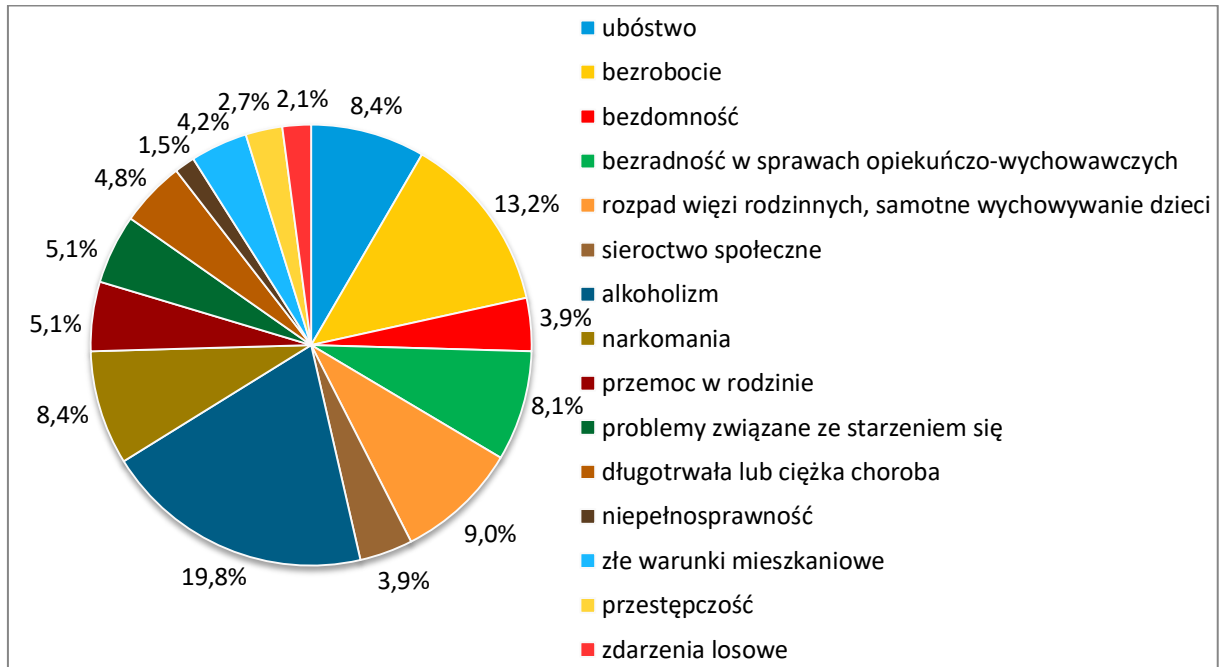
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Analizując warunki życia w gminie, przedstawiciele środowiska lokalnego najwyżej ocenili dostęp do sieci wodociągowej (łącznie 71,1% ocen dobrych i bardzo dobrych), placówek usługowych (w sumie 70% ocen dobrych i bardzo dobrych), sieci kanalizacyjnej (łącznie 68,3% ocen dobrych i bardzo dobrych), wychowania przedszkolnego (w sumie 67,2% ocen dobrych i bardzo dobrych) i szkolnictwa podstawowego (łącznie 66,1% ocen dobrych i bardzo dobrych).

Najniżej ankietowani ocenili dostępność (i stan) sieci drogowej (w sumie 23% ocen złych i bardzo złych) oraz dostęp do opieki zdrowotnej (łącznie 20,1% ocen dobrych i bardzo dobrych).

W kolejnym pytaniu zapytano badanych o problemy, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 33. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

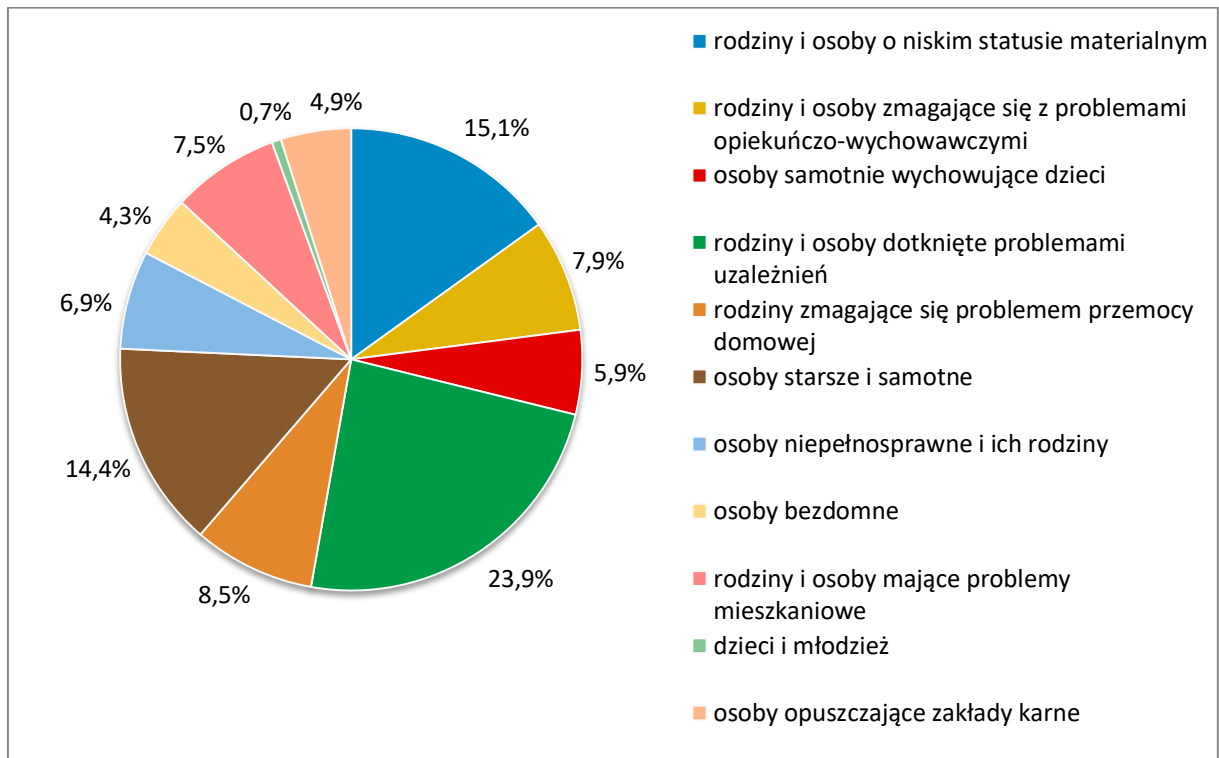

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Za problemy, który najczęściej dotykają mieszkańców gminy, respondenci uznali alkoholizm (19,8%), bezrobocie (13,2%), a także rozpad więzi rodzinnych i samotne wychowywanie dzieci (9%), ubóstwo, narkomanię (po 8,4%) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zaniedbanie dzieci (8,1%).

Odpowiadając na następane pytanie, ankietowali identyfikowali grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 34. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie

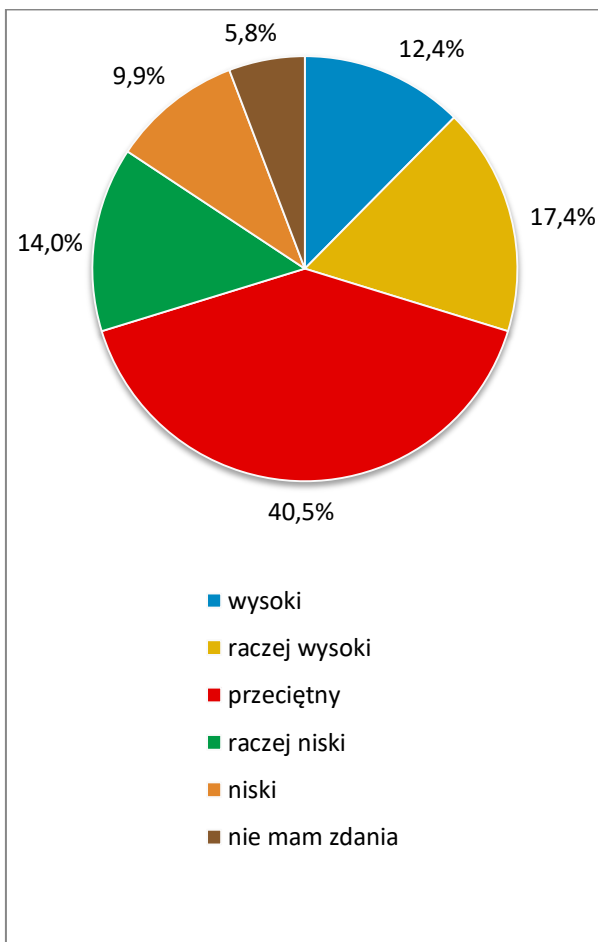

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

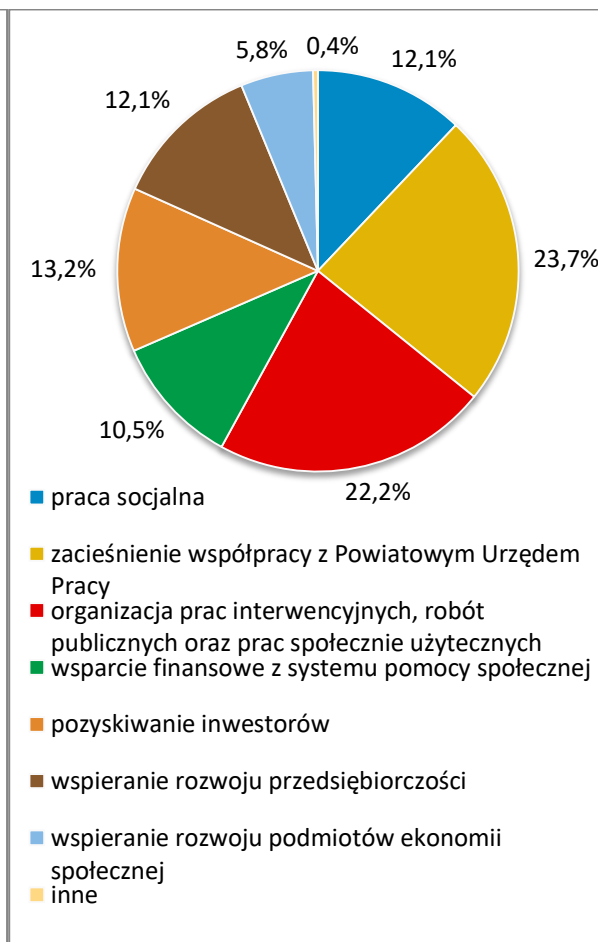
Najwięcej badanych stwierdziło, że najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym są rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień (23,9%), rodziny i osoby o niskim statusie materialnym (15,1%) oraz osoby starsze i samotne (14,4%).

W kolejnych pytaniach poproszono badanych o opinię na temat poziomu bezrobocia w gminie oraz wskazanie działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób nim dotkniętych. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 35. Jaki jest poziom bezrobocia w gminie?

Wykres 36. Jakie działania należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?

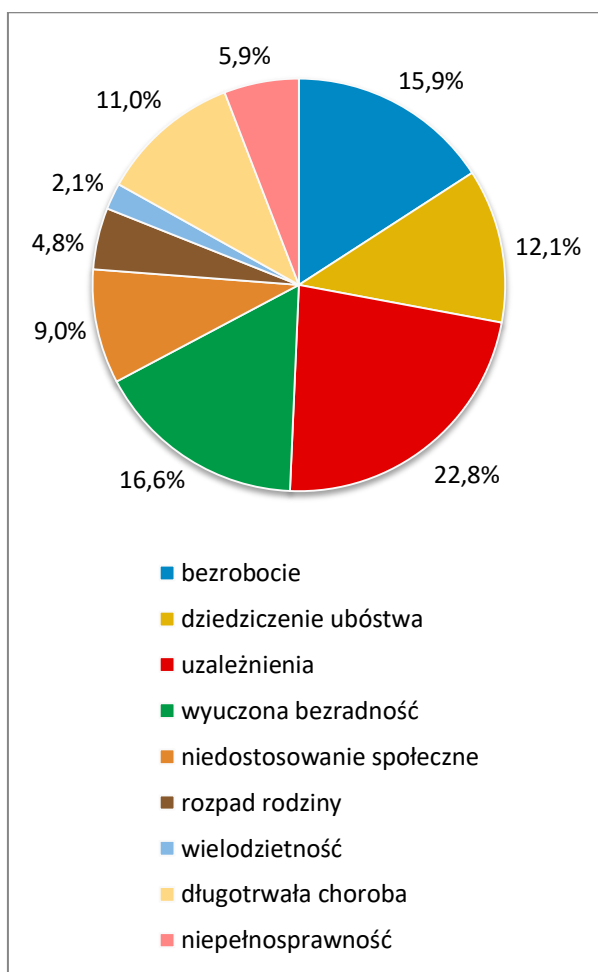
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Najwięcej ankietowanych (40,5%) stwierdziło, że poziom bezrobocia w gminie jest przeciętny, a łącznie 29,8% respondentów uznało go za raczej wysoki lub wysoki.

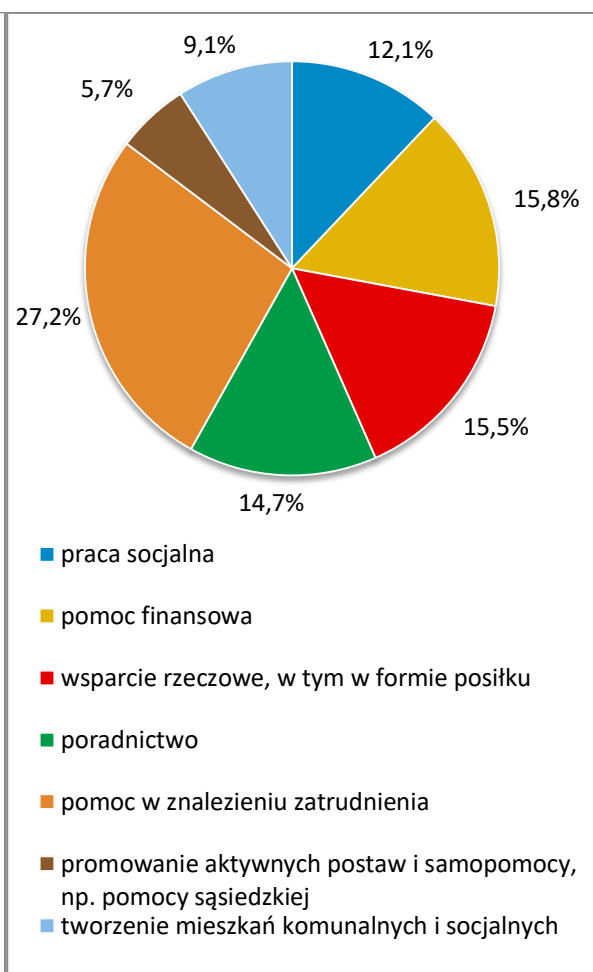
Wśród działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób pozostających bez pracy, respondenci najczęściej wymieniali: zacieśnianie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w celu umożliwienia osobom bezrobotnym (poprzez świadczenie poradnictwa oraz organizowanie stażu, kursów i szkoleń) zdobycia doświadczenia zawodowego oraz podniesienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych (23,7%) oraz organizowanie prac interwencyjnych, robót publicznych i prac społecznie - użytecznych (22,2%).

W odpowiedzi na następne pytania ankietowani wskazali przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy oraz przedstawili propozycje działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób nim dotkniętych. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 37. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy

Wykres 38. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?

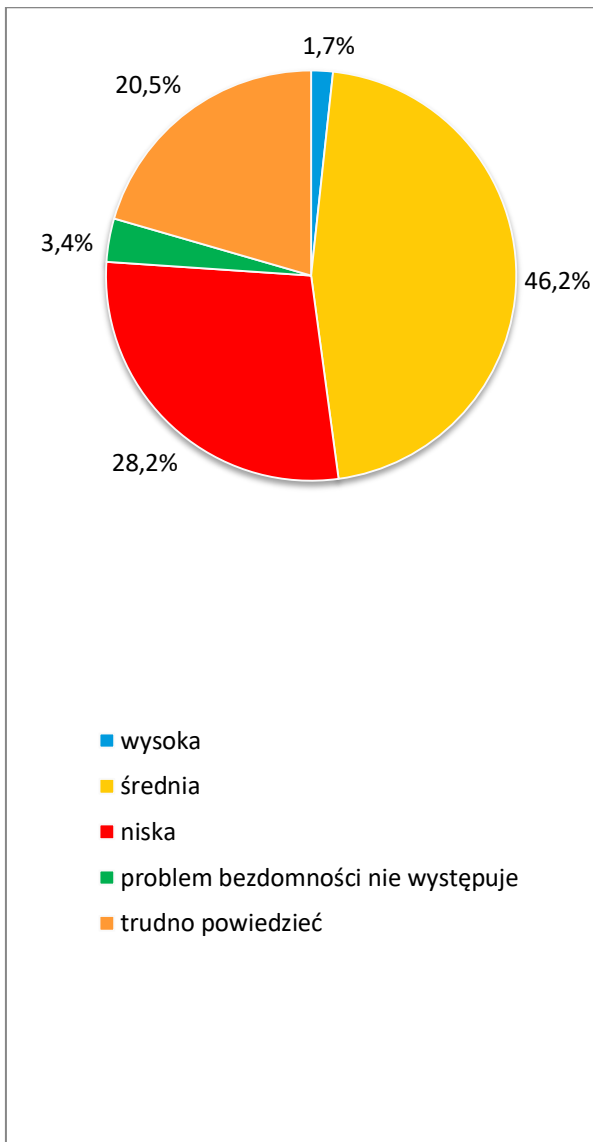
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Wśród przyczyn popadania mieszkańców gminy w ubóstwo, ankietowani najczęściej wskazywali uzależnienia (22,8%), wyuczoną bezradność (16,6%), a także bezrobocie (15,9%).

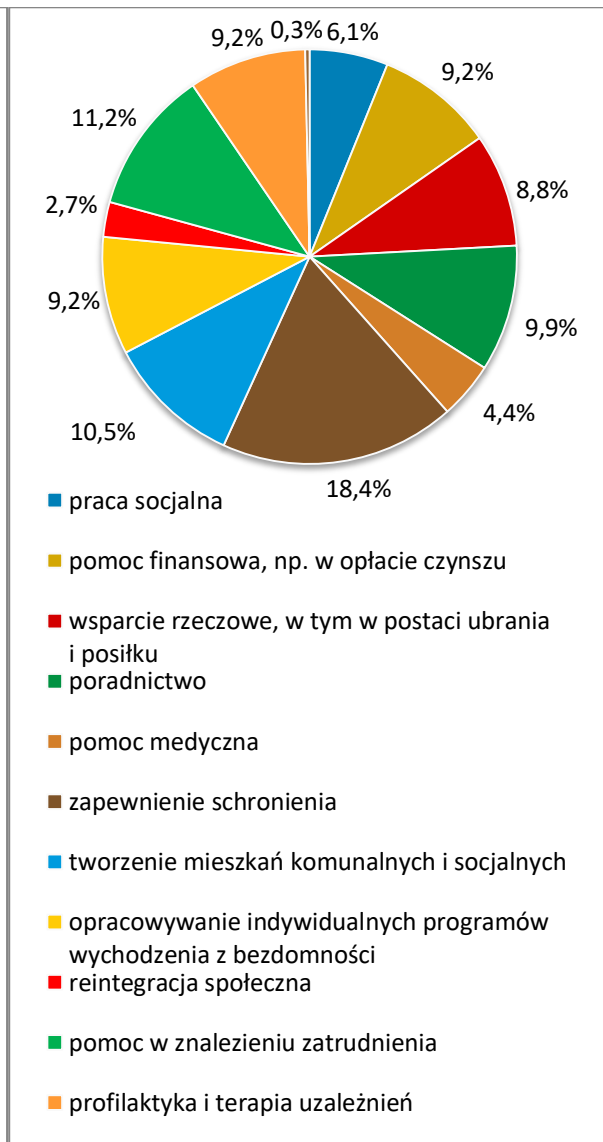
Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać problemowi ubóstwa, należałoby przede wszystkim udzielać pomocy w znalezieniu zatrudnienia (27,2%). Duże znaczenie przywiązywali również do udzielania pomocy finansowej (15,8%) i wsparcia rzeczowego, w tym w formie posiłku (15,5%), oraz świadczenia poradnictwa (14,7%).

W kolejnych pytaniach została podjęta kwestia bezdomności – poproszono badanych o opinię na temat skali tego problemu w gminie oraz wskazanie działań, które przyniosłyby największą skuteczność w jego zapobieganiu i rozwiązywaniu. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 39. Jaka jest skala problemu bezdomności w gminie?

Wykres 40. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?

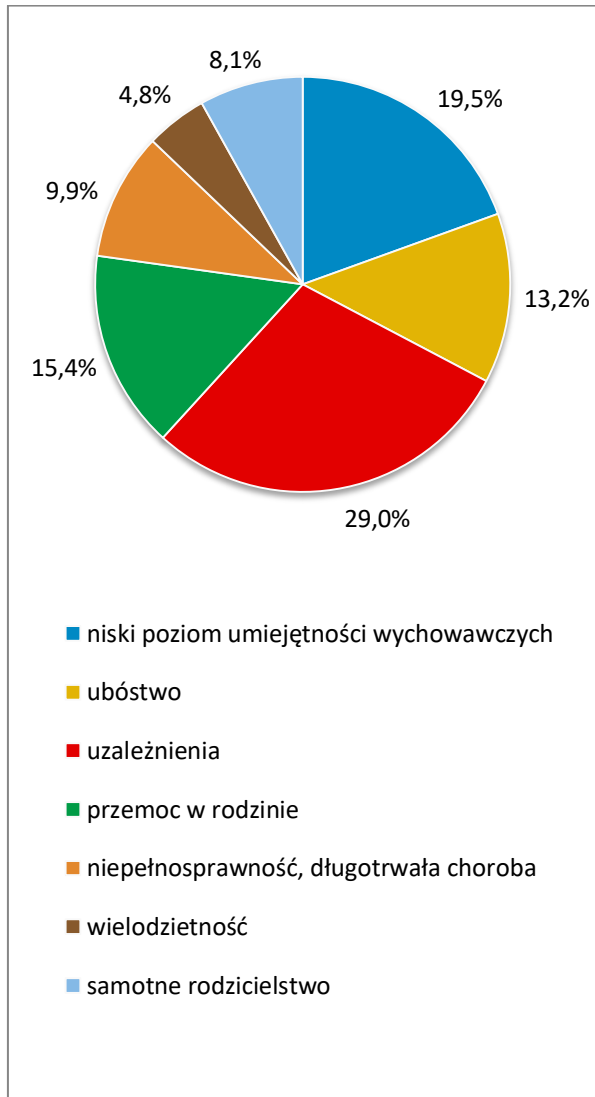
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Najwięcej respondentów (46,2%) stwierdziło, że skala bezdomności w gminie jest średnia. Jednocześnie 28,2% badanych uznało ją za niską, a 20,5% ankietowanych nie miało w tej sprawie zdania.

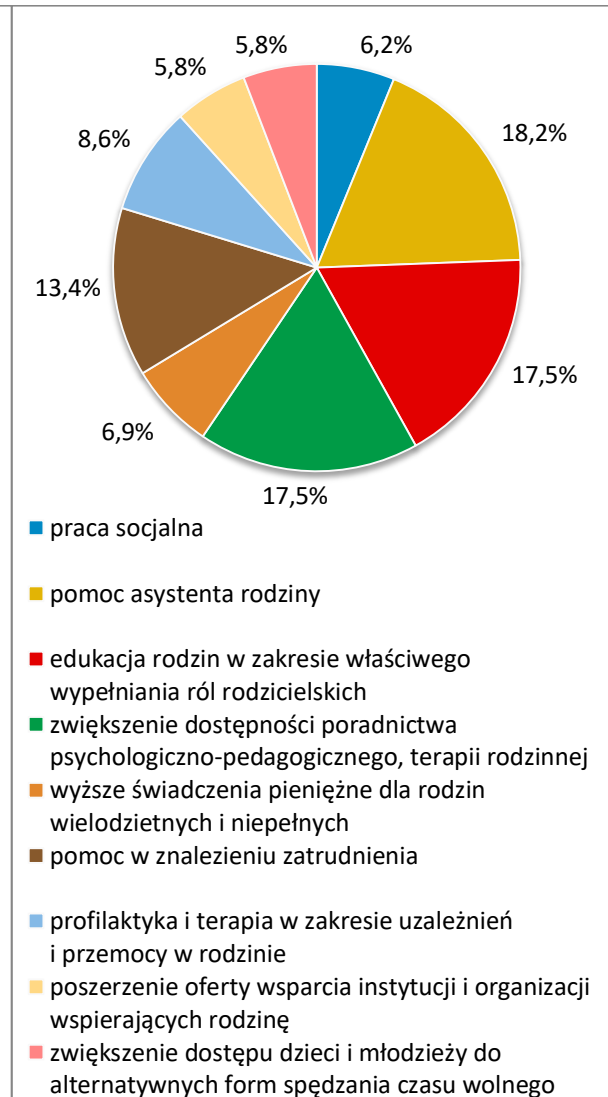
W opinii respondentów największe efekty w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności może przynieść zapewnienie schronienia (18,4%), udzielenie pomocy w znalezieniu zatrudnienia (11,2%) oraz tworzenie mieszkań komunalnych i socjalnych (10,5%).

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające poznać opinie respondentów na temat przyczyn bezradności opiekuńczo-wychowawczej oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 41. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie

Wykres 42. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?

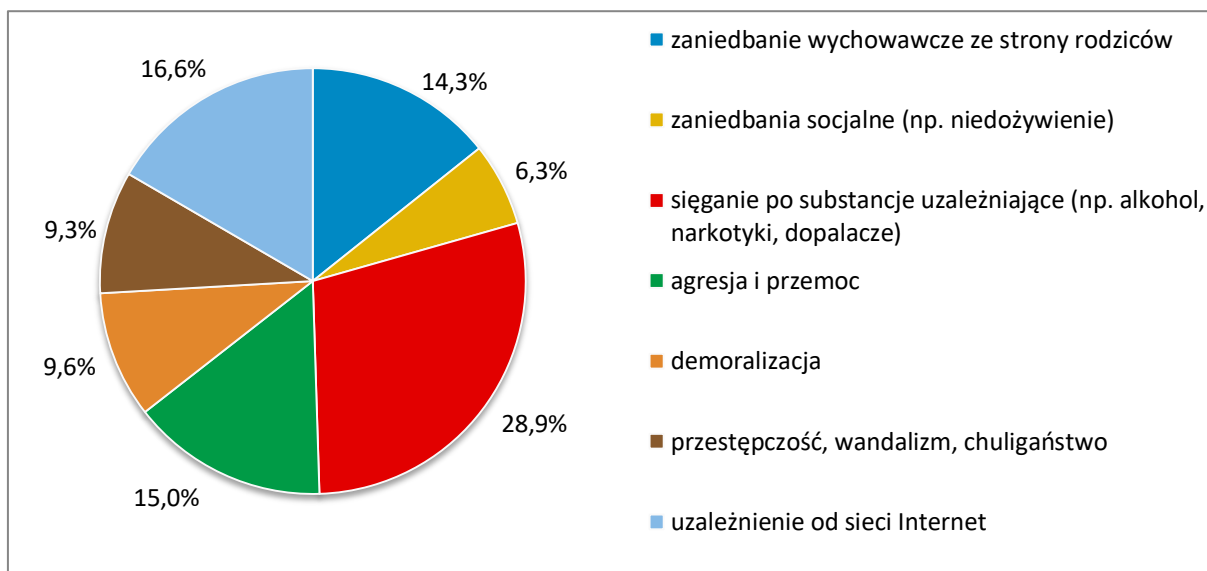
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii badanych głównymi przyczynami bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie są uzależnienia (29%), niski poziom umiejętności wychowawczych (19,5%), przemoc w rodzinie (15,4%) oraz ubóstwo (13,2%).

Wśród działań, których podjęcie mogłoby poprawić sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo, ankietowani najczęściej wskazywali świadczenie wsparcia przez asystenta rodziny (18,2%), edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, zwiększenie dostępności poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego i terapii rodzinnej (po 17,5%) oraz udzielenie pomocy w znalezieniu zatrudnienia (13,4%).

W uzupełnieniu odpowiedzi na poprzednie pytania, ankietowani wskazali negatywne zjawiska, na jakie najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia wykres poniżej.

Wykres 43. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?

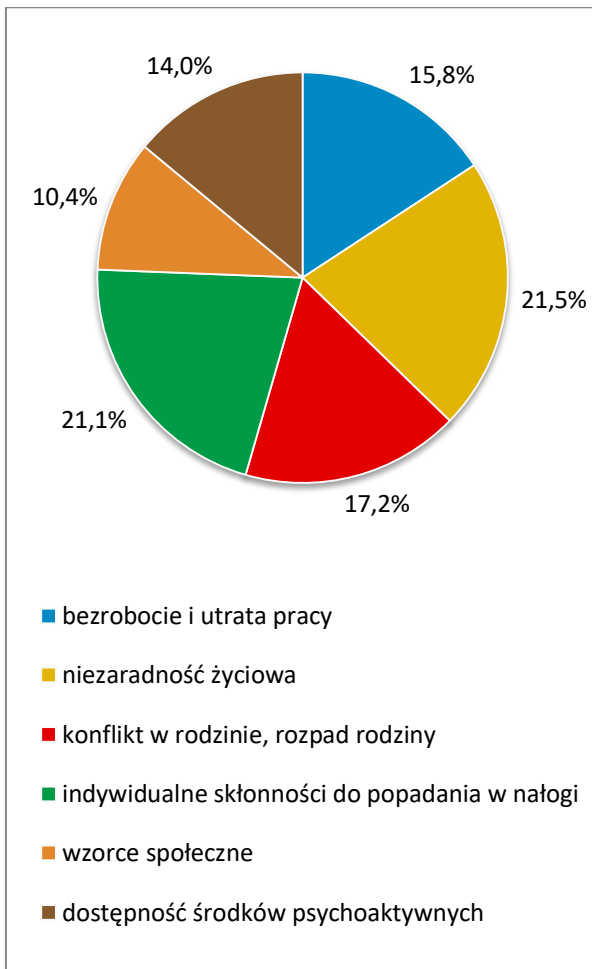

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

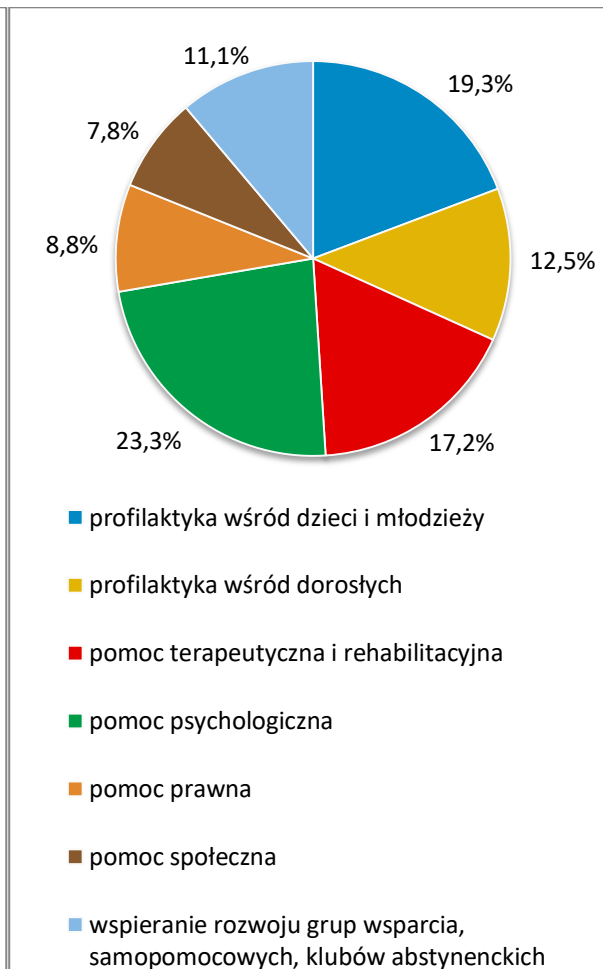
Według ankietowanych, do negatywnych zjawisk społecznych, na które najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy, należą: sięganie po substancje uzależniające, np. alkohol, narkotyki i dopalacze (28,9%), uzależnienie od sieci Internet (16,6%), agresja i przemoc (15%) oraz zaniedbania wychowawcze ze strony rodziców (14,3%).

W następnych pytaniach poproszono respondentów o podanie przyczyn występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy oraz wskazanie działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób i rodzin nim dotkniętych. Odpowiedzi w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 44. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy

Wykres 45. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Do zasadniczych powodów występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy badani zaliczyli niezaradność życiową (21,5%), indywidualne skłonności do popadania w nałogi (21,1%), a także konflikt w rodzinie oraz rozpad rodziny (17,2%).

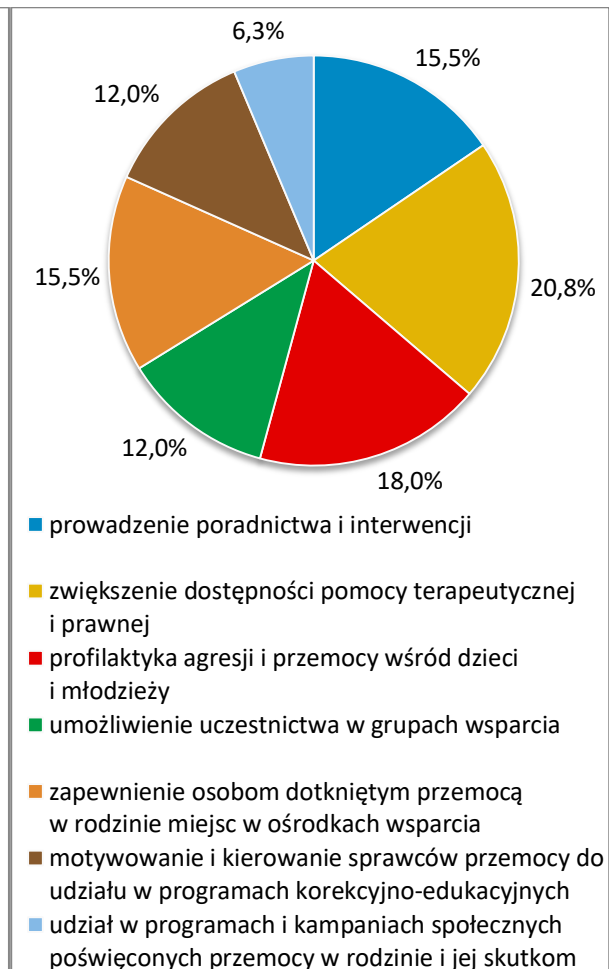
Zdaniem respondentów, podejmując działania na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin, należy przede wszystkim skupić się na zapewnieniu dostępu do pomocy psychologicznej (23,3%), prowadzeniu profilaktyki wśród dzieci i młodzieży (19,3%) oraz zapewnieniu dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej (17,2%).

Następnie zapytano badanych o znajomość przypadków występowania problemu, który niejednokrotnie ma swoje źródło w uzależnieniach, tj. przemocy w rodzinie, oraz poproszono o przedstawienie działań, które byłyby najskuteczniejsze w walce z tym zjawiskiem. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 46. Znajomość przypadków przemocy w rodzinie w gminie

Wykres 47. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?

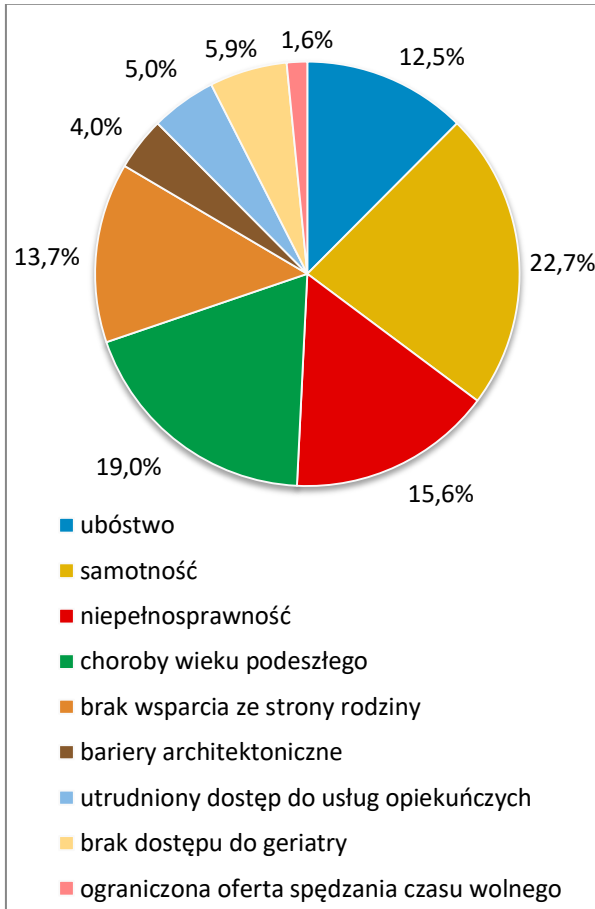
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość badanych (łącznie 80,2%) stwierdziła, że słyszała o przypadkach przemocy w rodzinie w gminie lub je zna. Odmiennego zdania było w sumie 19,9% ankietowanych.

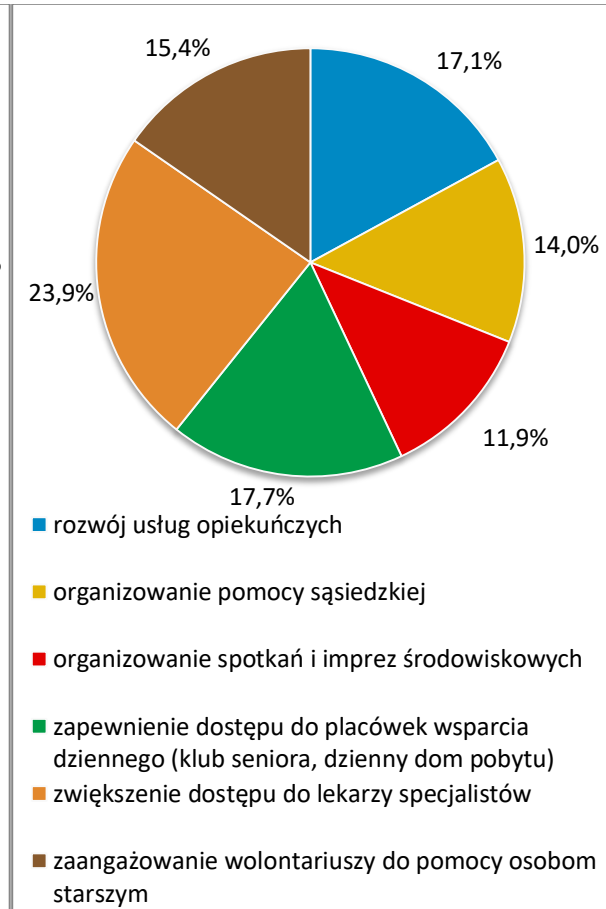
Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać przemocy w rodzinie, należy przede wszystkim zwiększyć dostępność pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej (20,8%), prowadzić profilaktykę agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży (18%), prowadzić poradnictwo i interwencje oraz zapewnić osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia (po 15,5%).

Kolejna kwestia poruszona w ankiecie dotyczyła problemów, z jakimi najczęściej zmagają się osoby starsze w gminie, oraz działań, których wdrożenie przyczyniłoby się do poprawy ich sytuacji. Udzielone przez badanych odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 48. Problemy najczęściej dotykające osoby starsze z gminy

Wykres 49. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w gminie?

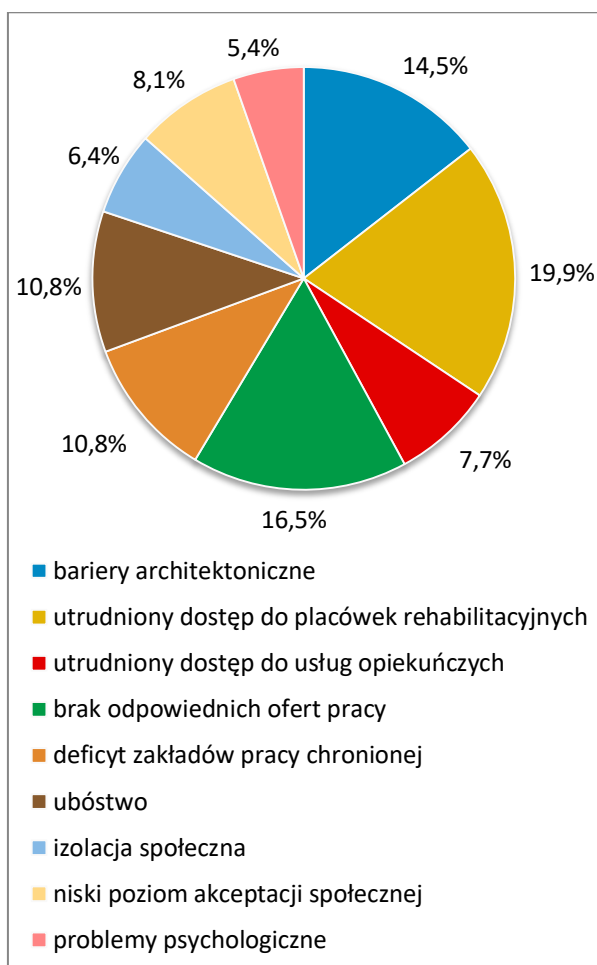
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii osób ankietowanych, problemami, które najczęściej dotykają seniorów w gminie, są samotność (22,7%), choroby wieku podeszłego (19%) oraz niepełnosprawność (15,6%).

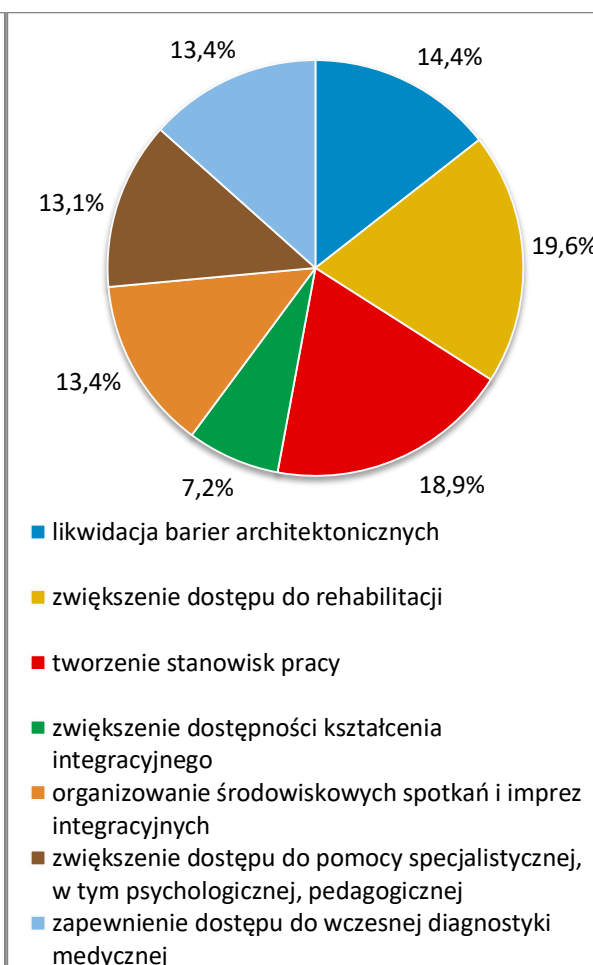
Do działań, których realizacja mogłaby się przyczynić do poprawy sytuacji seniorów w gminie, respondenci najczęściej zaliczali: zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów (23,9%), zapewnienie dostępu do placówek wsparcia dziennego (klub seniora, dzienny dom pobytu; 17,7%), rozwijanie usług opiekuńczych (17,1%) oraz zaangażowanie wolontariuszy do pomocy osobom starszym (15,4%).

W odpowiedzi na kolejne pytania ankietowani identyfikowali problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne w gminie, oraz wskazywali działania, których podjęcie pozwoliłoby na pełniejszy ich udział w życiu społecznym. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 50. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne z gminy

Wykres 51. Jakie działania umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym?

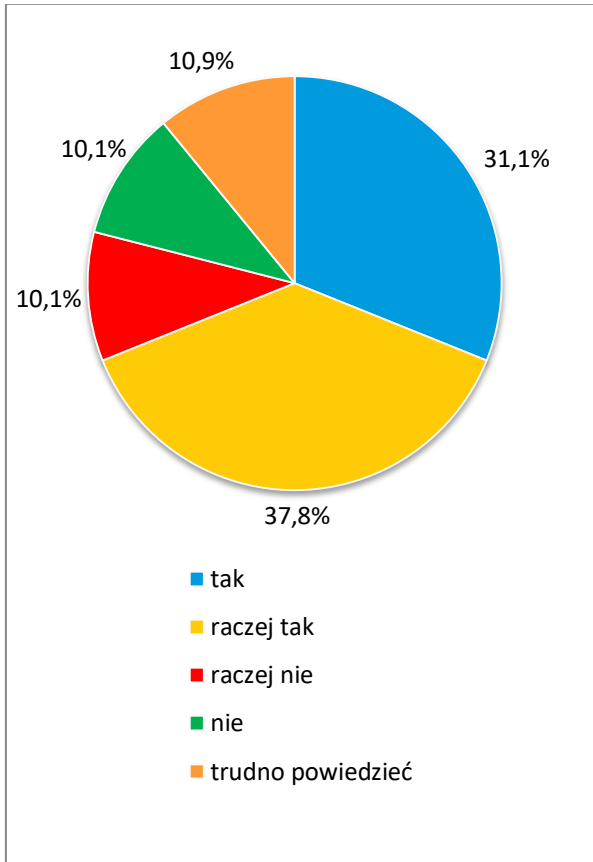
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według badanych problemami, z którymi najczęściej zmagają się osoby dotknięte niepełnosprawnością z gminy, są: utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych (19,9%), brak odpowiednich ofert pracy (16,5%) oraz bariery architektoniczne (14,5%).

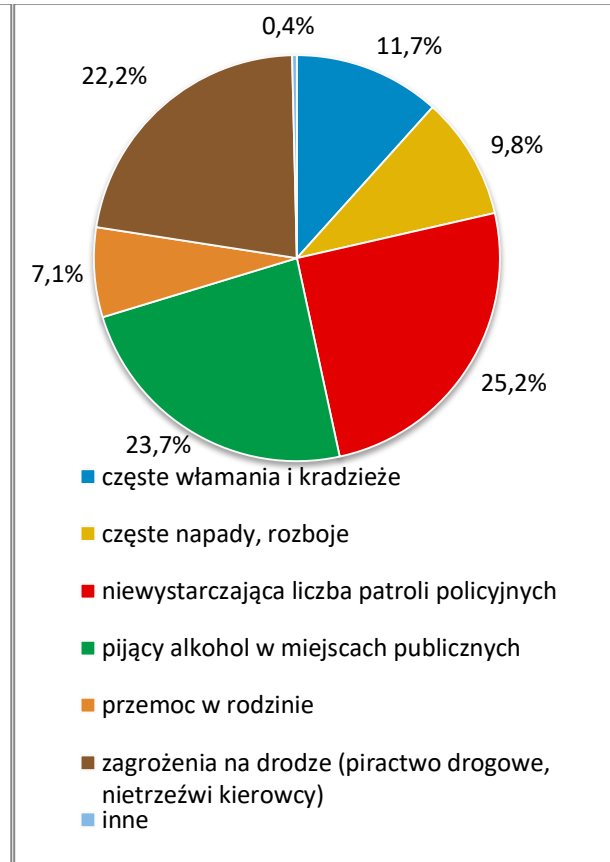
W opinii ankietowanych, działania, które umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym, powinny skupiać się na zwiększeniu dostępu do rehabilitacji (19,6%), tworzeniu stanowisk pracy (18,9%) oraz likwidowaniu barier architektonicznych (14,4%).

W ostatnich pytaniach podjęto temat stanu bezpieczeństwa w gminie – poczucia bezpieczeństwa, przyczyn jego braku oraz działań, które wpłynęłyby na jego zwiększenie. Szczegóły w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 52. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w gminie?

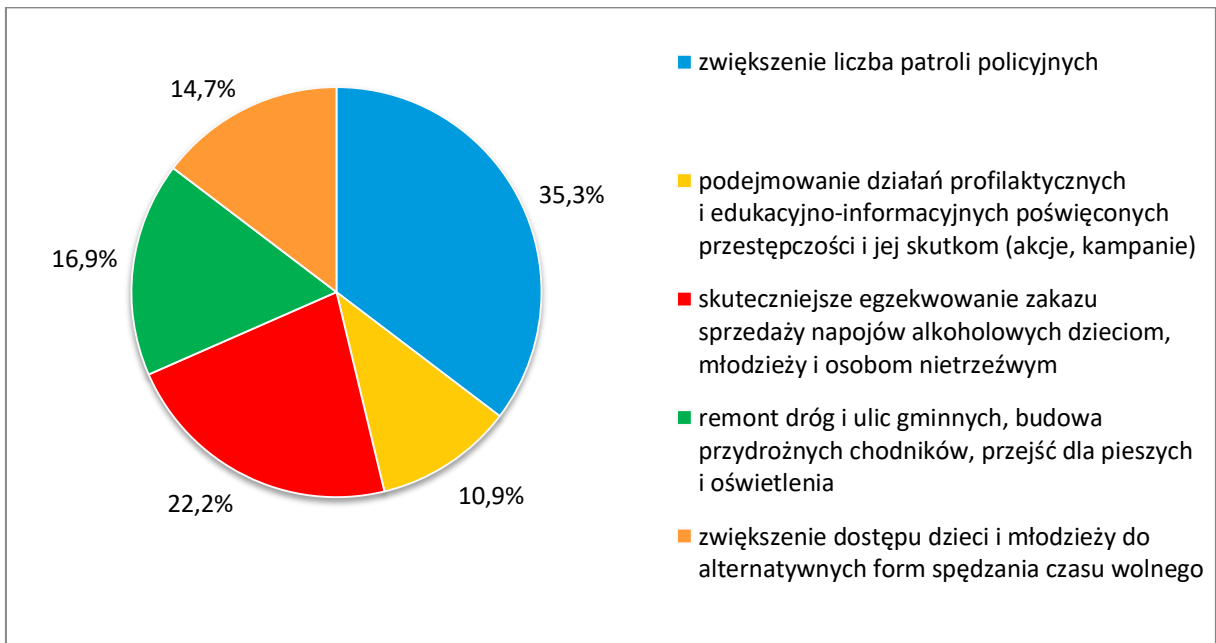

Wykres 53. Przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Wykres 54. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Większość ankietowanych (łącznie 68,9%) stwierdziła, że czuje się raczej bezpiecznie bądź bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Odmiennego zdania było w sumie 20,2% badanych.

Wśród przyczyn braku bezpieczeństwa respondenci najczęściej wskazywali niewystarczającą liczbę patroli policyjnych (25,2%), osoby pijące alkohol w miejscach publicznych (23,7%) oraz zagrożenia na drodze (piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy; 22,2%).

Zdaniem ankietowanych na poprawę bezpieczeństwa publicznego w gminie w największym stopniu wpłynęłyby takie działania, jak: zwiększenie liczby patroli policyjnych (35,3%), skuteczniejsze egzekwowanie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych dzieciom, młodzieży i osobom nietrzeźwym (22,2%) oraz remont ulic i dróg gminnych, budowa przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia (16,9%).

14. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest heurystyczną techniką analityczną służącą uporządkowaniu posiadanych informacji. W przypadku strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Analizę SWOT przeprowadzoną na potrzeby niniejszego dokumentu przedstawiono poniżej.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach ▪ funkcjonowanie w gminie Ośrodka Szkolenia i Wychowania przygotowującego młodzież do życia praktycznego i edukującego w kilku zawodach ▪ funkcjonowanie podmiotów ekonomii społecznej w gminie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niska skala działań zachęcających inwestorów do tworzenia w gminie nowych miejsc pracy ▪ brak ofert pracy dla osób niepełnosprawnych ▪ nieodpowiednie zasoby mieszkań komunalnych, w tym socjalnych i mieszkań chronionych ▪ brak schroniska, noclegowni, ogrzewalni w gminie

<ul style="list-style-type: none">▪ diagnozowanie problemu bezdomności oraz informowanie osób bezdomnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy▪ zapewnianie osobom bezdomnym schronienia poza gminą▪ zapewnianie rodzinom dostępu do poradnictwa specjalistycznego▪ zapewnianie wsparcia ze strony asystenta rodziny▪ istnienie w gminie grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci▪ odpowiednia dostępność opieki przedszkolnej i szkół podstawowych▪ możliwość kontynuowania w gminie nauki na poziomie ponadpodstawowym▪ funkcjonowanie w gminie 2 żłobków▪ działalność Barlinieckiego Ośrodka Kultury, Biblioteki Publicznej, Muzeum Regionalnego, Ośrodka Kultury i Kina oraz Europejskiego Centrum Spotkań▪ bogata infrastruktura sportowo-rekreacyjna w gminie▪ rozbudowana baza noclegowa i gastronomiczna oraz wypożyczalnia sprzętów wodnych▪ działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie▪ funkcjonowanie w gminie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie, Barlinieckiego Klubu Abstynenta (w tym grup samopomocowych AA i Al-Anon), Poradni Leczenia Uzależnień▪ prowadzenie wśród dzieci, młodzieży, rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjno-szkoleniowych w zakresie	<ul style="list-style-type: none">▪ niedostosowana do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferta spędzania czasu wolnego▪ zbyt wysoki dla rodziców koszt uczestnictwa dzieci w zajęciach pozalekcyjnych▪ nieodpowiednia dostępność opieki medycznej w gminie, głównie specjalistycznej▪ brak w gminie grupy wsparcia i miejsc pobytu dla ofiar przemocy w rodzinie▪ istnienie barier utrudniających niepełnosprawnym codzienne życie, w tym architektonicznych▪ niewystarczająco rozwinięta infrastruktura socjalna w gminie▪ opracowywanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności
---	---

<p>uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ organizowanie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi ▪ działalność Barlineckiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku ▪ funkcjonowanie w gminie Środowiskowego Domu Samopomocy ▪ odpowiednia liczba pracowników socjalnych ▪ dobrze wykwalifikowana i podnosząca kwalifikacje kadra OPS-u ▪ posiadanie wiedzy na temat problemów społecznych występujących w gminie ▪ informowanie beneficjentów systemu pomocy społecznej o możliwościach uzyskania wsparcia ▪ odpowiednia jakość obsługi klienta systemu pomocy społecznej ▪ pozyskiwanie środków finansowych z funduszy unijnych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, w tym na aktywizację grup zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym ▪ istnienie w gminie organizacji pozarządowych działających w obszarze polityki społecznej; podejmowanie z nimi współpracy oraz z przedstawicielami kościoła ▪ aktywny udział mieszkańców gminy w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych ▪ funkcjonowanie w gminie wolontariatu 	
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>

<ul style="list-style-type: none">▪ większy nacisk na edukację zawodową▪ tworzenie nowych programów pomocy aktywnej, a nie pasywnej▪ aktywna promocja gminy i jej walorów▪ dalszy rozwój różnych form turystyki, wypoczynku i rekreacji▪ promocja przedsiębiorczości wśród mieszkańców gminy▪ możliwość pozyskiwania środków finansowych z funduszy zewnętrznych, w tym z funduszy unijnych i ministerialnych▪ dostęp do europejskich rynków pracy▪ dalsza współpraca z placówkami świadczącymi wsparcie osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym▪ promowanie wartości prorodzinnych▪ rozbudowa infrastruktury służącej spędzaniu czasu wolnego▪ promowanie zdrowego stylu życia▪ udział w programach i projektach skierowanych do rodzin, dzieci i młodzieży; możliwość pozyskania na nie środków zewnętrznych▪ rozwijanie usług opiekuńczych na obszarze wiejskim gminy▪ utworzenie placówki wsparcia dziennego dla seniorów▪ wzrost społecznej akceptacji osób starszych i niepełnosprawnych▪ rozwój sektora pozarządowego działającego w obszarze polityki społecznej▪ rozwój wolontariatu	<ul style="list-style-type: none">▪ zjawisko dziedziczenia bezrobocia▪ niska aktywność osób bezrobotnych w poszukiwaniu legalnej pracy; zatrudnienie „na czarno”▪ niezbyt duży potencjał inwestorów w regionie▪ migracja zarobkowa osób w wieku produkcyjnym, w tym ludzi młodych i wykształconych, do większych ośrodków▪ ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez kończącą edukację młodzież▪ wzrost liczby osób bezdomnych▪ kryzys funkcji rodziny i jej roli w życiu społecznym; rozpad więzi rodzinnych▪ obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej▪ coraz większa dostępność napojów alkoholowych i innych środków psychoaktywnych, np. dopalaczy▪ zwiększająca się liczba osób starszych▪ zagrożenie rutyną i syndromem wypalenia zawodowego wśród pracowników pomocy społecznej▪ niskie zarobki w pomocy społecznej▪ niewłaściwie finansowany system pomocy społecznej▪ wciąż niekorzystny wizerunek sektora pomocy społecznej▪ bierna i roszczeniowa postawa odbiorców pomocy społecznej
--	--

15. WNIOSKI Z DIAGNOZY

Przeprowadzona w kilkunastu obszarach diagnoza sytuacji społecznej w gminie Barlinek pozwoliła na zidentyfikowanie najważniejszych problemów oraz wyzwań, przed którymi w najbliższych latach stanie samorząd lokalny. Zaliczono do nich:

- zwiastujący proces starzenia się społeczności lokalnej i zwiększający ryzyko chorób i niepełnosprawności stały wzrost liczby osób starszych, któremu towarzyszy spadek liczby dzieci i młodzieży oraz osób w wieku produkcyjnym;
- wspieranie rodzin mających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz wymagających ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- dalsze wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i wymagających aktywizacji zawodowej;
- rozwijanie systemu pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej;
- zaspokajanie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia, w tym zwiększenie dostępu do specjalistycznej opieki zdrowotnej oraz zintensyfikowanie działań prozdrowotnych;
- utrzymanie poziomu bezpieczeństwa publicznego, m.in. poprzez kontynuowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych poświęconych przestępczości;
- wzmacnianie lokalnych służb społecznych oraz rozwijanie i zacieśnienie współpracy z sektorem obywatelskim.

Wyniki diagnozy, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, posłużyły do sformułowania misji oraz wyznaczenia celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań niezbędnych do podjęcia w latach 2019-2023. Wdrożenie zaplanowanych przedsięwzięć powinno przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców gminy, zmniejszenia skali występujących problemów społecznych oraz zminimalizowania ich skutków społecznych. Inicjatywy te zostały ujęte w poniżej przedstawionych obszarach.

- 1. Utrzymanie seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania:** zapewnienie osobom starszym odpowiedniej opieki oraz zwiększenie ich udziału w życiu społeczności lokalnej, a także ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób nią dotkniętych;

- 2. Wzmacnianie rodzin oraz tworzenie dzieciom i młodzieży warunków do prawidłowego rozwoju:** pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju, zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa socjalnego i udzielanie pomocy poszukującym zatrudnienia;
- 3. Poprawa skuteczności wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz dostępności opieki zdrowotnej:** udzielanie pomocy dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie, a także zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia;
- 4. Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa publicznego w gminie:** przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich, oraz podejmowanie przedsięwzięć profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych poświęconych przestępczości;
- 5. Profesjonalizacja służb społecznych oraz rozwijanie sektora obywatelskiego:** rozwijanie sektora pomocy społecznej oraz wzmacnianie i poszerzanie sektora pozarządowego w gminie oraz zacieśnianie współpracy z należącymi do niego organizacjami.

III. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misją samorządu gminy Barlinek w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2023 jest **wzmacnianie rodzin, skuteczniejsze aktywizowanie osób zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie społeczności lokalnej**. Wypełnienie tak sformułowanej misji wymaga wdrożenia wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Zostały one przedstawione poniżej w formie kart strategicznych, w których uwzględniono również realizatorów poszczególnych zapisów, źródła ich finansowania oraz prognozę zmian.

Cel strategiczny 1.	Utrzymanie seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania
Cele operacyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie osobom starszym odpowiedniej opieki oraz zwiększenie ich udziału w życiu społeczności lokalnej. 2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób nią dotkniętych.
Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie osobom starszym i niepełnosprawnym wsparcia w postaci pracy socjalnej oraz pomocy finansowej i rzeczowej. 2. Rozwijanie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi. 3. Inicjowanie i promowanie wśród mieszkańców gminy działań samopomocowych, np. pomocy sąsiedzkiej. 4. Podejmowanie działań prozdrowotnych, w tym profilaktycznych, wśród osób starszych i niepełnosprawnych. 5. Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego kierowanej do osób starszych i niepełnosprawnych – zapewnienie im odpowiedniego dostępu do edukacji, kultury i rekreacji poprzez organizowanie imprez środowiskowych, wycieczek, zajęć, spotkań integracyjnych, m.in. w ramach gminnych placówek kulturalnych oraz przy współpracy z organizacjami pozarządowymi, w tym z Barlineckim Uniwersytetem Trzeciego Wieku. 6. Podjęcie działań w kierunku utworzenia w gminie dziennego domu pobytu. 7. Rozwój oferty działającego na terenie gminy Środowiskowego Domu Samopomocy. 8. Wspieranie inicjatyw służących zwiększeniu aktywności osób starszych i niepełnosprawnych oraz wykorzystujących ich potencjał. 9. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy oraz Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy: likwidacji barier, zapewnieniu

	<p>dostępu do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego oraz zapewnieniu i utrzymaniu odpowiedniego zatrudnienia.</p> <p>10. Podejmowanie i rozszerzanie współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, m.in. z zakładami opieki zdrowotnej, ośrodkami wsparcia, domami pomocy społecznej, podmiotami świadczącymi usługi rehabilitacyjne, zakładami pracy chronionej, zakładami aktywności zawodowej, organizacjami pozarządowymi, a także z Kościołem.</p> <p>11. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu.</p>
Czas realizacji	Lata 2019-2023.
Realizatorzy	Burmistrz Barlinka, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy w Osinie, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne.
Partnerzy w realizacji	Powiatowy Urząd Pracy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, niepubliczne placówki oświatowe, placówki ponadpodstawowe, placówki ochrony zdrowia, pracodawcy, ośrodki wsparcia, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, domy pomocy społecznej, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe działające na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, w tym Barlinecki Uniwersytet Trzeciego Wieku, Kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).
Prognoza zmian	<ul style="list-style-type: none"> ▪ efektywniejszy udział seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, ▪ wyższy standard świadczonych usług, ▪ lepsza jakość funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania, ▪ wzrost liczby osób usprawianych i zatrudnionych.

Cel strategiczny 2.	Wzmacnianie rodzin oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do prawidłowego rozwoju
Cele operacyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji. 2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju. 3. Wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i wymagających aktywizacji, w tym pozostających bez pracy.
Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontynuowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności z rodzinami z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi oraz wymagającymi ochrony macierzyństwa lub wielodzietności. 2. Utrzymanie, a w razie konieczności, zwiększenie liczby asystentów rodziny oraz, w razie potrzeby, ustanawianie rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń. 3. Prowadzenie wśród rodzin edukacji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich oraz promowanie prawidłowego modelu rodziny, m.in. przez pracowników OPS-u, placówek oświatowych, asystentów rodziny. 4. Zapewnienie rodzinom oraz osobom samotnie wychowującym dzieci szerszego dostępu do poradnictwa specjalistycznego. 5. Podjęcie działań w kierunku utworzenia w gminie Centrum Wsparcia Rodziny. 6. Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających godzenie pracy z wychowaniem dzieci. 7. Kontynuowanie i wspieranie działań integracyjnych na rzecz rodzin, m.in. organizowanie imprez integracyjnych dla rodzin. 8. Zwiększenie w gminie dostępu do opieki nad dziećmi do lat 3. 9. Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla rodzin, dzieci i młodzieży, m.in. poprzez rozwijanie służącej temu infrastruktury oraz zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów oświatowych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy, organizowanie wypoczynku. 10. Tworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży. 11. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce (np. przez wolontariuszy), przyznawanie stypendiów i zasiłków szkolnych. 12. Opracowywanie i wdrażanie programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i z budżetu państwa (w ramach konkursów); podejmowanie współpracy w tym zakresie z organizacjami pozarządowymi. 13. Integrowanie i koordynowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i ochrony zdrowia, policji, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych i kościoła.

**Kierunki działań
do celu
operacyjnego 3.**

1. Kontynuowanie pracy socjalnej z osobami ubogimi i bezrobotnymi, obejmującej m.in. motywowanie do podnoszenia kwalifikacji, poszukiwania zatrudnienia i rozwiązywania własnych problemów oraz zawieranie z nimi kontraktów socjalnych.
2. Podejmowanie wśród osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej działań edukacyjnych służących poprawie ich położenia oraz zapobieganiu zjawisku dziedziczenia bezrobocia i biedy, m.in. edukowanie w zakresie umiejętnego gospodarowania budżetem domowym.
3. Udzielanie przez OPS pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego oraz w formie dodatków mieszkaniowych i dodatku energetycznego.
4. Udzielanie przez OPS świadczenia wychowawczego i świadczenia „Dobry Start”.
5. Zachęcanie osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego do aktywnych postaw, promowanie wśród nich samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej, oraz organizowanie na rzecz ubogich akcji charytatywnych (np. zbiórek).
6. Udzielanie pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin ubogich, m.in. poprzez prowadzenie dożywiania w szkołach, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także organizowanie wypoczynku oraz czasu wolnego.
7. Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych mieszkańców gminy – upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach, organizowanie robót publicznych, prac społecznie użytecznych, interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego oraz udzielanie pomocy w rozpoczęciu działalności gospodarczej.
8. Wspieranie tworzenia i rozwoju podmiotów ekonomii społecznej w gminie, w tym spółdzielni socjalnych.
9. Podejmowanie działań na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością, m.in. prowadzenie pracy socjalnej, udzielenie wsparcia finansowego i rzeczowego oraz w dostępie do opieki zdrowotnej i terapii uzależnień, zapewnienie schronienia; podejmowanie współpracy w tym zakresie z placówkami spoza gminy.
10. Podjęcie działań w kierunku utworzenia na terenie gminy placówek dla osób bezdomnych w formie schroniska, ogrzewalni lub noclegowni.
11. Poszerzenie w gminie zasobów mieszkań komunalnych, w tym tworzenie mieszkań socjalnych i chronionych.
12. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych wykluczeniem społecznym, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa (w ramach konkursów).

	<p>13. Pozyskiwanie nowych inwestorów, promowanie gminy przy wykorzystaniu jej walorów, tworzenie i oferowanie terenów pod działalność gospodarczą, oferowanie inwestorom ulg podatkowych.</p> <p>14. Wspieranie i promowanie przedsiębiorczości, w tym małej i średniej.</p> <p>15. Wspieranie rozwoju różnych form wypoczynku, turystyki i rekreacji w gminie, m.in. poprzez promowanie jej walorów oraz rozwijanie oferty i infrastruktury turystycznej.</p> <p>16. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się wspieraniem przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych oraz rozwoju gminy, udzielaniem wsparcia osobom ubogim, bezrobotnym i bezdomnym, a także z Kościołem.</p>
Czas realizacji	Lata 2019-2023.
Realizatorzy	Burmistrz Barlinka, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
Partnerzy w realizacji	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Barlinku, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Myśliborzu, niepubliczne placówki oświatowe, placówki ponadpodstawowe, placówki ochrony zdrowia, specjaliści, placówki zapewniające schronienie spoza gminy, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, m.in. organizacje udzielające pomocy rodzinom i dzieciom i zajmujące się wspieraniem i upowszechnianiem kultury, turystyki, sportu i rekreacji, jednostki ochotniczej straży pożarnej, oraz Kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.
Prognoza zmian	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podniesienie poziomu wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, ▪ skuteczniejsze wsparcie dla rodziców mających trudności opiekuńczo-wychowawcze, rodziców samotnych i wychowujących dzieci niepełnosprawne, ▪ zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego, w tym dla osób samotnie wychowujących dzieci, ▪ zwiększenie dostępu do opieki nad dziećmi do lat 3., ▪ podwyższenie szans edukacyjnych dla uczniów uzdolnionych i dzieci mających problemy w nauce, ▪ wzbogacenie oferty spędzania czasu wolnego oraz wzrost liczby dzieci i młodzieży z niej korzystających.

<p>Cel strategiczny 3.</p>	<p>Poprawa skuteczności wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz dostępności opieki zdrowotnej</p>
<p>Cele operacyjne</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie pomocy dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie. 2. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.
<p>Kierunki działań do celu operacyjnego 1.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychologicznej, prawnej i społecznej dla osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie, m.in. poprzez rozwijanie oferty działającego w gminie punktu konsultacyjno-informacyjnego ds. uzależnień i przemocy w rodzinie oraz zacieśnienie współpracy z placówkami leczenia uzależnień i ośrodkami wsparcia świadczącymi pomoc w ww. zakresie. 2. Zintensyfikowanie w gminie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności kierowanej do dzieci i młodzieży, ich rodziców oraz nauczycieli. 3. Wspieranie działań mających na celu utworzenie w gminie grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. 4. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 5. Zintensyfikowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. 6. W razie potrzeby zapewnienie ofiarom przemocy w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, a także kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych; nawiązywanie współpracy w tym zakresie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu i działającym przy nim Punktem Interwencji Kryzysowej. 7. Rozwijanie sieci i oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w gminie. 8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.
<p>Kierunki działań do celu operacyjnego 2.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej. 2. Zwiększenie dostępu mieszkańcom do świadczeń zdrowotnych, głównie specjalistycznych, w tym opieki geriatrycznej i rehabilitacji. 3. Podejmowanie działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych. 4. Inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami. 5. Upowszechnianie wśród mieszkańców gminy informacji na temat dostępności i możliwości skorzystania ze specjalistycznych usług medycznych, w tym wykonania badań specjalistycznych.

	6. Opracowanie i realizacja gminnego programu ochrony zdrowia psychicznego.
Czas realizacji	Lata 2019-2023.
Realizatorzy	Burmistrz Barlinka, Rada Miejska, Urząd Miejski, Pełnomocnik Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Barlinku, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
Partnerzy w realizacji	Placówki ochrony zdrowia, niepubliczne placówki oświatowe, szkoły ponadpodstawowe, placówki leczenia uzależnień, w tym Poradnia Leczenia Uzależnień w Barlinku i Ośrodek Terapii Uzależnień „Zmiana” w Choszcznie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Punkt Interwencji Kryzysowej w Myśliborzu, ośrodki wsparcia, specjaliści, grupy samopomocowe, instytucje rządowe, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, w tym organizacje udzielające pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie (w tym Barlinecki Klub Abstynenta), Kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.
Prognoza zmian	<ul style="list-style-type: none"> ▪ większy poziom świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie, ▪ lepszy dostęp do wsparcia dla osób uzależnionych i współ-uzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, ▪ obniżenie liczby przypadków przemocy w rodzinie, ▪ większy poziom świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz zdrowego trybu życia, ▪ lepszy dostęp do opieki zdrowotnej, w tym specjalistycznej.

Cel strategiczny 4.	Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego w gminie
Cele operacyjne:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich. 2. Podejmowanie przedsięwzięć profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych poświęconych przestępczości.
Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie). 2. Podejmowanie działań profilaktyczno-edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży, m.in. opracowywanie i realizowanie programów w placówkach oświatowych i włączanie w ich realizację policjantów. 3. Patrolowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie; zwiększenie częstotliwości patroli policyjnych w miejscach najbardziej zagrożonych przestępczością, szczególnie w godzinach wieczornych i nocnych. 4. Kontynuowanie przez jednostki gminne i mieszkańców współpracy z policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości. 5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego. 6. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont ulic i dróg gminnych, budowę przejść dla pieszych, oświetlenia i miejsc parkingowych.
Czas realizacji	Lata 2019-2023.
Realizatorzy	Burmistrz Barlinka, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
Partnerzy w realizacji	Placówki ochrony zdrowia, niepubliczne placówki oświatowe, placówki ponadpodstawowe, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, policja, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.
Prognoza zmian	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wzrost zasobu wiedzy mieszkańców na temat przestępczości i jej skutków, ▪ ograniczenie przestępczości, w tym wśród młodocianych, ▪ bezpieczniejsze drogi.

Cel strategiczny 5.	Profesjonalizacja służb społecznych oraz rozwijanie sektora obywatelskiego
Cele operacyjne:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwijanie sektora pomocy społecznej. 2. Wzmacnianie i poszerzanie sektora pozarządowego w gminie oraz zacieśnianie współpracy z należącymi do niego organizacjami.
Kierunki działań do celu operacyjnego 1.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Systematycznie podnoszenie kompetencji i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu kadry OPS-u, m.in. poprzez uczestnictwo w szkoleniach i kursach. 2. Dalsze zapewnianie wsparcia ze strony asystenta rodziny. 3. W razie możliwości rozszerzenie infrastruktury socjalnej w gminie. 4. Projektowanie i wdrażanie nowych instrumentów i usług służących podniesieniu jakości świadczonej pomocy. 5. Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych, m.in. poprzez rozwijanie strony internetowej OPS-u. 6. Opracowywanie i realizowanie projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa (w ramach konkursów).
Kierunki działań do celu operacyjnego 2.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy szerszej współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. 2. Wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w nawiązaniu współpracy międzynarodowej oraz w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet samorządu źródeł finansowania. 3. Zachęcanie mieszkańców gminy do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych – samoorganizowania się, samopomocy oraz tworzenia organizacji działających na rzecz społeczności lokalnej. 4. Wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych. 5. Propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.
Czas realizacji	Lata 2019-2023.
Realizatorzy	Burmistrz Barlinka, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne gminy.
Partnerzy w realizacji	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Szczecinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.
Prognoza zmian	<ul style="list-style-type: none">▪ większe kompetencje kadr pomocy społecznej,▪ wyższa jakość świadczonych usług,▪ rozwój aktywności mieszkańców,▪ zwielokrotnienie inicjatyw społecznych,▪ różnorodność form i lepsza efektywność współpracy z sektorem pozarządowym.

IV. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Barlinek na lata 2019-2023 będzie realizowana w szczególności poprzez następujące programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Gminny Program Wspierania Rodziny,
- Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Skuteczność wdrożenia dokumentu będzie również zależała od środków finansowych – posiadanych i pozyskanych przez samorząd gminy lub inne podmioty uczestniczące w realizacji strategii – na opracowanie i realizację innych programów oraz projektów, które będą zgodne z przyjętymi w dokumencie kierunkami działań.

Programy i projekty powinny cechować efektywność, skuteczność i celowość. Mogą być one przyjmowane stosownymi uchwałami przez Radę Miejską i, w zależności od charakteru, realizowane w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych.

Zaprojektowane zgodnie z zapisami strategicznymi przedsięwzięcia mogą być dofinansowywane m.in. ze środków programów resortowych (np. w ramach otwartych konkursów ofert). Wśród obecnie obowiązujących należy wymienić:

- Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej,
- Program „Aktywne Formy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu – nowy wymiar 2020”,
- Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014–2020,
- Program Wieloletni „Senior-WIGOR” na lata 2015-2020,
- Program wspierający powrót osób bezdomnych do społeczności,
- Program „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi”.

V. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII

Zgodnie z art. 110, pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Barlinek na lata 2019-2023 będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Barlinku. Sformułowane w dokumencie kierunki działań będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji, w zależności od posiadanych i pozyskanych środków finansowych. Poniższa tabela przedstawia ramy finansowe strategii.

Tabela 17. Ramy finansowe strategii w latach 2019-2023

2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
26 940 255	28 287 267	28 994 448	29 719 309	30 462 291

Źródło danych: Urząd Miejski w Barlinku.

Do przygotowania ram finansowych strategii wykorzystano prognozowaną w budżecie gminy wielkość wydatków w pomocy społecznej oraz w innych obszarach polityki społecznej (dział 851 Ochrona zdrowia, rozdział 85153 Przeciwdziałanie narkomanii, rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi, dział 852 Pomoc społeczna, dział 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, 854 Edukacyjna opieka wychowawcza, dział 855 Rodzina). Prognozę tę oparto o wysokość środków finansowych poniesionych na realizację zadań w ww. działach w latach 2015-2017.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji.

Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych działań zmierza w słusznym kierunku. Monitoring strategii dostarczy również informacji pozwalających na przeprowadzenie jej ewaluacji, która umożliwi ustalenie rzeczywistych rezultatów wdrożenia dokumentu – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ.

Informacja na temat realizacji strategii oraz osiągniętych rezultatów będzie przygotowywana corocznie w formie raportu monitoringowego. Poza oceną wdrożenia zapisów strategicznych, będzie on zawierał propozycje rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych lub nowych potrzeb, podjęcie działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

W celu skutecznego i sprawnego opracowywania raportu monitoringowego, Burmistrz Barlinka może powołać zespół zadaniowy, w skład którego wejdą przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej.

Do oceny stopnia wdrożenia strategii zostaną wykorzystane przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji.

Przygotowany zestaw wskaźników monitoringowych ma charakter otwarty, co oznacza, że w trakcie wdrażania strategii, może być on zmodyfikowany, w tym poszerzony o nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji zapisów strategicznych.

Cel strategiczny 1.:

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,
- liczba seniorów i osób niepełnosprawnych objętych pomocą społeczną,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- liczba osób z gminy korzystających z dziennego domu pobytu,
- liczba osób objętych wsparciem w ramach środowiskowego domu samopomocy,
- liczba obiektów, w których zlikwidowano bariery,
- liczba osób objętych usługami rehabilitacyjnymi,
- liczba nowo utworzonych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- liczba osób z gminy korzystających z ośrodków wsparcia dziennego poza gminą,
- liczba osób z gminy objętych całodobową opieką w domach pomocy społecznej,

- liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze i niepełnosprawne.

Cel strategiczny 2.:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych przez nich wsparciem,
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
- liczba osób objętych pomocą w ramach centrum wspierania rodziny,
- liczba dzieci do lat 3. objętych opieką,
- liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz liczba osób objętych w ich ramach opieką,
- liczba opracowywanych i realizowanych programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba osób bezrobotnych, ubogich i bezdomnych objętych pracą socjalną,
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia, ubóstwa i bezdomności,
- liczba osób i rodzin objętych wsparciem w postaci świadczeń pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego oraz w formie dodatków mieszkaniowych i dodatku energetycznego,
- liczba rodzin objętych świadczeniem wychowawczym i świadczeniem „Dobry Start”,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- wielkość stopy bezrobocia,
- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
- liczba podmiotów ekonomii społecznej,
- liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie,
- liczba osób korzystających ze schroniska i ogrzewalni,
- liczba mieszkań komunalnych i socjalnych,
- liczba programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym,
- liczba nowych inwestorów,
- liczba podmiotów gospodarczych.

Cel strategiczny 3.:

- liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną,
- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym, prawnym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych pomocą w ramach punktu konsultacyjno-informacyjnego,
- liczba grup samopomocowych oraz liczba osób objętych w ich ramach wsparciem,
- liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób umieszczonych w ośrodkach wsparcia,
- liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,
- liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi,
- liczba opracowanych i realizowanych programów zdrowotnych oraz liczba osób nimi objętych.

Cel strategiczny 4.:

- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw,
- liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze.

Cel strategiczny 5.:

- liczba pracowników OPS-u, w tym liczba pracowników socjalnych,
- liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych przez nich wsparciem,
- liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,
- liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej,
- liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabele:

Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne przyznane w gminie w latach 2015-2017 ...	18
Tabela 2. Placówki oświatowe w gminie.....	24
Tabela 3. Braki w zasobach placówek oświatowych w gminie oraz najważniejsze ich potrzeby	26
Tabela 4. Placówki kulturalne w gminie.....	28
Tabela 5. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie.....	29
Tabela 6. Zakłady opieki zdrowotnej i apteki w gminie	31
Tabela 7. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych..	38
Tabela 8. Podmioty mogące wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie	41
Tabela 9. Wybrane kategorie przestępstw popełnionych w gminie w 2017 roku	46
Tabela 10. Kadra OPS-u i jej kwalifikacje w 2017 roku	47
Tabela 11. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie w latach 2015-2017	48
Tabela 12. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez OPS w latach 2015-2017.....	52
Tabela 13. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2015-2017	55
Tabela 14. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2015-2017	56
Tabela 15. Instytucje udzielające wsparcia poza gminą, z oferty których mogą korzystać lub korzystają mieszkańcy gminy.....	57
Tabela 16. Organizacje pozarządowe w gminie	59
Tabela 17. Ramy finansowe strategii w latach 2019-2023	94

Wykresy:

Wykresy 1-2. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2015-2017	15
Wykresy 3-4. Ruch naturalny i saldo migracji ludności gminy w latach 2015-2017	16
Wykres 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2014-2016	17

Wykres 6. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2015-2017	17
Wykres 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki (w ha) w gminie.....	19
Wykres 8. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2015-2017.....	20
Wykres 9. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2017 roku	20
Wykres 10. Mieszkańcy gminy posiadający zatrudnienie w latach 2015-2017*	21
Wykres 11. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2015-2017	21
Wykres 12. Stopa bezrobocia w powiecie myśliborskim, w województwie zachodniopomorskim i w kraju w latach 2015-2017 (w %)	22
Wykresy 13-16. Bezrobotni w gminie na koniec 2017 roku według wieku, czasu pozostawiania bez pracy, stażu pracy oraz poziomu wykształcenia	23
Wykres 17. Schorzenia najczęściej stwierdzone u dzieci i młodzieży w 2017 roku	32
Wykres 18. Schorzenia najczęściej stwierdzone u osób dorosłych w 2017 roku	32
Wykres 19. Opieka profilaktyczna nad matką i dzieckiem w 2017 roku	33
Wykres 20. Osoby niepełnosprawne w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku.....	35
Wykres 21. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku	35
Wykres 22. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku	36
Wykres 23. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku	36
Wykres 24. Mieszkańcy gminy zaliczeni przez PZON w Myśliborzu do osób niepełnosprawnych i stopnia niepełnosprawności w latach 2015-2017	37
Wykres 25. Środki finansowe wydankowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2015-2017	39
Wykres 26. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności GKRPA w latach 2015-2017	40
Wykres 27. Osoby w gminie, którym w latach 2015-2017 udzielono pomocy i wsparcia	49
Wykres 28. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2015-2017 przyznano świadczenie..	49
Wykres 29. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2015-2017 przyznano świadczenie pieniężne	50

Wykres 30. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2015-2017 przyznano świadczenie niepieniężne	50
Wykres 31. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2015-2017 (liczba osób w rodzinach).....	51
Wykres 32. Warunki życia w gminie	63
Wykres 33. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy.....	65
Wykres 34. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie	66
Wykres 35. Jaki jest poziom bezrobocia w gminie?	67
Wykres 36. Jakie działania należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?	67
Wykres 37. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy.....	68
Wykres 38. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?	68
Wykres 39. Jaka jest skala problemu bezdomności w gminie?.....	69
Wykres 40. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?.....	69
Wykres 41. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie	70
Wykres 42. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?	70
Wykres 43. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?.....	71
Wykres 44. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy	72
Wykres 45. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?.....	72
Wykres 46. Znajomość przypadków przemocy w rodzinie w gminie	73
Wykres 47. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?	73
Wykres 48. Problemy najczęściej dotykające osoby starsze z gminy	74
Wykres 49. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w gminie?	74
Wykres 50. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne z gminy ...	75

Wykres 51. Jakie działania umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym?	75
Wykres 52. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w gminie?	76
Wykres 53. Przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie	76
Wykres 54. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie?	76